

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עו'לים ולנצח נצחים (אשר בבחי').

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת חיי שרה תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

מנחות. פרק שמיני – התורה היתה באה דף עט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קסז

הסופות

שהיה ונמצאת בעלת סום – פליגי רבי אליעזר ורבי יהושע. על חוץ לזמנו שקדש –
הואיל ומכל מקום איתא לזבח בעורה. אבל חוץ למקומו, ולא היו בעורה – פליגי. אני
דמיתו לחוץ לזמנו – דרברי הבל קדש. דפוגלו מרעה, משום דהרצאה כתוב ביה, דהכיב
לא ירצה. ואמרת דרשתי לבעל סום – דרברי הבל לא קדש. חוץ לזמנו חוץ למקומו
– פסול וטובתו, ובעל סום – פסול הנותן, חוץ

למקומו – ובעל סום – פסול ואין בו כרת. ועוד –
דקשיא לך: התיאן נזמנו לבעל סום פסול הנותן?
הוא דנזמו משלא לשמו. מתורה ששתיה שלא
לשמה? דדחי פסול מחשבה, ואין בו כרת. ולא
קדש, כדאמר במתניתין; שחטה שלא לשמה –
לא לא קדשה. ורבי אמר – אליבא דרבי
אליעזר דאמר: שחטה שחטה ונמצאת סום –
קדש, מאי שחט? ובעל סום בשלמי רבי יהודה –
משו אדא דינא לבעל סום ולנמצאת סריפת.
אלא לרבי אמר – מאי שחט? וכו'. ברוקין פסולי
– דחיינו מות עביר ואנטי ניכר, ולא היו פסולי
קודם שחטתו. דסבר כרבי עקיבא דאמר במסכת
זבחים (פד, א): אם עלו – לא ירדו. והואיל ולא
ירדו, וקדש כל דהו – לא חשיב פסולו קודם
שחטתו, הלכך קדש הלזם. ואיך – רבי יהושע?
ורבי יהודה אמר אליבא דרבי אליעזר, ורבי
עליעזר נמי, לא קדש. סבר כי אמר רבי עקיבא
דדעו על לא ירדו. (א"ת, אר"ת) – רבי עקיבא
(לנפוח) לזבח עצמו. לקדשי להם לא חוי
קדש – והואיל דחיי פסולו קודם שחטתו. חוץ
לזמנה אם עלתה אל תרד – והדואלו פוגלו
הוא מרצה, ולא כשן שאר זבחים. **ובא אמר רבי**
תרד – כרבי אליעזר, דאמר גבי תודה וקדש
דלא היו פסול. **בא אמר רבי תרד – קדש**
כרבי יהושע, מותרו ביה רבי אליעזר – ושחוק.
התם – דקאמרי ליה רבי יהושע לרבי אליעזר:
משאל לשמן דנזמו, ושחוק רבי אליעזר, שלא
מצא תשובה, אבל אמר, לא דינא ליה משאל
לשמן, ומותר (מיתה) בגופיה דאם עלתה – לא
תרד. ודיקמינן לך הפסח ההואתא ששחטן שלא
לשמן, אם עלו – לא ירדו, דלברי הבלי. גמרא
במסכת זבחים פריק' אהמנחם מקדש' (פד, א)
רביה בבל היעלן, אבן עלו – לא ירדו. שבין
תנא דין אלו בני דבשבי – שנזנה לזוהרת?
ונתם מילואים – דרזוו לפי שפני, עיקר מילתא
נתם – אלא המילואים, שבן קדשה הולתה תחתיה.
משנה תנאים שקדשו כבלי – שנתנן כבלי
ואחר כך נמצאו חסדי – אם שחטו – שנתנן כבלי
שאין לו נסכים – ובקריב אלו נסכים עמו, ואם
לאו – ומקדשו כבלי פסולו בלינה. גמרא
אלא בשחיטת הבבלי – דקדם שחיטת הובה, אף
על פי שנתינו בבבלי שחט – אינון חלין, ויכול
לשנותו לזבח אחר, ונשתחטו חובב – לא, בא?
ונסכים – שחובב מקדש נסכים. לאו דאיפסול
בשחיטה – דאם כן דבשחיטה מקדש לה, כי
נפסל הובה בשעת שחיטה – נפסולו נמי נסכים
ואמאי לא? שיש זבח אחר, וקריבו עמו ענין
אחר, מאי לאו, לאו דאיפסול הובה בשחיטה, וקתני
אלא לאו – פסולי בלינה. ואם כן דשחיטת הובה
מקדשו נסכים, ולא מקדשה קודם, אמאי איפסולו
בלינה? הא לא קדשו כבלי, דהא שחיטה פסול
לא חשיבא שחיטה לקדשו נסכים? כי שמתני
לאו דשחיטת מוריקה – והדואלו כבדו קדש
נסכים בשעת שחיטה, הלכך אף על גב דאיפסולו זבח בוריקה, אם יש שם זבח אחר – וקריבו, כמאן כרבי – דאמרי לה, כל דאיפסולו זבח בוריקה, אף על גב דאיפסולו זבח בוריקה – קדשו נסכים בשחיטה, ומתוס ויכחי אם יש שם זבח אחר – וקריבו עמו, שהם לא נפסלו, אפילו חיטא רבי אליעזר – דאמר, אף מעלין זה בלא זה, דאמרי לא קדש הלהם עד שישחטו זרוקו דמן לשמן, הא בפאי עקמינן כנון שקיבל הרים כנום ונשפך – אחר כך נפסל בוריקה.

והדר ביה רבה לגביה דרבא – תימה, הנתן בהדיא בפריק' אהמנחם בדיק' (זבחים פד, א):
ואלו אם עלו לא ירדו – הן חזיתא והטאת ונשתחט חוץ לזמנו חוץ למקומו.
ואפילו לרבי יהושע נפיה, דהכי משמע ברש מעילה (ב, א), דלא ירדו. דקתני: כלל אמר רבי
יהושע: כל שלא היה לה שעת היתר לבניהם – מעלין בה ששחטו חוץ לזמנה חוץ
למקומו. ומפרש בגמרא: והוא לומר זמנה לפיגולו.
ואיניכתי לזה: עלו, מרזו שחטו? רבה אמר: אם
עלו – ירדו, רב יוסף אמר: עלו – לא ירדו. ופרך
התם רב יוסף לרבה, חרא מוז אדו, דכל שהיה
פסולו בדיק' אם עלו – לא ירדו, ויתבאר
דרבה, ואין לחלק בתואה, משום דפסוליה שלא
לשמה. לשלל לשמה נפיה, אם עלתה – לא
תרד. ועוד קשה: דבכל דוכאא ליפסין חוץ למקומו
מחזין חוץ למקומו, כמין פרק קמא דביב' (זבחים ג, ב) גבי
זבחת הפנימית, דאף על גב דאמר רבי: ששחטן
כל שאינו על מזבח החיצון כשלימים – אף חייבין
לעלי שמיים פיגול, מרזא הדי פסול, אף חייבין.
ליף חוץ לזמנו בקל וחומר משאל לשמן, וחוץ
למקומו דאיכא, שחטן לחוץ לזמנו. ובפריק' כל
הפסולין? (שם לד, ב), אף עשיין שריים אלא חוץ
לזמנו חוץ למקומו. והואל מרצה לפיגול, וחוץ
למקומו דהיא לא מרצה, אלא מחזין לזמנו ליק. ו
כן בפריק' איתורן מקומן' (זבחים ג, א) ובפריק'
ל"ה (ערכוב' בש' פאפ, א), ורבינו גרם תריס כזאן
'תודה', ולא גרסי 'זמנת'. ורזקא הבא בתודה
לא ליפסין חוץ למקומו מחזין לזמנו, כיון דלעין
קדשי להם לא שייך למילוף, הואל גביה
דזבחה הוא, ועוד יש לפרש' דבמשא דאיי
בתודה, נקט תודה, והוא חוץ כל קדשים קלים.
ודרוקא קדשי קדשים, ולא אמרינן ורזקא ירדו
באומרינן לענין מקומו, דבין קודם ורזקא כן
לאחר ורזקא יש בזה מעילה. ליפסין חוץ למקומו
מחזין לזמנו, אבל קדשים קלים, דנמתאי ורזקא
באומרינן לענין מעילה, אמרינן חרזקא פיגול
דנמתאי ליהי מעילה כמתאי גמי לענין לא תרד.
אבל חוץ למקומו, ולא מתני למעילה – לא, אף
על גב דאמר רב ידיל פריק' 'החלכית' (מנחות
מ, ב) דחזיקת פיגול אתה כמאי בליה מעילה –
האמרנן דתם איתותוב'. ואפילו ירזיקה יש ש
ליתן טעם, משום דחוץ לזמנו מרצה לפיגולו, וחוץ
למקומו אינו מרצה. וכן מוכח פריק' אהמנחם
מקדש' (זבחים ג, ב) שיש חילוק לענין ירזיקה זה
קדשי קדשים לקדשים קלים, גבי הא דאמר שלא;
איתורן דקדשים קלים שחולין על זרזקתו –
לא ירדו, נעשו לחזנו של חובב.
א"י נסכים ומקדשים אלא חשיטתו חובב –
פריש בקונטרס: ליפסל בלינה, ולא יתכן.
אלא לענין לשנתן לזבח אחר, קאמר, כרפרשית
בסוף 'הקומין וזכא' (מנחות ט, ב).

המילואים. ותנא דרין? עיקר מילתא נתם. משנה תנאים שקדשו כבלי ונמצאו זבח פסול, אם
יש זבח אחר – וקריבו עמו, ואם לאו – ופסלו בלינה. גמרא אמר עזרי: אין הנסכים מתקדשין
אלא בשחיטת הבה. מאי טעמא? אמר קרא: "זבחי ונסכים." תני: הנסכים ששקדשו כבלי
ונמצאו זבח פסול, אם יש זבח אחר – וקריבו עמו, ואם לאו – ופסלו בלינה. מאי לאו דאיפסיל
בשחיטה? לא, דאיפסיל בזרזקתו. כמאן? רבי, דאמרי: שני זבחים תמיתוין מעלין זה בלא זה!
אפילו תימא רבי אליעזר פרבי שמעון, הקא במאי עסקינן? כגון שקיבל דמן כנום ונשפך. ורבי

קסח מנחות. פרק שמיני - התורה היתה באה דף עט עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 תוספות

1 ורבי אלעזר סבורא ליה כבאוב דאמר כל תנפרי לזיוק ביוזק דמי - להכי נתקדשו
 2 בשני ומתירין, בשחיטה ובזריקה. אבל להכי לא היו כורוק, שיהא חובב כשר, אלא
 3 אי שם זבח אחר - יקריבו עמו. משום דסבר רבי שמעון, דאמר. כל העמד
 4 לזרוק - כורוק דמי. פסול לשם מנחה אחת - דאז נמי נימא: לטכסיש שהירשקם
 5 לשם זבח אחד - לא יקרבו עם זבח אחר. ששן
 6 נמי - יתא לב בית דין מתנה עליה, שיהא כשר
 7 למנחה אחת. ששן נפיה דימנחה הוא -
 8 בגופה דמנחה אין יכול להחנות שתבא לשם
 9 מנחה אחת. אבל נטכסו אונן גופיה דזבח
 10 כולי האי, דהא אמרינן (מנחות מד,ב). מנחת
 11 נטכסו, אפילו לזרוק, ובידלו להחנות בהן.
 12 וליתנו - בית דין מעיקרא ליתנו לנטכסו
 13 שאם הוצרכו - הוצרכו ואם לאו - יהו חולקי,
 14 ואמאי מנחה שיהו לזבח אחר? ניהיה ששא
 15 יאמר - בכמה בלא תנאי ובלא נפסל הזבח,
 16 מוציאין נטכסו מפלי שרת לחול - וקרימאן לך
 17 שכל דבר שכלי שרת מקדש - אינו יורא
 18 לחולקי. והם אינם יודעים שדחת הזבח
 19 מקדשו, אלא יהו סבורין ששכלי שרת מקדש
 20 לזו לנטכסו, ואפילו בזה הנוט שיהיו לזבח
 21 אחר. והשא נמי ובי כשרים [ב'] לזבח אחר
 22 אף על פי שלא נמצא זבח פסול. [בנן
 23 שרות] - ממתנתן דרני "יקריבו עמו" - בנן
 24 שהיה זבח אחר וזבח באותה שעה, תפסלו זה
 25 ומיד יהו נטכסו לזבח האחר. ודמי כאלו
 26 להם איש זבח והוא נטכסו, ולא אתו למימרה
 27 נטכסו שהפרישו וכו'. וזי אית ליה להכי
 28 שמעון לז בית דין מתנה עליהם - דקא הריץ
 29 למתנתין כרבי אלעזר רבי שמעון, וסבר ליה
 30 כאבות, ויקרבו ליה זכו וקמריקו לז בית דין
 31 מתנה עליהם. אלא, דרבי שמעון סבר - לא
 32 בית דין מתנה עליהם. תמירין שלא הוצרכו
 33 לציבור - בנן אותן ארבעה שהיו נשאים,
 34 ביום ראש חדש אדר, כשהיו נטעלין שנים, היו
 35 נשאים ארבעה. ואותן לא היו צריכין, לפי
 36 שאותן הבאין בראש חדש ניסן כאן מתרומו
 37 חדשה. ענין אחר, מור רבי וכוונתו בברכה
 38 שלא הוצרכו לציבור, שאבדו חקירייה אחרים
 39 החתימה. ואחר כך נמצאו לדברי רבי שמעון
 40 דאמר במסכת שבועות (יב,א) - פר שיעור ל
 41 ויס הכופרים שאבדו והפריש אחרים
 42 תחתיהן, ואחר כך נמצאו, כי לא יקרבו בתו
 43 הסוכות - ויקרבו בתו גמטות, דאין נקרא
 44 תמימים, דאין תנאי בית דין שהתנו. אם לא הוצרכו - יפיה, מועיל בהן. והי תמירין נמי, אין נפירין תמימים, דאין תנאי בית דין מועיל בהן, דלדברי חכמים דאמרי: יפיה. והנאי בית דין מועיל בהן, והי תמירין דזבא, נמי נפירין. ומקרא: לדברי רבי שמעון אין נפירין, אלא דסבורא ליה דאין לב בית דין מתנה
 45 עליון, שאני התם - ודסמירא ליה: אין נפירין, דהא אית להו תקנתא, לא סבורא ליה מתנה עליון. משנה ולא חילופה - זו היא חילופה, שאבדו, והפריש אחרת תחתיה,
 46 ושכח נמצאו, דקרבה נמי בתודה. **גמרא** הנו רבנן: מהו אושר תודה יקריב - דלא הוה צריך למימר "אם על תודה יקריבו, דנמי למיכתב "הקריב על זבח התודה".
 47 והשתא לא דיק אלא "יקריב לתודה. וקא דיק דהוא מיטע. לומר: דעל אחר מהם מקריב להם, ולא שתים. אחר שריבה הבתוב - להקריבה, מיטע (מק) שאין טענו להם.
 48 מנין לרבות ולדות וכו' - ואפילו נתכפר בראשונה - חייב הני בני הקרבה. אם על - ריבה, דכל אלו קריבין. לא שנו - הא דתנן: לא ולדות וחלופין טענין להם. **א**לא
 49 אחר כפרה - לאחר שנכתבה באחת מהן. שאם הקריב שוב לאחרת - אין טענין להם. אבל לפני כפרה - אם הקריב לולדות ולתודה וחלופין - טענין להם. **א**חייא -
 50 קאמר רבי יוחנן: לא שנו? **א**חייא אהליפי תודת חובה - כגון דאמר "עלי", דהיא עליה חובה. דהכי משמע ליה, דרבי יוחנן אמנתין קמורדו, דקתינו "אלא ולדה ולא
 51 חילופה טענה להם, ומתניתין בתורת חובה קמרי, ומוקתי "הפריש אחרת תחתיה" - מכלל דתורה חובה היא, דאמר "עלי". דאי לא הוה חובה - לא הוה מפרש אחרת
 52 תחתיה. ומתניתין תסמא קתי, דליכא למשמע מדיי א לפני כפרה מיירי אי לאחר כפרה, וקאמר רבי יוחנן: "לא שנו" וכו'. לפני כפרה תניא - דטענין להם, כדאמר "מנן
 53 למפרש תודה" כו', ודוקאמר "מפרש אחרת תחתיה" - מכלל דתורה חובה היא. וקתינו "דורי שתיקו עמדות, איזו שריצה יקריב ולזמה עמה", דהיינו לפני כפרה.
 54

1 **לכ** בית דין מתנה עליון - פירשתי והם (מנחות פרק א, טו,ב).
 2 **וליתנו** עלייהו וליופק לחלוין - אף על פי שכבר קדשו בכלי שרת, אפילו תנעו לומר:
 3 כלי שרת מקדשים שלא מרעה - הני מילי קדשו, אבל חלוין - לא מקדשו.
 4 **ליפלוזו** דליתנו ירידה - מכאן מוכח דרטר במתניתין "ואם לזרו, ולא גרסינן זבאם לאו",
 5 ודאי כן, דאז קא מפלוזי.
 6 **ומי** אית להו להכי שמעון לב בית דין מתנה
 7 עליון - משום דאמרן דרבי אלעזר ברבי
 8 שמעון סבר לב כותיה דאבדו, קפירין חכא מרבי
 9 שמעון וכן לעול בסוף "דבי ישמעאל" (ע"ב). **ד**דיק
 10 לאוקמה כותיה גבי "שלא במתנה". **ד**אית
 11 ליה תקנה ברעיה - תימה דלרב רבינו משה:
 12 דההו ליה למימר, שאני והם דאית להו תקנתא
 13 לקיץ מלכות, כדאיתא בשבועות (יב,א) ויש
 14 לומר: דנקט ריעיה, כי הדיב ולא תקשי משיעור
 15 תטאות. ולא מביעאי קאמר. לא מביעאי בתמירין
 16 דאין נפירין, דהא קיץ למנחת אלא אפילו שיעורי
 17 תטאות, דאין נפירין לרבי שמעון, משום דאית להו
 18 תקנתא ברעיה.
 19 **מ**אי
 20 **זבוח באותה שעה** - אכל אין זבח זבוח באותה שעה, מאי? נפסל בלינה, אדתיני סיפא: אם
 21 לאו - יפסלו בלינה, ליפלוזו. וליתנו בירידה: כפיה דרבים אפורים - שהותחה זבח זבוח באותה
 22 שעה, אכל אין זבח זבוח באותה שעה - לא! - הכי נמי קא אמר: כפיה דרבים אפורים -
 23 שהיה זבח זבוח באותה שעה, אכל אין זבח זבוח באותה שעה - נעשה כמי שפסלו בלינה,
 24 ופסולין. **ו**מי אית ליה לרבי שמעון כן אלעזר לב בית דין מתנה עליון? והא אמר רב אדי
 25 בר אבין אמר רב עקימה אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן: תמירין שלא הוצרכו לציבור, לדברי
 26 רבי שמעון - אין נפירין תמימים, לדברי חכמים - נפירין תמימים! - שאני התם, דאית להו
 27 תקנתא ברעיה. **מ**שנה **ל**ד תורה ותמורתה, תפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה
 28 - אינה טענה להם, שצאמר "והקריב על זבח התודה" - התודה טעונה להם, ולא וקדה
 29 ולא חילופה ולא תמורתה טענין להם. **גמרא** הנו רבנן: מהו אושר "תודה יקריבו"? "אם
 30 על תודה יקריבו", מנין למפרש תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה,
 31 והרי שתיקו עומדות, מנין שאינה מהן שריצה יקריב וקמה עמה? תלמוד לומר "התודה
 32 יקריבו". יכול שתהא שניה טעונה להם? תלמוד לומר "יקריבונו" - אחד ולא שניים. אחר
 33 שריקה התכות ומיעט, מנין לרבות ולדות וחלופות ותמורות להקריבה? תלמוד לומר "אם
 34 על תודה". יכול והו טעונות להם? תלמוד לומר "והקריב על זבח התודה" - תודה טעונה
 35 להם, ולא וקדה ולא חילופה ולא תמורתה טענין להם. שלח רב תנינא משמיה דרבי
 36 יוחנן: לא שנו אלא לאחר כפרה, אכל לפני כפרה - טענין להם. היו פיה רב עקימה, אם
 37 אחייא? אילמא אחליפי תודת חובה, אי לפני כפרה - תנינא! אי לאחר כפרה - תנינא!
 38 אלא

מנחות. פרק שמיני – התורה היתה באה דף פ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קלעא רש"י

1 **אלא אהליפי** תודה נדבה – דקאמר "הוי דרי" וואבדו, ומפריש אחרת תחתיה – כלומר, דאסיפא דהא ברייתא קאי, דקאמר: מנין מותרה תולפין, דסתמא קעני, וקמשמע לן
2 בחליפי תודה נדבה, ואמר רבי יוחנן עלה: לא שנו כן, **בין לפני כפרה בין לאחר**
3 **כפרה** – שנתכפר אחרות, טענות שתיקון להם, מרובה בתורתו. הוא, ודואיל ולא
4 נתייחד לתפריש אחרות, ופרישה – לילי אדעתיה

5 שדעתו היה להרבות בתודות של נדבות, והלכך
6 מביא בלחמיהו. **אלא אוילד תודה נדבה** – כגון
7 שהפריש וילדה, בין הקריבה לפני כפרה בין
8 לאחר כפרה – אין טענה נחה, דמותר תודה
9 היא, שכבר נתכפר באחר. והוי כמפריש מעת
10 לתודתו, וניתוחתו. וכל דבר הבא מאליל, כגון
11 ולד, חשב מותר. **אלא אוילד תודה חובה** –

12 וכי קעני לומר, אל וילד תודה ליהם – לאו
13 כפרה. אבל לפני כפרה – טעון. וההם ליבא
14 למישריף. **אין לפני וכו'** מרובה בתודות הוא –
15 דאין אדם מרבה תודה חובה. ארבי סתפסא
16 בשבט הקדש – דהיינו, הולד ושל תודה. וכוונתו
17 ויבין דיכול לתכפר באיזו שירצה, אם באם
18 נמי בתיא – נוטא – תריץ: אוילד תודה
19 חובה. לפני כפרה טענות להם – דאדם מתכפר –
20 בשבט הקדש, לאחר כפרה – אין טענות להם,
21 דמותר תודתו היא. וכוונתו תודה נדבה, לכיבי
22 לפני כפרה נמי אין טענות להם. משום דאין
23 אדם מתכפר בתודה נדבה. כל שבחפאת מתה –

24 מפרש לקמן, ואילו נמי תהא – אם נמצא
25 לפני כפרה – ורעה. שאין תהא מתה אלא אחרת
26 שנמצאת לאחר שכפירי בעלמם, דא נמצאת
27 קודם שניפריש בעלמם – ורעה. וילד תודה
28 כבכתיב: נוטא דהפריש תודה, ואבדו, והפריש
29 אחרת תחתיה, והרי שתיקון שמדות – שניה
30 אין טענה להם, דכתיב (ויקרא ז) "קריבנו" –
31 לאודו ולא טעיה, והיכי קאמר: כל שבחפאת
32 רועה בתודה טענה להם, שמואל כתיב בכריא
33 ליה דאמר אבודה בשעת הפרישה שניה מתה
34 אפילו נמצאת קודם שנתכפר בעלמם, לכיבי
35 שמואל אין טענות להם, אלא ויקח לרבי יחיבי
36 משבחת לה – דקאמר: שמואל: כל שבחפאת
37 רועה – בתודה טענה להם, והא נמי תודה כתיב
38 נוטא – שאם הפריש שתי תודות לאחרייות, שאם
39 תאבד אחת מהן תחתיה – אין טענה להם, והיכי
40 קאמר: כל שבחפאת רועה – בתודה טענה להם?
41 **אלא שמואל** – לא ספר לא כרבי ולא כרבנן. אלא
42 כרבי פסוקן – דאמר: שתי תודות תאלת ולד
43 תהא, ותמורת תהא, והתאט שנתו בעליה
44 שנתכפר בעליה תאור, שיעברש שנתו. דלית
45 ליה השעה רועה. וכוונתו בני תודה – אין
46 טענה להם. שאם הפריש שתי תודות לאחרייות
47 וכו', דהיינו כשכפר בעלמם, רומח דהא בחפאת
48 לחיבי גבי תודה אין טענות להם. ופריך – היכי
49 אמרת שמואל כרבי שמואל כסבירא ליה: והא
50 רבי שמעון לית ליה רועה כלל, ושמואל אית
51 ליה דאמר: כל שבחפאת רועה? מאי קא משמע
52 לן – שמואל: לימא הלכת כרבי שמעון? לאפוקי
53 מרובי יוחנן – דאמר: אדם מתכפר בשבט הקדש
54 בולד. אף משמע לן – שמואל דהלכת כרבי
55 שמעון דתש תודתו מתורת ולד תהא כו',
56 ואין מתכפר בו, ובתורה אין טענה להם, וכו' –
57 "עלי, אם אבד הלחם – מביא לחם אחר דכיון דאמר "ו" –
58 נתייחד בלחמה, וכל זמן
59 שעיקר הובא קיים – חייב בלחמה. מאי קעמא להם לגלל תודה – דכתיב "והקריב על
60 נבח התודה הלחתי" (ויקרא ז). ואין תורה לגלל להם – משום הכי, אבדה תודה – אף על גב דלחמה קיים – אין מביא תודה אחרת. הפריש מעות
61 לזבח

אלא אהליפי תודה נדבה – בין לפני כפרה בין לאחר
כפרה טענות להם, מרובה בתודות הוא! אלא אוילד
תודה נדבה – בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אין
טענות להם, מותר תודה היא! אלא אוילד תודה
חובה, לפני כפרה – טעון להם, לאחר כפרה – אין
טעון להם. מאי קא משמע לן? דקסבר רבי יוחנן:
אדם מתכפר בשבט הקדש. הוי בה נמי אביי פי
האי גוונא. איחמר נמי, אמר רבי יצחק רבי יוסף
קאמר רבי יוחנן: יחליפי תודה נדבה – בין לפני
כפרה בין לאחר כפרה טענה להם, מרובה בתודות
הוא. ולד תודה נדבה – בין לפני כפרה בין לאחר
כפרה אין טעון להם, מותר תודה הוא. וילד תודה
חובה, לפני כפרה – טענות להם, לאחר כפרה –
אין טענות להם. אמר שמואל: כל שבחפאת מתה,
בתודה אין טענה להם. כל שבחפאת ויקח, בתודה
טענה להם. מתיב רב עמרם: מהו אומר "תהודה
קריב"? מנין למפריש תודתו ואבדו והפריש אחרת,
תחתיה, ונמצאת הראשונה והרי שתיקון עומדות,
מנין שאיזו מהן שירצה יקריב וליחמה עמה? תלמוד
לומר: "תהודה קריב", יבול תהא ושינה טענה להם?
תלמוד לומר: "קריבנו" – אחר ולא שנים. ואילו גבי
הפאת כי האי גוונא רועה, דתנן: הפרש הפאות
ואבדו והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה
והרי שתיקון עומדות – מתכפר פאחת מהן ושניה
תמות, דברי רבי. והכמים אומרים: אין הפאות מתה
אלא שמואל: לאחר שנתכפרו בעלמם, הא קודם
שנתכפרו בעלמם – ויקח! – שמואל כרבי כסבירא ליה,
דאמר: אבודה בשעת הפרישה – מתה. – אלא רועה
לרבי היכי משפחת לה? – כדרבי אושעיא, דאמר רבי
אושעיא: הפריש שתי הפאות לאחרייות – מתכפר
באודה מהן שירצה, ושניה – תענה. – והא גבי
תודה כי האי גוונא אין טענה להם! – אלא, שמואל
כרבי שמעון כסבירא ליה, דאמר: השם הפאות מתה.
– והא רועה לרבי שמעון לית ליה כלל! – שמואל
נמי תדא קאמר: כל שבחפאת מתה – בתודה אין
טענה להם. מאי קא משמע לן? לאפוקי מרבי
יוחנן, דאמר: אדם מתכפר בשבט הקדש, קמשמע
לן דלא. אמר רבי אבאי: "ו" תודה, ו"ו לחמה", אבד
הלחם – מביא להם אחר, אבדה תודה – אינו מביא
תודה אחרת. מאי טעמא? להם לגלל תודה, ואין
תודה לגלל להם. ואמר רבא: הפריש מעות לתודתו
ונתורתו

1 **מאי** קמשמע לן דקסבר רבי יוחנן מתכפר באדם בשבט הקדש – ששמעו דהא פדשיט לן
2 דאית ליה לרבי יוחנן חך סבירא, וכן משמע נמי בפרק בתרא דבריות (בבא.א), דבכי רבי
3 אלעזר: אדם מתכפר בשבט הקדש, או לא אמר רבי יוחנן: ממוש בגד גזו ביננו, ולא שמע
4 הלכתו וז' מנענו מכלל דאמר: רבי יוחנן? אף, ועל דהא אמר: תתן, וילד תודה ומותרת בו,
5 ומייתיך דן קמשעתין, וזמניה: דבמורה בפרק
6 "ביצר מעשרין" (בבא.א) אמר רבי יוחנן: הפריש
7 תהא מעוברת, וילדה, רעה – בה מתכפר, רעה
8 – בולדה מתכפר. מאי טעמא? קסבר רבי יוחנן:
9 אש שיריה – משויי, עבר לאו ידך אמו הוא, ודעה
10 ליה כמפריש שתי תודות לאחרייות, רעה – בה
11 מתכפר, רעה – בבתיה. ומזויב החם רבי
12 אלעזר, ומסיק בתנאי. ופריך רבא: ממאי דטעמא
13 דרבי יוחנן דאם שיריה משויי? דהא חייבו טעמא
14 דרבי יוחנן, דאדם מתכפר בשבט הקדש אמר ליה
15 רבא: ומנא מביד ריה אלעזר תלמידיה דרבי יוחנן,
16 ויחיבי עמד דרבי יוחנן, אל תודו ליה ואי
17 שנייא, ואת אמרת טעמא דרבי יוחנן משום דאדם
18 מתכפר בשבט הקדש? נראה לפרש דרוקא
19 בתהא צריך לומר טעמא משום דאם שיריה
20 משויי, דאם איתא דאני משויי – משום דעבר
21 ידך אמו לא איה מתכפר בשבט הקדש, משום
22 דקיימא לן מעילה יב. חשב תהא מתה, ולד
23 תהא כו'. אבל תהא דעבר לאו ידך אמו, והא
24 מתכפר בולד, כבשתי תודות לאחרייות דמי. והא
25 דקיימא לן ולד תהא מתה – ומתיקא
26 בהפרישה, ואחר כך נעברה. אבל בולד תודה –
27 מתכפר אפילו הפריש ואחר כך נתעברה, דאדם
28 מתכפר בשבט הקדש, כדאיחא הבא ובכריתות
29 (בבא.א), ומתיישב בכך שמואל בסמוך, אמר
30 שמואל: כל שבחפאת מתה – בתודה אין טעון
31 להם. ומסיק שמואל כרבי שמעון סבירא ליה,
32 דאמר: מש תהא מתה. ורעה לרבי שמעון לית
33 ליה כלל, ושמואל מאי קמשמע לן? לאפוקי מרבי
34 יוחנן, ואי שפר אית ליה ליה יוחנן נמי גזא כללא,
35 דאם אדם מתכפר בשבט הקדש בתודה – הבי נמי
36 מתכפר בשבט הקדש בתהא, ואינה מתה
37 בתהא, ולכך טענה להם בתודה לאו היא
38 בתהא אין מתכפר בשבט הקדש. ואל שפריש
39 תהא מעוברת – תהא לא מיקרי "שבט הקדש"
40 לרבי יוחנן, כיון דלאו ידך אמו הוא, דאם שיריה
41 משויי, ודעה ליה כמפריש שתי תודות לאחרייות.
42 ואי בהפרישה, ואחר כך נעברה – הוה ליה ולד
43 תהא מתה, ואין מתכפר בה, וכיוצא בה בתודת
44 חובה טענה להם, ומתכפר בשבט הקדש. ומיזו
45 קצת קשה: דלמקמי נמי מפרש תהא מעוברת,
46 מסיק: דלמא אדם שיריה משויי, וטעמא דרבי יוחנן,
47 דקסבר: אדם מתכפר בשבט הקדש.
48 **רועה** לרבי היכי משפחת לה – דרבי אושעיא
49 אליבא דרבי אמרה, כדאיחא בתמורה
50 בפרק "וילד תהא" (בבא.א).
51 **הפריש** שתי תודות לאחרייות מתכפר באחת
52 מהן – לא בהפריש בו אור וי –
53 דאם כן, אין מתכפר בשניה, ורומכפר באחת מהן
54 משמע באחד שיריה. ומפריש שתי תודות
55 לא אפריי – דכל שאנו בזה אור הוה, אפילו בבת
56 אחת אינו, כדאיחא בפרק "ואיש מקדש" (קדושין
57 ה.ב.), אלא כגון דאמר "ויקדוש אתן מתוך
58 ה.ב.), כל כי תהיא דליקישו ארבעים טון
59 ואין מתכפר בו, ובתורה אין טענה להם, וכו' –
60 "עלי, אם אבד הלחם – מביא לחם אחר דכיון דאמר "ו" –
61 נתייחד בלחמה, וכל זמן
62 שעיקר הובא קיים – חייב בלחמה. מאי קעמא להם לגלל תודה – דכתיב "והקריב על
נבח התודה הלחתי" (ויקרא ז). ואין תורה לגלל להם – משום הכי, אבדה תודה – אף על גב דלחמה קיים – אין מביא תודה אחרת. הפריש מעות
לזבח

מנחות. פרק שמיני – התורה היתה באה דף פא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קעוה רש"י

1 **א**ן איתא לדחוקה כו' – בתנא נטק' א'ם איתא', דהא אפילו רבי יוחנן תורה חיבא דאמר
2 "ליקדשו ארבעים מתוך שמונים", כדארמין ל'עיל. ושטא דרוקא חיבא דלא מביחן,
3 כדאמר (לו) ליתיה חולין לעוודה. דהוי עורך קרבן, ואיכא בעיניהו ארבעים ודאי הו' חולין
4 וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים, אפילו הו' ליה כפירשיש לאיתרוי. דהייב דאבי חזקיה

1 וכו' מפרישין החילה – עשו קרבן על מנת שיזא מותר וכו'; ארבעין כבתפיה וכשר
2 דהא חיב ללקות ארבעע על שומרו, כדנתן (תמורה ב:א): שאם המזי – מומר,
3 וסופא את הארבעים, ואת אמרת פירשיש לכתחילה לשם תמורה דבר שהוא אסור
4 ומתחייבים במקלות: אם איתא לרבי יוחנן – דאמר לעיל: חוץ לחומת העוהה נמי
5 קדש הלות בשטיות חובת הוה, אם הוא לפני
6 מתומה בתיב פאני – אמאי לא עביד דאבסי

7 מערקא; ולייתי להם וכו' – והקדוהר לה וכו'
8 מביטין חולין לעוודה? ליתיה להם, וניה חוץ
9 לחומת העוהה, בבית עובד במקום שמתקדש
10 בשטות חובה, ואפילו היא תמורה, דהווי חולין
11 לריבא אסורא, דהא לא נבנסו לעוודה. משום
12 דאיכא ארבע – הלות דתרומה שצריך להניח,
13 ובכל מקום מציעו חוליה לעולה, וצריך להניח
14 בעוהה במקום שניבנה העוהה. ואי שקיאי א'
15 דאמר לעיל (סבא), לא במקום שיש להם –
16 הלות לעולה; ואמאי חולין עוהה ר' פפא
17 במילואים, אמאי לא אמר נמי בתורה איכא
18 לחופי עוקר מילתא נקט, כדתרננין נמי לעיל.
19 לרבי ה' בריב – בשלמים, ותורה היא בכלל
20 שלמים; מקצילי חולין עוקרה – שנת תמורה
21 היא. ולייתי שמונים – הלות ולתחתיה בתוך
22 כרבי יוחנן, ולפירשיש מניניהו שמונה חלות.
23 ולתחתיה נוגא, וליפסא א' דף כ"ו – וליקדשו
24 ארבעים מתוך שמונים, והני שמונה דנואי
25 לא הוי ארבעה מניניהו חולין עוודה, ממה
26 נפשה; דאי דף קיימא תורה היא – הו' שתי
27 תרות ושמונה חלות תרומה, ואי דף קיימא
28 תמורה ולא הוה אלא היא תורה – הני שמונה
29 ליחשבניהו מניני ארבעים וקדשו, ולא הו' חולין
30 בעוהה; ושפתי לא אפשיי כתיב' משום דבפני
31 באבילה ארבעים – נבי ובעלים. דבתיב אינו
32 רוצה לאבולי כי אם ארבעה, דסברו שנתא און
33 כאן אלא תורה, ואון לכתא לאבולי כי
34 אם ארבעה מתוך, ובעלים נמי חוששי' שנתא
35 שתהיו תרות הן, וכל שמונה קדשות. ונמצא
36 אותן ארבעה חלות – אבירים, לעיל. דארמין;
37 אי לא, ליפס חולין, אכתיב לתימה. קמעת
38 באבילה ארבעים, דלחם ליכא חולא ארבעים
39 חלות. וממה נפשך אתא ליה לפרשיש ארבע
40 לתרומה. אבל הכא דפרשיש שני חלות – איכא
41 לתימר דארבעים שלא לצורך הן, וקא קמעת
42 לבעלים באבילה ארבעים. ענין אחר דקא
43 קמעת באבילה ארבעה – דאילו בעלמא חיבא
44 לריבא אלא חד קרבן, ואי יקדשו ארבעים מתוך
45 שמונים – אין נבתיבא לכתיבם אלא ארבעים

1 **וכי מפרישין תחלה למותרות? ותיב רבי יצחק פר**
2 **שמואל בר מרתא קמיה דרב נחמן ותיב וקאמר:**
3 **וליתיה בהמה ולחם, ולקמא: אי הך דקיימא המונה**
4 **היא – הא תורה והא לחמה, ואי הך דקיימא תורה**
5 **היא – הא לחמה והא תהוי תמורה! אמר ליה: עני**
6 **מרי, ארבעין כבתפיה, וכשר?! רב עילאי חלש, על**
7 **לגיבה אביי ורננו, ותיב וקא אמרי, אם איתא לרדבי**
8 **יוחנן דאמר: חוץ לחומת העוהה קדשו, ליתיה להם**
9 **ולתובה חוץ לחומת העוהה, ליפסא – אי הך דקיימא**
10 **תורה היא, הא לחמה, ואי לא, לא קדש וליקדשו!**
11 **משום דאיכא ארבע לחניה, חיבי לעבוד? לנפיהו**
12 **אפראי – "לפני ה'" כתיב, נוואי – קא מעילי חולין**
13 **לעוהה, הלכך לא אפשר. מתקפו לה רב שישא בריה**
14 **דרב אידי, אם איתא לדחוקה דאמר: קדשו ארבעים**
15 **מתוך שמונים, ליתיה בהמה וליתיה שמונים בהרה,**
16 **ולקמא: אי הך דקיימא תורה היא – הא נמי תהיו**
17 **תורה והא שמונים דתרתיהו, אי הך דקיימא המונה**
18 **היא – הא תורה והא לחמה, וליקדשו להו ארבעים**
19 **מתוך שמונים! משום דקא קמעת באבילה דארבעים.**
20 **אמר ליה רב אשי רב כהנא, אם איתא לרדבי יוחנן דאמר:**
21 **רצה – בה מתכפר, רצה – בוולדה תכפר, ליתיה בהמה מעוברת**
22 **וליתיה שמונים בהרה, ולקמא: אי הך דקיימא המונה היא – הא וולדה תורה היא והא**
23 **שמונים דתרתיהו, ואי הך דקיימא תורה היא – הא נמי תורה היא והא שמונים דתרתיהו**
24 **הוא והאי ליתיה מותר דתודה! – אמר ליה, מאן לימא לן דאמר רבי יוחנן: אם שירי**
25 **משירי? דלקא אם שירי אינו משירי, והיינו מעמא דרבי יוחנן, דאמר: אדם מתכפר**
26 **בשבב הקדש, רבינא אילקע לרמחוריא, אמר ליה רב דימי בריה דרב הונא מדמחוריא**
27 **לרבינא, וליתיה בהמה ולקמא: "חרי על", ליתיה בהמה אחתיה וליתיה שמונים בהרה,**
28 **ולקמא: אי הך דקיימא תמורה היא – הני תרתי תורות והא שמונים דתרתיהו, ואי הך**
29 **דקיימא תורה היא – והא דאמרי "על" נמי ליתיה תורה, והא שמונים דתרתיהו ואידך תהיו**
30 **לאחוריה! אמר ליה, התורה אמרה: "טוב אשר לא תחד משתדודי ולא תשלם", ואת אמרת:**
31 **ליקום ולתודה בתחילה. משענה האומר "חרי על תורה" – נביא עלי תורה" – נביא עלי תורה**

1 **וכי מפרישין תחלה למותרות? ותיב רבי יצחק פר**
2 **שמואל בר מרתא קמיה דרב נחמן ותיב וקאמר:**
3 **וליתיה בהמה ולחם, ולקמא: אי הך דקיימא המונה**
4 **היא – הא תורה והא לחמה, ואי הך דקיימא תורה**
5 **היא – הא לחמה והא תהוי תמורה! אמר ליה: עני**
6 **מרי, ארבעין כבתפיה, וכשר?! רב עילאי חלש, על**
7 **לגיבה אביי ורננו, ותיב וקא אמרי, אם איתא לרדבי**
8 **יוחנן דאמר: חוץ לחומת העוהה קדשו, ליתיה להם**
9 **ולתובה חוץ לחומת העוהה, ליפסא – אי הך דקיימא**
10 **תורה היא, הא לחמה, ואי לא, לא קדש וליקדשו!**
11 **משום דאיכא ארבע לחניה, חיבי לעבוד? לנפיהו**
12 **אפראי – "לפני ה'" כתיב, נוואי – קא מעילי חולין**
13 **לעוהה, הלכך לא אפשר. מתקפו לה רב שישא בריה**
14 **דרב אידי, אם איתא לדחוקה דאמר: קדשו ארבעים**
15 **מתוך שמונים, ליתיה בהמה וליתיה שמונים בהרה,**
16 **ולקמא: אי הך דקיימא תורה היא – הא נמי תהיו**
17 **תורה והא שמונים דתרתיהו, אי הך דקיימא המונה**
18 **היא – הא תורה והא לחמה, וליקדשו להו ארבעים**
19 **מתוך שמונים! משום דקא קמעת באבילה דארבעים.**
20 **אמר ליה רב אשי רב כהנא, אם איתא לרדבי יוחנן דאמר:**
21 **רצה – בה מתכפר, רצה – בוולדה תכפר, ליתיה בהמה מעוברת**
22 **וליתיה שמונים בהרה, ולקמא: אי הך דקיימא המונה היא – הא וולדה תורה היא והא**
23 **שמונים דתרתיהו, ואי הך דקיימא תורה היא – הא נמי תורה היא והא שמונים דתרתיהו**
24 **הוא והאי ליתיה מותר דתודה! – אמר ליה, מאן לימא לן דאמר רבי יוחנן: אם שירי**
25 **משירי? דלקא אם שירי אינו משירי, והיינו מעמא דרבי יוחנן, דאמר: אדם מתכפר**
26 **בשבב הקדש, רבינא אילקע לרמחוריא, אמר ליה רב דימי בריה דרב הונא מדמחוריא**
27 **לרבינא, וליתיה בהמה ולקמא: "חרי על", ליתיה בהמה אחתיה וליתיה שמונים בהרה,**
28 **ולקמא: אי הך דקיימא תמורה היא – הני תרתי תורות והא שמונים דתרתיהו, ואי הך**
29 **דקיימא תורה היא – והא דאמרי "על" נמי ליתיה תורה, והא שמונים דתרתיהו ואידך תהיו**
30 **לאחוריה! אמר ליה, התורה אמרה: "טוב אשר לא תחד משתדודי ולא תשלם", ואת אמרת:**
31 **ליקום ולתודה בתחילה. משענה האומר "חרי על תורה" – נביא עלי תורה" – נביא עלי תורה**

1 **וכי מפרישין תחלה למותרות? ותיב רבי יצחק פר**
2 **שמואל בר מרתא קמיה דרב נחמן ותיב וקאמר:**
3 **וליתיה בהמה ולחם, ולקמא: אי הך דקיימא המונה**
4 **היא – הא תורה והא לחמה, ואי הך דקיימא תורה**
5 **היא – הא לחמה והא תהוי תמורה! אמר ליה: עני**
6 **מרי, ארבעין כבתפיה, וכשר?! רב עילאי חלש, על**
7 **לגיבה אביי ורננו, ותיב וקא אמרי, אם איתא לרדבי**
8 **יוחנן דאמר: חוץ לחומת העוהה קדשו, ליתיה להם**
9 **ולתובה חוץ לחומת העוהה, ליפסא – אי הך דקיימא**
10 **תורה היא, הא לחמה, ואי לא, לא קדש וליקדשו!**
11 **משום דאיכא ארבע לחניה, חיבי לעבוד? לנפיהו**
12 **אפראי – "לפני ה'" כתיב, נוואי – קא מעילי חולין**
13 **לעוהה, הלכך לא אפשר. מתקפו לה רב שישא בריה**
14 **דרב אידי, אם איתא לדחוקה דאמר: קדשו ארבעים**
15 **מתוך שמונים, ליתיה בהמה וליתיה שמונים בהרה,**
16 **ולקמא: אי הך דקיימא תורה היא – הא נמי תהיו**
17 **תורה והא שמונים דתרתיהו, אי הך דקיימא המונה**
18 **היא – הא תורה והא לחמה, וליקדשו להו ארבעים**
19 **מתוך שמונים! משום דקא קמעת באבילה דארבעים.**
20 **אמר ליה רב אשי רב כהנא, אם איתא לרדבי יוחנן דאמר:**
21 **רצה – בה מתכפר, רצה – בוולדה תכפר, ליתיה בהמה מעוברת**
22 **וליתיה שמונים בהרה, ולקמא: אי הך דקיימא המונה היא – הא וולדה תורה היא והא**
23 **שמונים דתרתיהו, ואי הך דקיימא תורה היא – הא נמי תורה היא והא שמונים דתרתיהו**
24 **הוא והאי ליתיה מותר דתודה! – אמר ליה, מאן לימא לן דאמר רבי יוחנן: אם שירי**
25 **משירי? דלקא אם שירי אינו משירי, והיינו מעמא דרבי יוחנן, דאמר: אדם מתכפר**
26 **בשבב הקדש, רבינא אילקע לרמחוריא, אמר ליה רב דימי בריה דרב הונא מדמחוריא**
27 **לרבינא, וליתיה בהמה ולקמא: "חרי על", ליתיה בהמה אחתיה וליתיה שמונים בהרה,**
28 **ולקמא: אי הך דקיימא תמורה היא – הני תרתי תורות והא שמונים דתרתיהו, ואי הך**
29 **דקיימא תורה היא – והא דאמרי "על" נמי ליתיה תורה, והא שמונים דתרתיהו ואידך תהיו**
30 **לאחוריה! אמר ליה, התורה אמרה: "טוב אשר לא תחד משתדודי ולא תשלם", ואת אמרת:**
31 **ליקום ולתודה בתחילה. משענה האומר "חרי על תורה" – נביא עלי תורה" – נביא עלי תורה**

1 תורה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין - ודכבי אמר: דערי עליו תורה
2 מן החולין - ונתייבב הכל מן החולין, וכל דבר שבחובה אנו בא אל מן החולין. וכו'
3 הדר ואמר 'לחמה מן המעשר' - לא מי הדר ביה, ואפילו חר בר דיומר. ולא מבניא לבית
4 שטאי, דאמר 'במריא בני ד'יריני נזיר מן הגרוגרות' - ופוס לשתר ראשון. אלא אפילו לבית
5 הלא דחשבינן ליה נדר ופתחו עמי - לא נזיר
6 לזבא, דבעי למיהדר ולא מיני מיהדר. דאמריה
7 לגבה במסירתו להרשימי. ואומרינן נמי בפרק בתרא
8 גדרים (פ.א.): ולחמא, חר בר דיומר - כדיומר
9 דמי. חרץ מנגדף ועבדוהו ומקדש ומגרש. ונבי
10 תמורת עלה ותמורת שלמים מוכח בתמורה פרק
11 'ביערי מעריכי' (כה). דבנלק, דבנלק. אפילו דרי יוסי
12 מודה דאפילו חר בר דיומר - דהרי זו תמורת עלה
13 (שלמים נמי). אמאי? כיון דאמר לחמה מן
14 החולין יביא היא ולחמה מן החולין - מיתבא היא
15 לא שטיא ד'סוף סוף מילתא נקט', כדלעיל? וכו'
16 לומר: שטייה ליה דבי אמר 'דרי עליו לחמי תורה'
17 - יביא תורה מן המעשר, כמו האומר 'דרי עליו
18 תורה מן המעשר ולחמה מן החולין'. מעמא
19 דאמר תורה את לא אמר תורה לא - תימנא מבי?
20 שקאי ליה את רבי נמי. דרוקא באמר 'דרי עליו
21 תורה כלא לחם', אבל אמר 'לחמה מן החולין' -
22 לא דאא לעיל אף מפוש רסוף מילתא נקט; אבל
23 אפ' פירש בדיאי דלא אמר 'תורה' - לא.
24 (תורה) היא ולחמה מן המעשר יביא יביא לא
25 טני ולא מיתני - ש' פירושם שכתוב וכו'; וכו' אל
26 טני דלא מיתני לחם מן המעשר, הא דרמי אפ' אמ
27 התיב לחם מן החולין - וקא עליו כרבה. ונראה
28 שזה טעות סופר שאין אורז יכול לישב
29 ובמדיקום מנאחא; וכו' אל טני דלא מיתני תרתי
30 מן המעשר, וקא דרמי אפ' הכיני שניהם מן החולין -
31 תבא עליו כרבה. וכן פירש בקונטרס במתניתין, וזה
32 לשונו: תורה היא ולחמה מן המעשר יביא כמו
33 שדר. ובגמרא מפרש דביא "יביא" - לאו תובה
34 הוה, דכל שכן א' לחמה מן החולין -
35 דשפיר עבר, אלא אפ' ערבה קאמר.

1 ואם אמר הרי עלי תורה מן החולין ולחמה מן המעשר שני - כיון דעיקר תודה חובה,
2 אמר מן החולין - יביא הכל מן החולין. דכיון דאמר 'עליו' - נתייבב בו, והיה
3 ליה דבר שבחובה. תורה פמעות מעשר שני ולחמה מן החולין יביא - כמו שאמר,
4 והוא יעיקר הוא למצוה לבא מן החולין, והוא לא מיתני וכן מן החולין כמנחה
5 דלכבי לא נדר לחם בתרובות. אמר
6 רב הונא הוימר הרי עלי לחמי תורה - אף
7 על ג' דלא אמר 'תורה' - מבאי שתיקו. סוף
8 מילתיה נקט - דכי אמר 'לחמי תורה' - הי
9 מבאן דאמר 'תורה ולחמה', כיון דאמר 'לחמה
10 מן החולין' - יביא היא ולחמה מן החולין. שאני
11 התם כיון דאמר בפירוש תורה מן המעשר - הא
12 דקאמר בתרובות 'לחמה מן החולין' - נעשה
13 כאומר 'הרי עלי לחם של חולין לפסור תורתו
14 של פלוני', דבא נמי נעשה כאומר 'דרי עליו
15 לחמה מן החולין לפסור תורתו שנדרתי לזבאי
16 מן המעשר', לחמי מבאי לחמה מן החולין. אבל
17 לעולם היבא דאמר 'לחמי תורה' - סתם - מבאי
18 נמי תורה. הבא נמי נעשה כאומר 'הרי עלי
19 תורה לפסור לחמו של פלוני' - דבכל ענין דרבי
20 התיב מן המעשר - ולא לרזי מעשר שני בתר
21 חולין אלא לרזי חולין גירא בתר המעשר.
22 ויביא תורתו מן החולין, ולחמה מן המעשר.
23 כמו שאמר. בשלמא התיב לפסור תורה אתי -
24 כדאמרין (מנחות פ.א.): לחם גלל תורה, איבא
25 למימר דנעשה כאומר לפסור תורתו של פלוני.
26 אלא תורה מי אתיא למיפטר להם - דנתיבא:
27 נעשה כאומר לפסור לחמו של פלוני. אבל לא
28 אמר תורה - אלא 'לחמי תורה'. לא - אפ' כופין
29 אותו לחמה תורה ולחמה. ולא מתני ליה כי
30 אורז נכביס בלא זבח - דאין כופין אותו לחביא
31 זבח ונסכים. כדאמר (מנחות ד.ב.) המתנדב
32 יין - נכביס ומזלפו על גבי האשמים. אמאי -
33 כופין אותו לחביא תורה ולחמה כי אמר 'הרי
34 עליו תורה בלא לחם?' נדר ופתחו עמי הוה -
35 כלומר, שכשנדר תורה - לאלתר נתחרט ברבה.
36 ולפי שהיה יודע שאין תורה כלא לחם, נתחרט
37 כן לזכות נדרו, ואמאי נדר לקיים נדרו כי
38 שמעת. ענין אחר: 'נדר ופתחו עמי' - שביטל
39 לומר: אני היתני סבור שהייתי יכול לחביא תורה
40 בלא לחם. עכשיו שני יטול, אני אפשי. מורי
41 רבי זכורנו לברכה. תפוס לשון ראשון - ויבין
42 דאמר 'תורה' - נתייבב בתורה ולחמה, בית
43 שפאי - אף על פי ששומר ענין שאינו בגויהו,
44 כיון דאמר 'דרי אני נזיר' - ופוס לשון ראשון,
45 הוה נזיר. אפילו תימא תיבא הלל - ואמאי אתי
46 נדר ופתחו עמי? כיון דאמר 'אילו הייתי יודע
47 שאין נדרין כן בלא לחם, לא הייתי נדר אלא
48 תורה ולחמה?' והוא כופין אותו רבאית, ועי' שם -
49 דעתו לאתני כרואי, לחבי כופין אותו, דקמיהו
50 ביה ואמר 'אני רוצה לחביא אלא כמו שנדרתי
51 בלא לחם' - כופין אותו, כמו שגילה חוליה
52 שהיה דעתו לנדר בתרובות. אלו הייתי שכן -
53 שהייתי חייב בלחמה - לא הייתי נדר. בשלמא
54 חוליקי - דמקום ליהויא בית שמאי, ומשום
55 חפוס לשון ראשון - הא נמי בית שמאי, ומשום
56 חפוס לשון ראשון כופין אותו. אלא לבי ייתכן
57 דמקום ליהויא בית הלל - הא דרמי לאו
58 תורה ויהא לעשות כן. לנזיר תורה בלא לחם.
59 לא מני אלא מיתני - תרוויחו מן המעשר? בתמיה. כלומר, אמאי קאמר 'יביא שניהו', ומשמע - ולא מן החולין - עמו עליו ברבה. ויהא 'יביא'
60 מן המעשר. שלא יקח מחושי מעשר שני - בהמה לתורתו. אבל פמעות מעשר שני - מבאי תורה ולחמה. אני אומר אפילו בחיטין חלקוהו פמפער שני לא יביא - לצורך
61 תורתו. מתיבא יפת לה תורה - דאינה מבאה מחושי מעשר שני משלמים - שבאין ממעשר שני, ותורה איקרי 'שלמים', דכתיב 'ובשר זבח תורת שלמים' (ויקרא וז).

1 "תורה עלי מן החולין, ולחמה מן המעשר" - יביא
2 היא ולחמה מן החולין. "תורה מן המעשר, ולחמה
3 מן החולין" - יביא. "היא ולחמה מן המעשר"
4 יביא. ולא יביא מחושי מעשר שני אלא פמעות מעשר
5 שני. גמרא אמר רב הונא: האומר "הרי עלי לחמי
6 תורה" - מבאי תורה ולחמה. מאי טעמא? מידע
7 ידע האו נברא דלחם בלא תורה לא איקרין, והאי
8 "תורה ולחמה" קאמר, והאי דקאמר "לחמי תורה"
9 - סוף מילתא נקט. תנן: "תורה מן המעשר, ולחמה
10 מן החולין" - יביא. קמה שגדר. ואמאי? כיון דאמר
11 "לחמה מן החולין" - יביא היא ולחמה מן החולין! -
12 שאני התם, דכיון דאמר "תורה מן המעשר" - נעשה
13 כאומר "הרי עלי לחם לפסור תורתו של פלוני".
14 אי הכי, רישא דקתני: "תורה מן החולין, ולחמה
15 מן המעשר" - יביא היא ולחמה מן החולין, הכא
16 נמי נעשה כאומר "הרי עלי תורה לפסור לחמו של
17 פלוני"! - הכי השתא, בשלמא לחם למיפטר תורה
18 אתי, תורה למיפטר לחם - מי אתיא? תא שמע:
19 "הרי עלי תורה בלא לחם, וזבח בלא נסכים"
20 - בופין אותו וזבאי תורה ולחמה, וזבח נסכים. טעמא
21 דאמר, אבל לא אמר "תורה" - לא! - והוא הייתי אף
22 על גב דלא אמר "תורה", ואידי דקא בעי למיתבא
23 "וזבח בלא נסכים", דלא מתני ליה נסכים בלא זבח,
24 תנא נמי "תורה". - אמאי? נדר ופתחו עמי הוא!
25 אמר חזקיה: הא מני? בית שמאי היא, דאמרין: תפוס
26 לשון הראשון, דתנן: "הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה" - בית שמאי אומרין: נזיר, וביה
27 הלל אומרין: אנו נזיר. רבי יוחנן אמר: אפילו תימא בית הלל, באומר "אילו הייתי יודע
28 שאין נדרין קד, לא הייתי נזיר קד אלא קד", ומאי כופין? דקא בעי הדר ביה. תא שמע:
29 האומר "הרי עלי תורה בלא לחם, וזבח בלא נסכים", ואמר לו: הבא תורה ולחמה וזבח
30 ונסכים, ואמר: אילו הייתי יודע שכן - לא הייתי נזיר. שפין אומר, ואמר לו: "שמר לשמעת".
31 בשלמא חזקיה - נתיבא ליה, אלא לרבי יוחנן - קשאמי? אמר רבי יוחנן: לא ידא
32 בית שמאי היא. מאי טעמא? אמר אבוי: "שמר" - הבא תורה, "ושמעת" - הבא
33 לחמה. רבא אמר: "שמר" - הבא תורה ולחמה, "ושמעת" - שלא תתא רגיל לעשות מן
34 "תורה היא ולחמה מן המעשר - יביא", וביא? לא סגי דלא מיתני? רב נחמן ורב חסדא
35 אמרי: רצה - מבאי, לא רצה - לא יביא. ו'לא יביא מחושי מעשר שני אלא פמעות מעשר
36 שני'. רב נחמן ורב חסדא דאמרי תרוויחו: לא שנו אלא מחושי מעשר שני, אבל מחושי
37 הקלחות פמעות מעשר שני - יביא. ותיב רבי יוחנן קמיה דרבי ירמיה וקאמר: לא שנו
38 אלא מחושי מעשר שני, אבל מחושי הקלחות פמעות מעשר שני - יביא. אמר ליה: רבי,
39 אתה אומר כן? אני אומר: אפילו מחושי הקלחות פמעות מעשר שני - לא יביא, ואימא
40 טעמא דרבי ואימא טעמא דרבי. אימא טעמא דרבי - תורה מתיבא קא יפת לה? משלמים,
41 ושלמים

1 בית הלל היא, והוא נדר ופתחו הוא, דקאמר "אילו הייתי יודע" וכו' - שפור - המצוה וחבא תורה ולחמה כמנחה. שלא תהא רגיל לעשות כן. לנזיר תורה בלא לחם.
2 לא מני אלא מיתני - תרוויחו מן המעשר? בתמיה. כלומר, אמאי קאמר 'יביא שניהו', ומשמע - ולא מן החולין - עמו עליו ברבה. ויהא 'יביא'
3 מן המעשר. שלא יקח מחושי מעשר שני - בהמה לתורתו. אבל פמעות מעשר שני - מבאי תורה ולחמה. אני אומר אפילו בחיטין חלקוהו פמפער שני לא יביא - לצורך
4 תורתו. מתיבא יפת לה תורה - דאינה מבאה מחושי מעשר שני משלמים - שבאין ממעשר שני, ותורה איקרי 'שלמים', דכתיב 'ובשר זבח תורת שלמים' (ויקרא וז).
5 ושלמים

1 בית הלל היא, והוא נדר ופתחו הוא, דקאמר "אילו הייתי יודע" וכו' - שפור - המצוה וחבא תורה ולחמה כמנחה. שלא תהא רגיל לעשות כן. לנזיר תורה בלא לחם.
2 לא מני אלא מיתני - תרוויחו מן המעשר? בתמיה. כלומר, אמאי קאמר 'יביא שניהו', ומשמע - ולא מן החולין - עמו עליו ברבה. ויהא 'יביא'
3 מן המעשר. שלא יקח מחושי מעשר שני - בהמה לתורתו. אבל פמעות מעשר שני - מבאי תורה ולחמה. אני אומר אפילו בחיטין חלקוהו פמפער שני לא יביא - לצורך
4 תורתו. מתיבא יפת לה תורה - דאינה מבאה מחושי מעשר שני משלמים - שבאין ממעשר שני, ותורה איקרי 'שלמים', דכתיב 'ובשר זבח תורת שלמים' (ויקרא וז).
5 ושלמים

מנחות. פרק שמיני - התורה היתה באה דף פב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינליץ)" קלעט רש"י

1 ושלמים גמר שם שם פמפער שני - דמובן מנחת מעשר, דכתיב במעשר שני
2 "ונתתה בבסקי" עד "ואבלת שם" (ברים ד), וכתיב בשלמים "ואבלת שם" (שם ב),
3 מה "שם" דרתם - מעשר, אף "שם" רבוי שלמים - מעשר, דכילוב לחביא שלמים
4 ממועשר. וביניה מה שלמים אין גופן מעשר - שני, דשלמים בשר, אף תורה דבאה
5 ממועשר - אין גופן מעשר, אדאון חסין

6 שיכול ליקחם מהם - לא היו של מעשר,
7 אלא עניקוד בבסק מעשר. מה שלמים בן
8 דמין מעשר יתרו - אלא יביא מנחת מעשר.
9 ויקח חלות לתורה, והני לא היו מין מעשר.
10 המתפס - שנקמן מעות מעשר שני לקנות
11 שלמים מוקן, אף על גב דסתם מעות שני
12 שלמים קן, אף על גב דתופסי בדו בפיודו
13 - לא קני שו שלמים, דלא חלה על אותן
14 מעות קדושת שלמים, אלא שיכול לקנות מן
15 אדם דבר אחר שיצוה. דלא אלימא שלמים
16 למיחל קדושת מעשר. שלא אתא יחיל
17 ליחזו בכל אשר תאזר נפש. הלוקח היה
18 מנחת מעשר שני לזבחי שלמים. ובמה
19 לבשת תאזר - לאוכלה בירושלים בכל שנה
20 שיצוה, דכתיב (ברים ד) "ונתתה בכל שנה
21 בכל אשר תאזר נפשך". דאף על גב דאין
22 דינו לקנות מנחת מעשר שני של שלמים,
23 לא יציא עוקר לחולין - דאילו בשר היה גופו
24 לא חויה לשלמים, אבל עור הוויא ליקח בו
25 בהמה לשלמים - לא יצא לעוקר ויבא שדי
26 בו שלמים בו בהמה. סתם מעות מעשר שני
27 של שלמים, ובבאי ברמי מעשר, דקמאן לן דבר
28 הוא הדין לעשות, ליקח מנחת מעשר שני
29 בהמה לשלמים, וזה לכשר תאזר, והער
30 יוצא לחולין, דבארמא בפרק "בבל מרביבן"
31 (עירובין ב"ב), "בבקר" - מלמד שלוקחים
32 בקר אגב עורו, הבשר - לזבחים, ומבליע דמי
33 העור בבשר ויצא לחולין, וצאן אגב ויוזרו.
34 אבל באר חויה, ולקח היה לשלמים מעות
35 לכשר תאזר - לא יצא העור לחולין, אלא
36 קני שלמים. לא למפריא רוקי - העורות
37 תורת שלמים, אלמא דאלימא קדושת שלמים
38 למיחל אקדושת מעשר. הדין קאמר אינו
39 כמות, למאת עוקר לחולין - דאין לו קדושה
40 כלל, וזולת וטלא תורה לוקח, דנעשה האי
41 עור חילוק מעשר מעשר שני שור ודגושת
42 שלא לקחו סתם - דלא הוי שלמים כלל
43 עליו ולא עורו. רבמיתו וכוונם לברכה.
44 ענין אחר, אינו תורת תורה העור לחולין -

45 הדיני, לשלמים. הלוקח בהמה מנחת מעשר
46 השעיר יוצא לחולין, אבל האי - לא יצא
47 לחולין, ויקח דמינו מעור בהמה לשלמים.
48 אבל לא קנה שלמים, דנעשה כלוקח שור
49 לחישה מנחת מעשר שני, ומוכסין ון
50 עוקר, וראבול כל דמינו מעשר. אלימא העור
51 יחודה - דאמר במסכת קדושין (ב"ב) שדי

52 ממוקן הדיטו הוא, וכול לקדש בו את האשה,
53 שלמים אגבן. ובין עניקוד שר שלמים - בהמה שלוקח מנחת מעשר סתם - קרב שלמים. כפי תפי' ל' נפי' - לעירור שלמים תפס. רוקי שלמים, ואין יובל
54 לשלוחן לדבר אחר. כשואו פורו - לאותן מעות מעשר שני, שמחללו על פרטות או על דריבין. מוספין שני חומשין - אחד חומש - להקדושת שפחה. ודינינו שלמים,
55 דכתיב "והא מקדש וגו' ויסק חמשיתו" וגו' (ויקרא ב'), ואחד למעשר שני - דכתיב "ואם גאל יגאל איש ממועשרו" וגו' (שם). והא הבא דחיללא קדושת שלמים אקדושת
56 מעשר, שהיו חוספין חומש אגבן הדין הכי רבי אבהו רבי אלעזר אבי רבי יוחנן היא - דאמר ממוקן הדיטו הוא, לזכי הל עליה קדושת שלמים. **משנה** לא
57 מה מן הזאן וכן הבקר - אינו תורה ושלמים, האומר חובה, האומר חיי עלי תורה וכו' - דאמר שניה צריכה היא, דהא תנינן הל לעיל, אי לא משתאי
58 דריבניה. דקמינה נכסיים בל מקום, ואפילו הויא דאמר "חיי עלי וכו', ולא אמר "נכסיים", אי נימנ דאמר "נכסיים", ואפילו על אמר "חיי עלי" וכו' ר"י הו'
59 - לא יביא אלא מן החולין. **גמרא** מה פסח במצרים אינו בא אלא מן החולין - דאבתי לא הוה מעשרתו. וכי דנין - פסח דרות שאפשר לכא מן המעשר, שהדי
60 ברות נהוג מעשר, מפסח מצרים אינו אפשר לו לבא ממועשר. שהדי באותה שעה לא היה מעשר רוזני; ראינו ניולה היא - הואיל ומציעי שום פסח שאינו בא אלא
61 מן החולין. שפת אין מעון מתן דמים למובח - ולא הוה מובח אלא משקפו ומוזותו, וכיון דאין ממנו למובח - לא הוי דומיא דשלמים, לחכי אינו בא מן המעשר.
62 תאמר

1 **א"י**ו תורת שלמים - לצאת עור לחולין, דלא חלה עליו קדושת שלמים כלל, שיצא
2 העור לחולין ויצא מקדושת מעשר. דאי הוי קדושת שלמים אחיה - היה נפיק
3 והשתא לא חילא אחיה לא קדושת שלמים ולא חורת בשר תאזר, ודיה לכשר תאזר - נפיק
4 עור לחולין, כדמשמע הבא. דקמינה הלוקח חויה לזבחי שלמים ויבמה לכשר תאזר - לא
5 יצא העור לחולין, אה אפילו, אלא לכשר
6 תאזר ובהמה לזבחי שלמים - יצא העור לחולין.
7 כדדרשין בפרק "בבל מרביבן" (עירובין ב"ב),
8 "בבקר" - מלמד שלוקחין בקר אגב עורו, ואפילו
9 אין גאב נקון קטובי רתם, ומזוהו לא חויה לדחות:
10 דאזא קרא לזבחי שמעתי מתחללין על העור
11 ועל הקנקן, ולשלו על גבן קדושת בקדושת
12 מעשר. אבל באב ממנעו עוקר לחולין, הוא
13 דשריטן היה לכשר תאזר שפי במבחה - יצא
14 דנפקא לן מתא דתינא בספרין "ואבלת מעשר
15 הגר" - יבול יקח בהמה למשעה בנהו נאמר כאן
16 "שמחה", ונאמר לחלן "שמחה", ומ' לחלן -
17 שלמים, אף כאן - שלמים. אי מה לחלן -
18 עלות, אף כאן - עלות, למלמד לומר "שמחה"
19 - אבילה באב מה שמחה. דהוה דרשא לא שייבא
20 בחיה, אלא בהמה ויהי חולין לקרבן.

21 **מוספין** שני חומשין - כאן משמע שני חומש
22 כשפודה שלמים. וקשיא: דבפרק "אחיה" (בבא
23 מציעא ג"ה), משמע לזבחי תאזר, מה לחלן -
24 בהמה טמאה מיוחדת, שתחילתה הקדש, וכולה
25 לשלמים, ומעולין בהו חוספין לענינן קדוש קאמר,
26 הרבולה שלמים - למעשה קדש קליש, ושם
27 פירשנו. **א"י** מני רבי יוחנן הוה - לעיל נימי רבי
28 היה לזבחי שלמים היה מצוי לשנייה, הא מני רבי
29 יהודה היא. **להקיש** דבר אגב, מן הזאן מן
30 הכקר לפסח - תימטה תינח ובאיה, שפוט מנומט
31 ולחמי תורה מנלן? ולמאן דיליף בגמרא מחטאת
32 נתיא.

33 **ונכסיים** מבכ מקום לא יביא אלא מן החולין -
34 דכל דבר דכרולו למובח - אינו בא מן
35 המעשר, כדתינא בהדיא דסיפרי שהבאיה לעיל
36 דנמנע עלות, דבענין אבילה שיה שבה שמחה,
37 והשתא

38 **לואמר** "חיי עלי תורה", שלא יביא אלא מן החולין? **תלמוד** לומר: "ובחבת פסח לה' אלקיך
39 צאן וצבקר", והלא פסח אין בא אלא מן הכבשים ומן העיזים, אם מן מה תלמוד לומר "צאן
40 וצבקר"? **להקיש** כל תבא מן הזאן ומן הבקר לפסח. מה פסח - דבר שבחובה, ואין בא
41 אלא מן החולין, אף כל דבר שבחובה ואין בא אלא מן החולין. לפיכך, האומר "חיי עלי
42 תורה", חיי עלי שלמים, הואיל ובאין חובין - לא יביאו אלא מן החולין. ונכסיים - ככל
43 מקום לא יביאו אלא מן החולין. **גמרא** ופסח גופיה מנא לן? דתניא, רבי אלעזר אומר:
44 נאמר "פסח" במצרים ונאמר "פסח" לדורות, מה "פסח" האומר במצרים לא בא אלא מן
45 החולין, אף "פסח" האומר לדורות לא בא אלא מן החולין. אמר לו רבי עקיבא: וכי דנין
46 אפשר מנשא אפשר? אמר לו: אף על פי שאי אפשר, ראייה גדולה היא ונלמד הימנה. חור
47 רבי עקיבא ודנו דין אחר: מה לפסח מצרים, שכן אין מעון מתן דמים ואימורין לגבי מובח,
48 חומר

49 ממוקן הדיטו הוא, וכול לקדש בו את האשה,
50 שלמים אגבן. ובין עניקוד שר שלמים - בהמה שלוקח מנחת מעשר סתם - קרב שלמים. כפי תפי' ל' נפי' - לעירור שלמים תפס. רוקי שלמים, ואין יובל
51 לשלוחן לדבר אחר. כשואו פורו - לאותן מעות מעשר שני, שמחללו על פרטות או על דריבין. מוספין שני חומשין - אחד חומש - להקדושת שפחה. ודינינו שלמים,
52 דכתיב "והא מקדש וגו' ויסק חמשיתו" וגו' (ויקרא ב'), ואחד למעשר שני - דכתיב "ואם גאל יגאל איש ממועשרו" וגו' (שם). והא הבא דחיללא קדושת שלמים אקדושת
53 מעשר, שהיו חוספין חומש אגבן הדין הכי רבי אבהו רבי אלעזר אבי רבי יוחנן היא - דאמר ממוקן הדיטו הוא, לזכי הל עליה קדושת שלמים. **משנה** לא
54 מה מן הזאן וכן הבקר - אינו תורה ושלמים, האומר חובה, האומר חיי עלי תורה וכו' - דאמר שניה צריכה היא, דהא תנינן הל לעיל, אי לא משתאי
55 דריבניה. דקמינה נכסיים בל מקום, ואפילו הויא דאמר "חיי עלי וכו', ולא אמר "נכסיים", אי נימנ דאמר "נכסיים", ואפילו על אמר "חיי עלי" וכו' ר"י הו'
56 - לא יביא אלא מן החולין. **גמרא** מה פסח במצרים אינו בא אלא מן החולין - דאבתי לא הוה מעשרתו. וכי דנין - פסח דרות שאפשר לכא מן המעשר, שהדי
57 ברות נהוג מעשר, מפסח מצרים אינו אפשר לו לבא ממועשר. שהדי באותה שעה לא היה מעשר רוזני; ראינו ניולה היא - הואיל ומציעי שום פסח שאינו בא אלא
58 מן החולין. שפת אין מעון מתן דמים למובח - ולא הוה מובח אלא משקפו ומוזותו, וכיון דאין ממנו למובח - לא הוי דומיא דשלמים, לחכי אינו בא מן המעשר.
59 תאמר

מנחות. פרק שמיני - התורה היתה באה דף פב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

תוספות

1 וההתא נמי - דכתיב "ועבדת" לאקשויי לכל הפסחים, לפיכך וכי דנין אפשר משאי
 2 אפשר ומשני: אין משיבין על החקש. ורבי עקיבא סבר: אפילו הכי, אין דנין
 3 אפשר משאי אפשר. אבל אין לומר דלית ליה חקשא, דעל כרחין אית ליה חקשא, דצריכא
 4 לשאי מילי, כדאייתא בפרק "מי שדחה טמא" (פסחים ט"א). ואם התמה: הוא בפרק "בנות
 5 כותים" (גדה לרב) דדרשינן: כימי נרתח כר, אי מי
 6 לידחת. פיריך: ודנין אפשר משאי אפשר ומשני
 7 רב ששת: על כרחיך חקשית הבתוב. ובר אדחויבי
 8 רב אמר משני: לא ליעור היה. שמעו דבעי ר
 9 ששת חקשית אפילו כר עקיבא. ואמאי? הא הכי
 10 נמי חקשית היא, ופלגין ויש לומר. דסבר ר
 11 ששת תבא, דאיכא לאוקומי הכתוב. ובסמוך
 12 לחכי לא אמרינן על כרחיך חקשית הכתוב. ובסמוך
 13 דדרשינן. מה אשם - אין שפיר שלתי קודש
 14 כו. וקאמר. דסבר דנין אפשר משאי אפשר,
 15 דמשמע וישנא דרבי אליעזר לטעמיה. אבל רבי
 16 עקיבא פליגי עליה - דהם בני צריכא חקשית
 17 למילי טובא. ואם התמה: הוא פלוגי בפרק "חולליך"
 18 (יבמות מ"א). דרבי אליעזר ליקף אמנות. דמל ולא
 19 טבל - הוי גר. ורבי יהושע ליקף אמנותה. דטבל
 20 ולא מל - הוי גר. ופיריך: ולרבי אליעזר נמי נקלף
 21 ממתוהו. דהא אית ליה דנין אפשר משאי אפשר.
 22 השתתא, דאפילו כרבי עקיבא מצי לאקשויי. דהם
 23 מודי דנין. ודוק: חקשית הוא. כדדרשינן בפרק ש
 24 הדריכות (ט"א). ככ"ב כספ"ג - מה אבותיים לא
 25 נבטסו לביתו בו, דעל כרחיך חקשית הכתוב: ויש
 26 לומר: דהם מסתבר דאתא קרא למימר דליפנין
 27 אשמינן בנשיבין ענינש. ואי לא דאשתכח
 28 בעלמא דרבי אליעזר סבר דנין, כדמייתי מתוך
 29 הדבא. כל איה היה פירי. רבי למונה: ולרבי עקיבא
 30 מנלן דאין משלשין בנכותו. דבפרק קמא דנכות
 31 (ת"א) ליפנין ליה בהירוש שוה דרשינן "רשיע"
 32 (במנחות), היינו אפשר משאי אפשר. ואף על
 33 דהוא דבר שוה למונה. הכי נמי אין חקש
 34 למנחה, וקאמר אין דנין ויכתיב: ומדה הים
 35 משום גדרה שוה לא צריכא, ועל כרחיך חקשין
 36 הכתוב דהא צריכין למילי טובא בההוא פירקא
 37 גופיה ובפרק קמא דסנהדרין (י"א) ובפרק "אחד
 38 דיני ממונות" (ט"ז) ובפרק "חובוב" (בבא
 39 קמא) פ"ב. ובפרק "אלו גערוה" (כתובות לה"א).
 40 **ובתריביצא** אמור - הוא בית המדרש. סמוך
 41 שטריביצין בו תורת ולשון שטריביץ רובן
 42 בתלמוד. ו"יקח את המאכלה" - השתא דרש
 43 ליה הבא לקדשם שטעון כלי. ותמה: דבפרק
 44 קמא דחולין (ט"א) מוקמינן ליה לענין חולין.
 45 דאמרינן: מנל לטושה שיהא בתלוש? אטמא
 46 ויקח את המאכלה! ואומר רבינו תם. דקרא דהאי
 47 לקדשם בתבי. אלא גורנין נמי חולין. ומאכלה
 48 בשטעון את בני לא תלושן טעולה. אבל כלי לא שיק
 49 דרשינן תלוש בחולין. וכלי בקדשים - מדהוכיז "מאכלה", דהוה ליה למכתב "ויקח את המנחה".
 50 לדחויי הכי. ולענין מה שדכאי עמו דבר תלוש. אלא סמך על מה שמצאו עמו נקמה מנחה. שיק לומר דכתביה קרא לאשמעינן רזיותיה דאברסו קא שמעו לן - אבל מאכלת השוכיז
 51 למה לן? ואי לא לאשמעינן דעלה טענה כלי. **מה** מנחה אינה נאכלת אלא לכריז כהונה - בסוף "דס תשא"ן" בוחימ (תמא) פירש בקונטרס: הא דלא ליפנין לוכרי כהונה מחמתא
 52 ואשם כהונתא מנחה - משום תריביז בתריחיה גבי אבילת בוכים "קודש קדשים הוא". וקשיא: דבפרק "אידוהו מלמך" (בבבא גרמא) איכא גנא דיליף מתיקשא דהשתא מהאי קרא
 53 דכתיב "ועשיתם שעיר עוים אחד תשאט ושני בכשים שני שנה לזבח שלמים": מה תשאט - לוכרי כהונה, אף שלמי ציבור - לוכרי כהונה! ונראה לפרש דהיינו טעמא הכא: כיון
 54 דחקשא דהשתא ואשם איכא לאוקמה למילתא אחריתי, כדפרש הבא. לא מוקמינן ליה לאבילת בוכים, כיון דאני שוה בכל דתו דכתיבי בקרא. אבל מנחה - על כרחיך חלמי
 55 שטעון דלא משכחת למילתא אחריתי. **אף** כל בני טבא אלא לזכי כהונה - ר"ל ששלמים דהאי קרא - בכבש צערא קאי. דקדשי שטעון נתינו לו הכתובין בקרא. והי כר פירש
 56 בקונטרס בוחימ. וראא ועל כרחיך איירי נמי בשלמי גרבה, דהא בפרק קמא דחובים (ת"א) נפקא לן חמיאי קרא שלא לשמו. ועוד: במלודו קרבנות, דרשעין כלי, מתיבא נפקא לן.
 בתיא

1 **האמר בפסח דורות ששענו ממן דמים ואימורין**
 2 **לנבי מוצב? אמר לו הרי הוא אומר: "עבדת את**
 3 **העבודה הזאת בחודש הזה" - שיהיו כל עבודות**
 4 **של חודש הזה כזה. - ורבי עקיבא, אי סבר לה**
 5 **דאין דנין אפשר משאי אפשר - ליקו במילתיה! אי**
 6 **הדר ביה, והוא דלא גמר מפסח מצרים משום האי**
 7 **פירקא הוא - פסח מדבר יוכיח! - לדרבי דרבי**
 8 **אליעזר קאמר: לדידי, אין דנין אפשר משאי אפשר.**
 9 **לדיך, דאמרת דנין אפשר משאי אפשר - מה**
 10 **לפסח מצרים שכן אינו מעון מן דמים ואימורין**
 11 **לנבי מוצב, תאמר בפסח דורות ששענו ממן דמים**
 12 **ואימורין לנבי מוצב? ואמר ליה רבי אליעזר:**
 13 **"עבדת". - ורבי אליעזר, לימא ליה: פסח מדבר**
 14 **יוכיח! - לדרבי דרבי עקיבא קאמר ליה: לדידי,**
 15 **דנין אפשר משאי אפשר, ומשום האי פירקא - פסח**
 16 **מדבר יוכיח. לדיך, דאמרת אין דנין אפשר משאי**
 17 **אפשר - "עבדת". - והשתא נמי לפירוק! אמר**
 18 **רב ששת, זאת אומרת: אין משיבין על התיקש.**
 19 **והתריביצא אמור: וכי דבר תלמוד בתיקש חזיר**
 20 **ובלמוד בתיקש? - בכללא איתמר, פסח פוליה הוא**
 21 **מחולל הוא. - ורבי עקיבא, פסח דאניו, מה אלא מן**
 22 **משום רבי אליעזר: "זאת התורה לעלה ולמנחה**
 23 **ולתפאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים", "עולה"**
 24 **מה עולה מעונה כלי, אף כל מעון כלי. מאי**
 25 **"היא"? אילימא מוקך - גבי וכוהי שלמי ציבור**
 26 **נמי כתיב "וישם באגנת!" אלא ספון, ועולה גופה**
 27 **מנלן? דכתיב "וישלה אברהם את ידו ויקח את**
 28 **המאכלת לשחט את בנו", והתם עולה הוא,**
 29 **דכתיב "ועליו לעלה תחת בנו". "מנחה" - מה**
 30 **מנחה אינה נאכלת אלא לוכרי כהונה, אף כל אין**
 31 **נאכלין אלא לוכרי כהונה. מאי? אי תפאת ואשם,**

1 תאמר בפסח דורות שכן מעון וכו' - כשלמים, ודין הוא שיביא אף מן המנחה
 2 בשלמים. כל עבודות של חודש זה - פסח דורות כוה. דבא מן החולין. ליקו במילתיה
 3 - קמיתא, וכי דנין אפשר וכו', אמאי חזר דנין דין אחר? אי הדר ביה - דסבר
 4 דנין אפשר משאי אפשר, היא דלא גמר ליה רבי עקיבא את דורות מפסח מצרים
 5 משום האי פירקא: מה לפסח מצרים. שכן ואין
 6 טעון מן וכו' - ואי לא פירקא, דפסח
 7 מדבר יוכיח. שטעון מן דמים ואימורין למנחה,
 8 ואינו בא אל מן החולין, דבמדבר לא היה
 9 מעשר של שבוא לארץ, אף אני אביא פסח
 10 דורות, שאינו בא אל מן החולין, לדידי דרבי
 11 אליעזר - דאית ליה דנין אפשר משאי אפשר:
 12 מה לפסח מצרים, אבל אידו סבר דאין דנין, ורבי
 13 אליעזר - אמאי מחדר ליה "ועבדת"? למנחה:
 14 לאו פירקא היא, דפסח מדבר יוכיח. והשתא
 15 נמי - אף על גב דיליף מן "ועבדת", לפירוק רבי
 16 עקיבא: וכן דנין אפשר משאי אפשר: והוא קרא
 17 "ועבדת" לא משמע ליה, דהא לא כתיב בפירוש
 18 דבא מן החולין, אלא דיליף מתיקשא דיהו כל
 19 עבודות של חודש זה כוה. זאת אומרת - מרלא
 20 פירך וכו', אין משיבין על החקש, אף על גב
 21 דאיכא למיפך ביה, כגון הבא. דאדם דן כל
 22 וחומר מעצמו, אין אדם דן גדרה שוה דהויקשא
 23 מעצמו, אלא אם כן למדה מרבו, ורבי מרבה,
 24 הלכה למשה מסיני. ובתריביצא - בבית המדרש
 25 שטריביצין בו התורה אמרה: וכי דבר הלמד
 26 בחקש, חזר ומלמד בחקש? דפסח דורות
 27 מפסח מצרים דבא מן החולין, האנן למידין
 28 תורה מפסח דורות: בכללא איתמר - כלומר,
 29 פסח מצרים פסח דורות בכלל הוא. דשם "פסח"
 30 אחד הוא. ולא הוי דבר הלמד בחקש, דפסח
 31 דיליף תורה מפסח דורות - במאן דיליף מנחה
 32 מצרים, דשם "פסח" אחד הוא. ורבי עקיבא
 33 - הואיל לא יליף מן "ועבדת" כרבי אליעזר,
 34 פסח דורות דאניו בא אל מן החולין מנלן?
 35 ואת התורה - מאי קא שמעו על האי קרא?
 36 עולה - לחכי מוקש הני קרבנות לעלה - לומר
 37 לך. מה עלה וכו'. פאי הוא - באיזה כלי
 38 דילפנן מעולה? אילימא מוקך - לקבל הים,
 39 כדאשכחן מוקש מעולה, דכתיב "ישלח את נערי
 40 בני ישראל ועלו עולות", ובתיב "ישם באגנת"
 41 נמי כתיב "וישם באגנת" - הדאי "באגנת" משמע
 42 אבולה, כיון דשלמים טעינין מוקך - כל שכן
 43 שאר קדשים, ואמאי וליפי מעולות טפי מלמדי
 44 צבור? ספין - דלא הוו מולקין. מנחה - לחכי
 45 דקדוש למנחה: מה מנחה בו. אלא לוכרי כהונה
 46 - דכתיב "וכל רכב בני ארץ יאכלנה" (ויקרא ו').
 בתיא

בדקש

מנחות. פרק שמיני - התורה היתה באה דף פג עמוד א - מותר מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" קפג רשי

בהיא ידעתי בהו - וזה יהיה לך מקדשי הקדשים ולכל
אשמן, וסמך לך בקדוש הקדשים וגו' (מנחות יח). מרובוי דקראי אתי - דיאבל
אותו. איכא דמיתו - וזהו שלמי ציבור ממנחה, ואיכא דמיתו מרובוי דקרא.
הטאת מה הטאת מקדשה בבלי - דכתיב: 'כל אשר יגע בכשרה' (ויקרא ו, א) ואמרין
(נכסו צ.ג.ב) עד שילבע בכשרה. כגון שחז

שתי תחיתו, אחת שלמים ואחת של בשר
הטאת, ונפל מן הטאת על השלמים ונבלע
בה - ואבל כחומר שבה, ליום ולילה כהטאת.
מה אשמן אי שפיר ויהי חולד קדוש בתן -
כשהן במעוק. דקפשי ולדות קדשים כהיותן
מן קדושים - כשולדו, ולא במעי אמן. ורעין
אפשי - נקבה - מיש בה שליא, מאשם וכו' -
דאלו כל שלמי. מה מלואים מותרים בהטאת, והנכפ
דכתיב: 'ואם יתור בכשר המלואים מן הדמים'
עד הבקר ושפת את הותר באש' וגו' (שמות
כט, א) ואין מותרין בעלי חיים בשריפה -

דבמלואים לא הפרישו שום בהמה לאחריות.
אלו היה הם בעלי חיים מותר, אף כל [מותרין]
בשריפה ואין מותרין בבלי חיים בשריפה
- שם הפריש שליו הטאת לאחריות, והנכפ
באחד מן - אף השני לא יאכוד, אלא ירעה.
עד שישטא רוח, מה שלמים מפגלים -
שהטאת מנבלת את הלחם, ומתפגלין עמין
אם חיטב בוק, דעיקר פיגול בשלמים כתיב.
אף כל מפגלין, כגון וזהו שלמי ציבור - תפגלין
את שתי הלחם. ורבי עקיבא - מפריש לקרא
בעניא אחריתא: "מניה" - מה מנחה מקדשת
בבלוע, דכתיב במנחה "כל הנוגע בה יקדש"
אי תבא הימנא מנחה - ומקדשת בבלוע
הוא אימא משום דריכבא - שהיא סולת,
בלעה. אבל הטאת - ולא רכין, אימא: אתא
קדו - כורשת' שריטיט בלעו, שבלע בותר, אף
כל - בין פסח בין תורה - אין בא אלמא מה
החולין, והתבא נפקא ליה לרבי עקיבא, וכו'
הימנית - דכתיב בה "אצבעי ריכוזנה". כניס
צויתו נפקא - טהאת ושאי ובהים, מה אשם
עצמותו מותרין - שדרי בשרו מותר, ולא כתיב
אשם, אלא משום דהי פרושי קרא לא חת

חוד בפני עצמו, והוא הדין אפילו שאר ובהים
- עצמותו מותרין, כדאמר במסכת פסחים
(פ.א.ג.) אבל העצמות וירדן שרפו לשהע עשה -
ואמרין: הני עצמות הכי דמי? אי דלית בהו
מזוזא - לישדנהו. אלמא: דעצמות מותרין,
אף כל - אפילו עלה - ועצמות מותרין,
כדאמרין במסכת ובהים: פירוהו קון, אפילו בראש המזבח - ירדו, ושדרין אפילו לקטאת
דסכני. ורבי עקיבא - דמפיק לפסח דבא מן החולין מחטאת, האי ובהת פסח

מאי
אבל ברקא קמא דחולין (כבא) לא מסיק אלא החוץ שנינו לחודיה, וטראח דלמאן דאמר (ובחים ג.א.) דבר הלמד בגורה שיהו את חוץ ומלמד בהיקשא, עריך לומר: כדי נסבה -
דאבעו דטהאת נופיה וליף בגודיה שיהו ממנחה, ודיינו ימין, ליעל בפרק קמא (ו.א.) ובפרק שני ובהים (ד.ב.א.), ואם כן, לא מצי למפליק מחקש שאר קרבנות מחטאת.
מה אשם עצמותו מותרין - לעשות מן כלים, אני שמעתי: שדרי נאכל לכתבים, וותר בעצמות לא שייך אלא דבר תאכל, אף כל ואפילו עלה, ומכעיל ליה. האי
נמי מחטאת הוה נמי למפליק, וטראח בנינ: 'גרילו יהיה' יתירא נפקא ליה באשם, דכתיב ביה 'לכחן אשר יכפר בו לו יהיה'. כך פירש בקונטרס בסוף "דע טהאת"
(ובחים צ.ח.א.) וקשיא: דההוא קרא כתיב טהאת ואשם בפרשת "עו את ארדך" - כהטאת כאשר טהאת אחת לחם הבקן אשר יכפר בו לו יהיה, ובעלה נמי כתיב בקרא
דהבירה: 'הני העלה אשר הקרב בלו לו יהיה' (ויקרא ו, א) ועוד דרשין בפרק "המזבח מקדש" (ש.פ.א.) אמרו: 'כל ליהיה בעילה, ונמאר לו יהיה' באשם, מה אשם -
עצמותו מותרין, אף עלה - ועצמותו מותרין, וקאמרין דהם: מופני, דאי לא מופני בו, אלמא, ממשמעת 'לו יהיה' דרש, ולי טהאת שיהו פירש בקונטרס שמשמעת
ליה באשם, משום דאף בשרו מותר, ואי משום ותר, ודשפירא לא שייך ותר אלא במידי דבר אכילה, כדכתיב (ויקרא ז) "והותר מנשר הוזה", ובפרק "ביצד זולין"
(פסחים פ.א.ג.) מוכח בהדיא דאין ותר בעצמות, וכאן פירש בקונטרס דהא דפשיטא ליה באשם טפי משאר קרבנות תאכלין, משום דכתיב באשם "הוא" לאור הקטאת
אמורין, דמשמע: הוא אשם, ואין עצמותו אשם. וצריך לדרוק: למה לי תרי קראי לעצמות, והיקשא דהכא וגודיה שיהו ר"ל יהיה" בפרק "המזבח מקדש" (ובחים פ.א.ג.)
והטאות

בקרש הקדשים האכלנו כל זכר בכתיבם יאכל אותו קדוש יהיה למיר על ובהי שלמי
צבור בו - האי קרא בפרשת קדח כתוב, ואף על גב דחמי שלמי צבור לא כתיב
הם - כיון דכתיב בהאי קרא 'קדש יהיה', וגיב כבשי ערפת כתוב בפרשת "אמור אל
הבערים: 'קדוש יהיו לה' לבחן", מסתברא ובריהי מיירי, ועוד יש לפרשי: משום דאירוק

'קדש קדשים', בלחפנים בפרק "אמור מקמון"
(ובחים ג.ה.א.) ובפרק שני דערבין (י.א.ב.) מדרתיב
'על' עלותיכם ועל ובהי שלמים" - מה שלח
קדשי קדשים, האי ובהי שלמי צבור קדשי קדשים.
איכא דנפקא ליה מחטא בו - עוד עי' שם
שלישי בפרק "אידהו מקמון" (ובחים
ג.ה.א.) ודמא: אלא היקשא למאי אתאי מה
טהאת - כדן כהונת, אף שלמי צבור -
לזכר כהונתו, והא ואלא מיתיה ליה אה -
משום דסוגיא דשמשעת היא, ולא משכחת ליה
ברייתא בהיא.

מה טהאת מקדשה בבלוע - הא דאמרין
בפרק "עיד הגשה" (חולין צ.ג.ב.) לא נצרכה
לאלו לשמע בעיקר, ובקדושי - אסור הבאי
- שרי. ותיפוך: וליגמר קידוש גלי רחמנא גבי
טוהא, וכל אשר יגע בכשרה יקדש" אף כל מחטא
דשאר קדשים פשיטא ליה דילפנין מחטאת, הינו
מקדשטא דהבא. אף כל שאין שפיר ושליא
קדושי, כד פירש בקונטרס ובהים: אף חלב
ושתי הכליות של שלל שבמעוק קרבו, ומשלה
לף היה ליה למפליק דכלל הוא, אף כל אין
שפיר ושליא קדוש בו לא מצי לממר - ולא
לעלות מדרמי לוח, שהרי אין שאר העור אינו
קרב, ולולות בתמות קדשים כהיותן דם קדושים,
שגולדו דם קדושים ליה באמני אמא - דנמי
מאשם, כן משמע בפרק "ביצד מקמון" (מנחה
כה.) דלמאן דאית ליה כהיותן קון קדושים, וכן
עמין חולין במעי אמן, הוא דרניא ברש "בהמה
המוקשת" (חולין ע.ה.א.) מה חלב ושתי כליות
האמורין באשם מוצא מכלל שליל, אף כל מוצא
מכלל שליל, דמשמע דקדוש כשאר בשר בו
מקדש בו - וההוא תנא סבר במעי אמן קדושים,
ולכן איצטרך קרא לנעוט חלב ושתי כליות.

מה שלמים מפגלין בו - בסוף פרק שני ובהים
(ת.ב.) איכא תנא דרדשי לה מדרביב: 'זאם
האכל יאכל שומר בשלמי' - מה שלמים
מפגלין ומתפגלין בו, ר' בפרק "בית שמאי" (שם
מ.ד.א.) דרש לה נמי מואי קרא: מה שלמים
מיוחדין שיש לן מותרין בין לארם בין למזבח,
'מפגלין ומתפגלין בו' - פירש בקונטרס: אצבע
את נסכים, אם חיטב בובה, ובהם דחק, דההו נמי לממר שהם מפול את הבשר, ובשר
עצמו מתפגל. מה טהאת אינה באה אלא מן החולין בו - תרתי דרשין מחטאת, דכבר
דרש נמי מה טהאת בבלוע מקדשת. כד" נסבה - בסוף דם טהאת" (ובחים צ.ח.א.) מסיק:
ואביעת אימא, סבר לה כרבי שמעון דאמר: אצבע לא ביעיא בוהיה, כהנהו בעיא אצבע

מאי
אבל ברקא קמא דחולין (כבא) לא מסיק אלא החוץ שנינו לחודיה, וטראח דלמאן דאמר (ובחים ג.א.) דבר הלמד בגורה שיהו את חוץ ומלמד בהיקשא, עריך לומר: כדי נסבה -
דאבעו דטהאת נופיה וליף בגודיה שיהו ממנחה, ודיינו ימין, ליעל בפרק קמא (ו.א.) ובפרק שני ובהים (ד.ב.א.), ואם כן, לא מצי למפליק מחקש שאר קרבנות מחטאת.
מה אשם עצמותו מותרין - לעשות מן כלים, אני שמעתי: שדרי נאכל לכתבים, וותר בעצמות לא שייך אלא דבר תאכל, אף כל ואפילו עלה, ומכעיל ליה. האי
נמי מחטאת הוה נמי למפליק, וטראח בנינ: 'גרילו יהיה' יתירא נפקא ליה באשם, דכתיב ביה 'לכחן אשר יכפר בו לו יהיה'. כך פירש בקונטרס בסוף "דע טהאת"
(ובחים צ.ח.א.) וקשיא: דההוא קרא כתיב טהאת ואשם בפרשת "עו את ארדך" - כהטאת כאשר טהאת אחת לחם הבקן אשר יכפר בו לו יהיה, ובעלה נמי כתיב בקרא
דהבירה: 'הני העלה אשר הקרב בלו לו יהיה' (ויקרא ו, א) ועוד דרשין בפרק "המזבח מקדש" (ש.פ.א.) אמרו: 'כל ליהיה בעילה, ונמאר לו יהיה' באשם, מה אשם -
עצמותו מותרין, אף עלה - ועצמותו מותרין, וקאמרין דהם: מופני, דאי לא מופני בו, אלמא, ממשמעת 'לו יהיה' דרש, ולי טהאת שיהו פירש בקונטרס שמשמעת
ליה באשם, משום דאף בשרו מותר, ואי משום ותר, ודשפירא לא שייך ותר אלא במידי דבר אכילה, כדכתיב (ויקרא ז) "והותר מנשר הוזה", ובפרק "ביצד זולין"
(פסחים פ.א.ג.) מוכח בהדיא דאין ותר בעצמות, וכאן פירש בקונטרס דהא דפשיטא ליה באשם טפי משאר קרבנות תאכלין, משום דכתיב באשם "הוא" לאור הקטאת
אמורין, דמשמע: הוא אשם, ואין עצמותו אשם. וצריך לדרוק: למה לי תרי קראי לעצמות, והיקשא דהכא וגודיה שיהו ר"ל יהיה" בפרק "המזבח מקדש" (ובחים פ.א.ג.)
והטאות

בקרש הקדשים האכלנו כל זכר בכתיבם יאכל אותו קדוש יהיה למיר על ובהי שלמי
צבור בו - האי קרא בפרשת קדח כתוב, ואף על גב דחמי שלמי צבור לא כתיב
הם - כיון דכתיב בהאי קרא 'קדש יהיה', וגיב כבשי ערפת כתוב בפרשת "אמור אל
הבערים: 'קדוש יהיו לה' לבחן", מסתברא ובריהי מיירי, ועוד יש לפרשי: משום דאירוק

'קדש קדשים', בלחפנים בפרק "אמור מקמון"
(ובחים ג.ה.א.) ובפרק שני דערבין (י.א.ב.) מדרתיב
'על' עלותיכם ועל ובהי שלמים" - מה שלח
קדשי קדשים, האי ובהי שלמי צבור קדשי קדשים.
איכא דנפקא ליה מחטא בו - עוד עי' שם
שלישי בפרק "אידהו מקמון" (ובחים
ג.ה.א.) ודמא: אלא היקשא למאי אתאי מה
טהאת - כדן כהונת, אף שלמי צבור -
לזכר כהונתו, והא ואלא מיתיה ליה אה -
משום דסוגיא דשמשעת היא, ולא משכחת ליה
ברייתא בהיא.

מה טהאת מקדשה בבלוע - הא דאמרין
בפרק "עיד הגשה" (חולין צ.ג.ב.) לא נצרכה
לאלו לשמע בעיקר, ובקדושי - אסור הבאי
- שרי. ותיפוך: וליגמר קידוש גלי רחמנא גבי
טוהא, וכל אשר יגע בכשרה יקדש" אף כל מחטא
דשאר קדשים פשיטא ליה דילפנין מחטאת, הינו
מקדשטא דהבא. אף כל שאין שפיר ושליא
קדושי, כד פירש בקונטרס ובהים: אף חלב
ושתי הכליות של שלל שבמעוק קרבו, ומשלה
לף היה ליה למפליק דכלל הוא, אף כל אין
שפיר ושליא קדוש בו לא מצי לממר - ולא
לעלות מדרמי לוח, שהרי אין שאר העור אינו
קרב, ולולות בתמות קדשים כהיותן דם קדושים,
שגולדו דם קדושים ליה באמני אמא - דנמי
מאשם, כן משמע בפרק "ביצד מקמון" (מנחה
כה.) דלמאן דאית ליה כהיותן קון קדושים, וכן
עמין חולין במעי אמן, הוא דרניא ברש "בהמה
המוקשת" (חולין ע.ה.א.) מה חלב ושתי כליות
האמורין באשם מוצא מכלל שליל, אף כל מוצא
מכלל שליל, דמשמע דקדוש כשאר בשר בו
מקדש בו - וההוא תנא סבר במעי אמן קדושים,
ולכן איצטרך קרא לנעוט חלב ושתי כליות.

1 וְשִׁלְמִים הַבָּאִים מִלְּבַל לְכָל מִצְוֹת שְׁלֹמֹם - פִּירֵשׁ בְּקוּנְטֵרֵס (בּוֹחֵס לֹא ט.א.) חֲגִיגַת
2 אֲרַבְעָה עֶשֶׂר, וְכֵן סִבּוֹף "כֹּל הַפְּסוּלִין" (שֶׁם לֹא א.) גְּבִי תְרַדָּה שְׁנֵאֲבֹלָה
3 לַיּוֹם וְלִילָה, קִאֲמְרִינֵן; מִנֵּן לְרִבּוֹת שְׁלֵמֵי נְדוּי וְשִׁלְמֵי פִסְחָה הַלְמוּד לִמְרֵי "שְׁלֹמֵי", וּפִירֵשׁ
4 בְּקוּנְטֵרֵס: "שְׁלֵמֵי פִסְחָה" - חֲגִיגַת אֲרַבְעָה עֶשֶׂר. וְקוּשֶׁה: דְּבַפְסוּסֵי חֲרִיץ אֵילֵי דְּרִבְרִים" (ג.א.ב.)
5 דִּישׁ מְקָא בְּהִיאָה הַדְּנִיגַת אֲרַבְעָה עֶשֶׂר נֶאֱבֹלָה

מאי עבדי ליה - דמתניתין אפוק ליה מפסח, ורבי אליעזר הוא, ולא רבי עקיבא. מותר
הפסח - בנגן שהפריש מעות לפסח ותותרו (שלמים). היינו 'מותר פסח'. ענין אחר:
שהפריש פסחו, ואבד, והפריש אחר תחתיו. ואזכר כך נמנא הראשון, הוא 'מותר פסח'.
נגון שקרב שלמים? לרבי הבא מן הגאון - היינו שלמים. אם מן הגאון קרבנו
לזבח שלמים - לא היה צריך לזכות. משום
דהא כתיב (ויקרא ג) 'אם זבח שלמים קרבנו',
ואמר אבואה שדמאלו וכו' רבי הבא מן הגאון -
היינו פסח. כשבש לרבות פסח לאלוה - בדמיום
דמשמע שיהיה שלם, שיהא עמו האלוה. הוצרך
הכתוב זה לרבותו. דאלו שאר אימורים נפקי
מ'אין בבור שור או בכור כשב', ואמרין (וחיים
לזל), 'דמיו' לא נאמרי, אלא 'דמם'; 'הלכו' לא
נאמרי, אלא 'חלבם' - לימוד על בכור ומעשר
ופסח. שטעונים מן דמיום ואימורין. אבל אלוה
אינטיך קרא אחרינא 'כשב' לרבותו - משום
דפסח בעינן שיהא שלם. ואילו שהקל
לאלוה, לא היה הפסח שלם. ולכחי אינטיך
האי קרא לרבותו, דגבי כשב חייב אלוה.
ושלמים הבאין מחמת הפסח - היינו 'מותר'
פסח; כשהוא אומר 'אם עז' - ולא כתיב 'אם' -
הפסק הענין, למעט סאטילו 'לימוד על העז ועל
פסח הבא מן העז, שאינם טעונים אלוה. עייני
זכר ובהו קראי למילף מותרת פסח הוי
שלמים. חד לעביה ומנ - לאחור ארבעה עשר.
לא עברה ומנ ולא נשתו - נגון שאבד קודם
חלותו. והפריש אחר תחתיו, ונמנא. דאם רצח
לשחוט קודם חצות - קרב שלמים, ואף על גב
דעדיף חזי לפסח. היינו לפסח שני - בארבעה
עשר באייר. אימא לא - הוא קרב שלמים.
דאפילו לפסח ראשון ימנ חזי - הוא קרב
שלמים. קא משמע לך.

מאי עבדי ליה? - מַבְעֵי לִיָּה לְכַרְבֵּי נַחְמֵן, דְּאִמְרַן
רַב נַחְמֵן, אִמְרַן רַבָּה בַר אֲבָהוּ: מַנְיֵן לְמוֹתֵר הַפְּסַח
שְׁקִיבֵי שְׁלֵמִים? שְׁנֵאֲמַר: "וַיְבַחֲתָּהּ פִּסְחָה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
צֵאן וְקִבְרֵי", וְהֵלֵא אֵין פִּסְחָה בְּאֵל אֱלֹא מִן הַכִּבְשִׁים וּמִן
הָעִזִּים! אֵלֵא מוֹתֵר הַפְּסַח הֵיאָה לְדָבָר הַקָּא מִן הַצֵּאן
וּמִן הַתְּקֵרָה - וְהֵיאָה מִהֲכָא נִפְקָא? מִדְּאֲבֹהָ דְּשְׁמֹאֵל
נִפְקָא, דְּקִתְבִּיב: "אִם מִן הַצֵּאן קִרְבְּנוּ לְזִבְחֵי שְׁלֵמִים",
וְשְׁלֵמִים! וְאֲפֹתֵי מִהֲכָא נִפְקָא? מִתְּחֵם נִפְקָא! וְהִתְנַאי:
"כִּבְשִׁ" - לְרִבּוֹת אֵת הַפְּסַח לְאֵלִיָּה, כִּשְׁהוּא אֹמֵר "אִם
כִּבְשִׁ" - לְהִבְיָא פִּסְחָה שְׁקִיבָה שְׁנֵתוּ וְשְׁלֵמִים הַבָּאִים
מִמְחַת פִּסְחָה לְכָל מִצְוֹת שְׁלֵמֵי שִׁשְׁעֵנֵי סְמִיכָה וְנִסְכִּים
וְתוֹנֵפֵת חוּהָ וְשׁוֹקֵי. כִּשְׁהוּא אֹמֵר "וְאִם עִז" הַפְּסִיק
הַעֲנִין - לְיִמְרַע עַל הָעִז שְׁאִינְהָ מְעוּנָה אֵילִיָּה! - תְּהִלְתָּהּ
קִרְיָא כְּתִיב: חֵד - לְעִבְרָה וּמְנֵן וְעִבְרָה שְׁנֵתוּ, וְחֵד
לְעִבְרָה וּמְנֵן וְלֹא עִבְרָה שְׁנֵתוּ, וְחֵד - לְלֵא עִבְרָה
וּמְנֵן וְלֹא עִבְרָה שְׁנֵתוּ. צְרִיכֵי, דְּהֵיא אֲשִׁמְעִינֵן עִבְרָה
וּמְנֵן וְעִבְרָה שְׁנֵתוּ - מְשׁוּם דְּאִידְחִי לִיָּה לְגַמְרֵי, אֲבָל
עִבְרָה וּמְנֵן וְלֹא עִבְרָה שְׁנֵתוּ, דְּחֵד לְפִסְחָה שְׁנֵי - אִימָא
לֹא. וְאִי אֲשִׁמְעִינֵן עִבְרָה וּמְנֵן וְלֹא עִבְרָה שְׁנֵתוּ -
דְּאִידְחִי לִיָּה מִפְּסַח רֵאשׁוֹן, אֲבָל לֹא עִבְרָה וּמְנֵן וְלֹא
עִבְרָה שְׁנֵתוּ דְּאִפִּילוּ לְפִסְחָה רֵאשׁוֹן נְמִי חוּ - אִימָא
לֹא, צְרִיכָא.

הַדְּרִין עַלְךָ הַתּוֹרָה הֵיחָד בָּאָה

32 מַשְׁנֵה כֹּל הַקְּרִיבָנוֹת - היינו מנחות. אלא
33 לבלת - שכשם שהאלוף היה ראש לכל
34 האותיות, כך סלת של אלו שני מקומות
35 מכניס וחסא ראש לכל הסלתו. ענין אחר:
36 'אלפא' - אלף היינו אחוה, כך סלת של שני
37 מקומות מיוחדין לך סלתו מזהב, עיקר
38 מכל הסלתו, כך שמעתי. כל 'האימות' -
39 שבארץ ישראל, כגון יהודה ועבר הירדן
40 והגליל - כשרות. אלא מבאן הוי מבאיין -
41 משום דמצוה לזבאין מן המזבח. 'גמרא' מן
42 העלייה - מדישין, ואפילו ביום בעילה. וזא
43 אפיקותה - 'משנשחבוכים' - ולא מצרעה
44 לארץ. וזכיב דרשה לך האפילו מן העלייה?
45 בשעת מניח תרתי - חד - דאפילו מן העלייה,
46 וחד - לכל ביאות שאתה מבאי וכו', כדאמרין
47 בפרקין דלעיל (ע"ג). 'הביאי' - רביאי הוא
48 לגמרי, דלא בעי לנפיה. והכתבי ראשית -
49 דמשמע: מן החודש ולא מן השקן. שחתיא חשה
50 לכל הנחות - כלומר, שביאו שתי הלחם
51 קודם שיבאו שום מנחה מן החודש. אבל שתי
52 הלחם נפישוה ביאות אפילו מן חודש. עד כאן לא
53 פליגי - תנא דמתניתין ותנא דרבייתא אלא
54 בחודש.

הַדְּרִין עַלְךָ הַתּוֹרָה הֵיחָד בָּאָה

כָּל קְרִיבָנוֹת הַצִּיבּוֹר וְהַחֲדוּר בְּאֵין מִן הַאֲרִץ וּמִחוּצָה
לְאֲרִץ, מִן הַחֲדָשׁ וּמִן הַיָּשׁוּן, חוּץ מִן הַעוֹמֵר
וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם שְׁאִינֵן בְּאֵין אֵילֵא מִן הַחֲדָשׁ וּמִן הַאֲרִץ.
וְכִילְן אֵינֵן בְּאֵין אֵילֵא מִן הַמּוֹבְבָה. וְאִיחֵיהּ מוֹבְבָה
שְׁלֵמָה? מְכַנְיֵן וְאִמָּא - אֵלְפָלָה, שְׁנֵינְהָ לְהֵן
- עַפְרַיִם וְיִשָּׁרָאֵל. כָּל הַאֲרָצוֹת הֵינּוּ כְּשָׁרוֹת, אֵלֵא
מִכָּאן הֵינּוּ מִכְּאֵין. גְּמָרָא מְתַנַּיִתָּה דְּלֹא פִי הֵיא תַּמָּא:
דְּתַנַּיִי: עוֹמֵר הַקָּא מִן הַיָּשׁוּן - כִּשְׁרֵי, שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
הַבָּאוֹת מִן הַיָּשׁוּן, אֵלֵא שְׁחוֹסֵר מִצְוֵה, עוֹמֵר,
דְּקִתְבִּיב: "תִּקְרִיב אֵת מִנְחַת כְּפִתְרִיךָ" - וְאִפִּילוּ מִן
הָעֲלִיָּה. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, דְּקִתְבִּיב: "מִמּוֹשְׁבֹתֶיכֶם תִּבְּיֹאוּ
- וְלֹא מִן חוּצָה לְאֲרִץ, מִמּוֹשְׁבֹתֶיכֶם" - וְאִפִּילוּ מִן
הָעֲלִיָּה. - הֵיא אֲפִיקוּתָה! - אִמְרַן קִרְיָא "תִּבְּיֹאוּ" -
וְאִפִּילוּ מִן הָעֲלִיָּה. - וְהֵיא מִיבְעֵי לִיָּה, שְׁקֵל שְׁאֲתָה
מִבְּיַא מִקְּדוֹם אַחַר חֲרִי הוּא פְּוָה! - אִם כֵּן, לְכִתְבוֹב
קִרְיָא "תִּבְּיֹאוּ" מֵאִי "תִּבְּיֹאוּ"? שְׁמַע מִיָּה תְּרִתִּי -

הַדְּרִין עַלְךָ הַתּוֹרָה הֵיחָד בָּאָה

כל קרבנות, מן החודש ומן הישן - פירש
בקונטרס: מנחות קאמר. ויראה דשיך ימנ
בוחים, כדאשכחן במעשר בהמה אלא הוה
ליה למיתני 'חזק מנבור ומעשר' דאין באין
מחוצה לארץ, כדנגן בתמוה פרק 'אלו קדשים'
(א.א.). ומסתפא ריש פרק ט: תניא: כל קרבנות
האיבות והחיים באין מארץ וחוהה ארץ, אלא
מזב המיש. חזק מנבור ומעשר - שאין באין אלא
מן הארץ, ואין באין אלא משראל. ובחיה באב
לא את 'חודש וישן', אבל כר דבי תני: כל
המנחות באות מארץ ומחוצה לארץ, מן החודש
ומן הישן. חוץ מן העומר ושתי הלחם, שאין באין
אלא מן החודש ומן הארץ. וכולן באין אלא מן
המזבח, שאמר דרבי יוחנן (והל מנבור דרביס',
עפריים - ע"ד ר"ס). וברבי הוימס (מ' יג)
'ילכוה אביה את עפריים. מותניתין ולא כי
היא תנא - ד'אין באין לאו לכתוביהלחם שני'
חוץ מן הקרבן לאל יביא, ואם הביא - מעשר
והא כתיב חודש - אלמא שנא - לעכב ולכך
לא משני; הבא למצוה, כדמשני גבי 'ראשית'
שומרי

וְהַתְּנַיִת: "וְאִשִּׁית" - לְמִצְוָה. - הַתְּנַיִת: "וְהַיָּשׁוּן" - הֵיא מִיבְעֵי לִיָּה לְכַרְבֵּי נַחְמֵן, רַבִּי נַחְמֵן וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי הֵלֶחֶם
הַבָּאוֹת מִן הַיָּשׁוּן - כְּשָׁרוֹת, וְכֵּהָ אֵי מְכַנְיֵם "חֲדָשָׁה"? שְׁתַּרְתָּה חֲדָשָׁה לְכָל הַמְּנֹחֹת. עַד פְּאֵן לֹא פְּלִיגֵי אֱלֵא בְּחֻדְשָׁה,
אֲבָל

מנחות. פרק תשיעי – כל קרבנות הציבור דף עד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קפז
 רש"י תוספות

1 **שומרי** פסחים שביעית – ואם תאמר: היאך עומר באו בעינין (החוקלא) 1
 2 (מה) 'ממשקה ישראל! ובסוף יבמות (קב"א) מבוא דאסור, בני 'גוי שהיה מוכר 2
 3 פירות בשוק, ואמר: פירות הללו של ערלה הן, של עוקה הן, של נטע רבעי הן – לא אמר 3
 4 כלום' ופירש בקונטרס בשם רבותי: 'של ערלה הן' – פירות נטעתי הן, וישן משבושם 4

5 מפרות אילן זקן. 'של עוקה הן' – מפרסד משוק 5
 6 וגדר לו סביב, ודיא שנת שביעית. 'גוי שהיה מוכר' 6
 7 לא יאסור על כך, אלא הלך אחר הרוב, שזה 7
 8 משקר – והלשיבו מקחו מתוכו, וכן בנטע רבעי 8
 9 – לנדוע מפירות נטעתי הן, והקשה פירות בקונטרס: 9
 10 מה איסור יש באן? אי עבר זמן הבעיר – לא 10
 11 שגא מן העומשור ולא שגא מן המופקר, אסורין, 11
 12 וקודם חמון – אלו ואלו מותרין; ופירש רבי 12
 13 'עוקה' – שם עיר שבארץ ישראל, ברכבים 13
 14 (יהושע 10) יובע ער עוקה, ופירושה משבושם. 14
 15 ואם הוה גוי חד בחיבה ער, והטבח לאמר 15
 16 'עוקה אבתיכם' – אן תשישך ולא תאמ 16
 17 דבדיה, ועמא לא נתעשרה, וישראל מכרם לו, אלא 17
 18 להשביח מקומו אמר, כן, ובערך פירש: 'של עוקה' 18
 19 – פירות שביעית שנתרשו בשביעית, כלומר, 19
 20 לא תתא סבור שבשדה בוד גדלה, אלא תרש 20
 21 יפה, ורענן' בעיניו (שע"ה ה) 'יעקודה', וכן 'עוק' 21
 22 תחתיון של זיתים דלעמן (פ"ב) פירש: חופר 22
 23 ומשליך גבנים, ועל 'יעקודה' קרא פירש רש 23
 24 מפרשין: הסביו גור, 'מטבעת' – ותרשמו יעקא, 24
 25 וגרתי הם מקיים פירוש רבותי, 'יעקוד' לשון 25
 26 זבד, כמו 'יעקודה ויסקלה', וכן 'עית יבוע ויהיה 26
 27 נקראת' דתמן בראש השנה (ג"ב), ומתבטא 27
 28 (פרק המישל דרמאי) גמי נרטינן 'עוק' – כלומר, 28
 29 פירות משומרים, ואסורין שביעית – כדרשין 29
 30 בתורת כהנים: 'את עצי נוזיך לא תבחר' – 30

31 מן המשומר אי אתה עבר, אבל אתה עבר 31
 32 מן המופקר, ואסורין בפרק 'לולב הגזול' (סוכה 32
 33 לט"ב), במה דברים אמורים: בלוקן מן המופקר, 33
 34 אבל בלוקן מן המשומר – אפילו כבדו אסיה, 34
 35 אסור, ובקונטרס פירש שם: כיון דחדשד לשמור – 35
 36 חדשד לנדעיה דמים לאתר הבעיר, וקשה לפרושה: 36
 37 דאם הוה חדשד – אפילו מן המופקר נמי! ועוד 37
 38 קרני תהם: הפיגס דהריבויין – סולם ללקיח מכל 38
 39 אדם שבביעית, לפי שאין כירגא בהן נשומר, ואי 39
 40 טעמא משום חדשד לנדעיה דמים ארז הבעיר – 40
 41 אפילו עזי נמי אלא ודיא משומר אסור באבילה, 41
 42 ואם כן היכי שריא הבא להביא עומר מספחים 42

43 המושמרים, אם בעינן 'ממשקה ישראל' – מן המותר לישאל? ואין לומר: משום רבותי 'לדורותיכם' כדבספחן – 43
 44 אבל באבילה – שרי, דקרא בתורת כהנים בבדיעה מיירי ולא באבילה, ובפרק קמא דתעב קטן (ג"א) נמי אמרין: מכדי זמירה תולדה הווייה היא, זמירה דבתר רחמנא ליה ועוד 44
 45 לפרשי: דשומרי פסחים דבא לא היו מנועים בם אדם מליקח, אבל היו מודיעין לתן, והם פורשין מלאקה, אי נמי: 'קציר' רבויין' אמר רחמנא – ידוך אן, ואלה לא תוקשה, למי טעמא 45
 46 שריא קצירה, אי נמי קצירה שרי, משום רבותי 'לדורותיכם'. דהא אפילו שנת חדי, לרבי אלעזר רבי שמעון דסוף פרק 'רבי ישענאי' (מנחות ע"ב), ואם תאמר, ולרבי עקיבא, דאמר 46
 47 (פסחים נ"א), ספידון אסורין, הא בעינן 'ממשקה ישראל'! לא פירכא דהא, בדבאר שנים נמי לאו 'ממשקה ישראל' הוא, ושרייה רחמנא, דאמרין בפרק קמא (מנחות ה"ב), משום דמעותה 47
 48 בכך – שאני, שביעית נמי לרבי עקיבא – הרי עשוחה בכך, **בבב"א** אמר לדורותיכם ואת אמרת תיבטל – הקשה רבנו תם, דאמרין בסוף פרק דבבא דרבותי (י"ב), בהמת שביעית 48
 49 שטורה מן הבהרה, 'לאבילה' אמר רחמנא – ולא לשריפה, ופרך מהאובל מעיטת שביעית שלא תהומה חלתה – חייב מיתה, אמאי כיון דאיילו ספיקא בת שריפה היא, ורחמנא אמר: 49
 50 'לאבילה' – ולא לשריפה ומשני: שאני דהם, רבותי 'לדורותיכם', ופרך: וניגמר מיתוה ומשני: הבא – מעיקרא לאבילה, תבא – מעיקרא לשריפה, והשוחא אבתי נילין מנחת השמה, 50
 51 מעיקרא לשריפה! ויש לומר: מה לעומר – שכן ציבור, ודוחה שבת וטומאה, ועוד: שאני עומר – דמעותו בך, ולא מיקיימא מעותו אלא בשל שביעית, וניתא נמי שתי הלחם הבאות בפני 51
 52 עצמן בשביעית, למנא דאמר ולשריפה קאתין, בפרק 'הנהגות' (מנחות מ"ב), **בע"א** ברמל וליבא – תימה! ולרבי יוסי בר רבי יהודה, נתייח מרזעה לארין ועמא דך כיריגא ולא תוחיה, 52
 53 **אלמא** דשתי הלחם משום כבורים הוא – דבורים בעינן, והוא הדין לעומר, דהא 'כבורים' נמי כתיב ביה, והיינו כרבי אלעזר, וקשה ליה יודין, כך פירש בקונטרס, וטראה: דליתריוהי פריך, 53
 54 דהא רבי אלעזר פירש טעמא משום רבותי 'דאישית קציר' – ולא סוף קצירך, ואם תאמר: ומאי טעמא דהי ותיבא? למי: דוד – למצוה, דוד – לעלבו ויש לומר: דרתי 'כבורים' שכן 54

1 **אבל פארין לא פליגי** – דעריך להביא מן הארץ, ומה מן חוצה לארץ, ומה אני מקיים 1
 2 (ובי תבואו) – דמשמע דאין בא אלאל מן הארץ; קבאר חדש במוצה לארין – קודם לעומר 2
 3 אסור דאורייתא, דהא רבותי (ויקרא כ"ב) 'ולחם וקלי ותרמל לא תאכלו' נוהג אפילו 3
 4 בחוצה לארץ, 'דושבותיכם' – רבותי ביהודא קרא – כל מקום שאהם יושבים משמע, 4

5 **אבל פארין לא פליגי** דעומר ושתי הלחם מארין – אין, 5
 6 **מחוצה לארץ – לא, כמאן? דלא כי האי תנא, דתניא,** 6
 7 **רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: עומר בא מחוצה לארץ,** 7
 8 **וקהו אני מקיים: "כי תבואו אל הארץ"? שלא נתחייבו** 8
 9 **בעומר קודם שנכנסו לארץ, וקסבר: חדש בחוצה** 9
 10 **לארץ דאורייתא היא, דכתיב "מומשבתיכם" – כל** 10
 11 **מקום שאהם יושבין משמע, "כי תבואו" – זמן ביאה** 11
 12 **היא, וכן דאורייתא היא – אקרובי נמי מקריבין, תנן** 12
 13 **הלשפה, רמי ליה רמי בר תמא לרב חסדיא, תנן:** 13
 14 **שומרי פסחים בשביעית נוטלין שְׁכָרְךָ ממתנות** 14
 15 **הלשפה, רמי ליה רמי בר תמא לרב חסדיא, תנן:** 15
 16 **הלשפה, והמנוה: "אֲכַלְהָ" – ולא לשריפה! אמר** 16
 17 **ליה: רחמנא אמר לך "לדורותיכם", ואת אמרת:** 17
 18 **תיבטלו! אמר ליה: וכו' קאמינא אגא תיבטל? ליתי** 18
 19 **מדאשתקד! – בעינא "פרמל", וליבא? – ליתי מפרמל** 19
 20 **דאשתקד! – אמר קרא "פרמל תקריב" – בעינא פרמל** 20
 21 **בשעת הקרבה וליבא! אי תיבא, רבי יוחנן אמר: "פרמל** 21
 22 **תקריב", רבי אלעזר אומר: "דאישית קצירך", ראשית** 22
 23 **קצירך – ולא סוף קצירך, מותיב רבא: "ואם תקריב** 23

24 **מנחת פסחים" – גמנחת העומר הקטנות מרבה, מהיכן** 24
 25 **היא באה? פאח? מן השעורים, אתה אומר: מן השעורים,** 25
 26 **או אינא אלא מן החיטין? רבי אלעזר אומר: נאמר** 26
 27 **"אֵיבִים בְּמִצְרַיִם, וַנֶּאֱמַר "אֵיבִים" לְדוֹרוֹת, מִה "אֵיבִים"** 27
 28 **מתמרים** 28

29 **האומר בְּמִצְרַיִם – שעורים, אף "אֵיבִים" האומר לְדוֹרוֹת אינו בא אלא מן השעורים, רבי עקיבא** 29
 30 **אומר: מצינו יחיד שְׁמֹבֵיט חֻבְתָּן מן החיטין ומביא חֻבְתָּן מן השעורין, ואף ציבור מביא חֻבְתָּן** 30
 31 **מן החיטין ומביא חֻבְתָּן מן השעורין, אם אתה אומר מן החיטין – לא מצינו ציבור שְׁמֹבֵיט** 31
 32 **חֻבְתָּן מן השעורין, דְּבַר אַהֲרִי: אם אתה אומר עומר בא מן החיטין – אין שתי הלחם ביבויכם,** 32
 33 **אלמא משום ביבויים הוא! תויבא, תנן התם: אין גְּבִיאֵין ביבויים הוין מִשְׁבַּעַת המינוין, ולא** 33
 34 **מתמרים** 34

35 המושמרים, אם בעינן 'ממשקה ישראל' – מן המותר לישאל? ואין לומר: משום רבותי 'לדורותיכם' כדבספחן – 35
 36 אבל באבילה – שרי, דקרא בתורת כהנים בבדיעה מיירי ולא באבילה, ובפרק קמא דתעב קטן (ג"א) נמי אמרין: מכדי זמירה תולדה הווייה היא, זמירה דבתר רחמנא ליה ועוד 36
 37 לפרשי: דשומרי פסחים דבא לא היו מנועים בם אדם מליקח, אבל היו מודיעין לתן, והם פורשין מלאקה, אי נמי: 'קציר' רבויין' אמר רחמנא – ידוך אן, ואלה לא תוקשה, למי טעמא 37
 38 שריא קצירה, אי נמי קצירה שרי, משום רבותי 'לדורותיכם'. דהא אפילו שנת חדי, לרבי אלעזר רבי שמעון דסוף פרק 'רבי ישענאי' (מנחות ע"ב), ואם תאמר, ולרבי עקיבא, דאמר 38
 39 (פסחים נ"א), ספידון אסורין, הא בעינן 'ממשקה ישראל'! לא פירכא דהא, בדבאר שנים נמי לאו 'ממשקה ישראל' הוא, ושרייה רחמנא, דאמרין בפרק קמא (מנחות ה"ב), משום דמעותה 39
 40 בכך – שאני, שביעית נמי לרבי עקיבא – הרי עשוחה בכך, **בבב"א** אמר לדורותיכם ואת אמרת תיבטל – הקשה רבנו תם, דאמרין בסוף פרק דבבא דרבותי (י"ב), בהמת שביעית 40
 41 שטורה מן הבהרה, 'לאבילה' אמר רחמנא – ולא לשריפה, ופרך מהאובל מעיטת שביעית שלא תהומה חלתה – חייב מיתה, אמאי כיון דאיילו ספיקא בת שריפה היא, ורחמנא אמר: 41
 42 'לאבילה' – ולא לשריפה ומשני: שאני דהם, רבותי 'לדורותיכם', ופרך: וניגמר מיתוה ומשני: הבא – מעיקרא לאבילה, תבא – מעיקרא לשריפה, והשוחא אבתי נילין מנחת השמה, 42
 43 מעיקרא לשריפה! ויש לומר: מה לעומר – שכן ציבור, ודוחה שבת וטומאה, ועוד: שאני עומר – דמעותו בך, ולא מיקיימא מעותו אלא בשל שביעית, וניתא נמי שתי הלחם הבאות בפני 43
 44 עצמן בשביעית, למנא דאמר ולשריפה קאתין, בפרק 'הנהגות' (מנחות מ"ב), **בע"א** ברמל וליבא – תימה! ולרבי יוסי בר רבי יהודה, נתייח מרזעה לארין ועמא דך כיריגא ולא תוחיה, 44
 45 **אלמא** דשתי הלחם משום כבורים הוא – דבורים בעינן, והוא הדין לעומר, דהא 'כבורים' נמי כתיב ביה, והיינו כרבי אלעזר, וקשה ליה יודין, כך פירש בקונטרס, וטראה: דליתריוהי פריך, 45
 46 דהא רבי אלעזר פירש טעמא משום רבותי 'דאישית קציר' – ולא סוף קצירך, ואם תאמר: ומאי טעמא דהי ותיבא? למי: דוד – למצוה, דוד – לעלבו ויש לומר: דרתי 'כבורים' שכן 46

קפחא מנחות. פרק תשיעי - כל קרבנות הציבור דף פר עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - רש"י (שטיינזליץ)"

תוספות

1 מותרים שנהיים - אף על פי שהם משבעה מינים, רדב"ש - היינו דבש תמרים. הני
 2 שבהרים ושבעמקים - אינן מן המובחר, לפי שחן בחושך. וקאמר לראש שמנאים - אם
 3 הביא - לא קדש. קרבן ראשית - משמע נמי אשתי הלחם, אף על גב דכתבי בכבורים,
 4 כדאמרין; מה שיל לך לכתוב בכבורים מן הדבש שתי הלחם מן התמרים; אין לי אלא חושה
 5 שכל ספקה של עץ כאן בספינה של חרם -
 6 מותרים שבהרים ולא מפורות שבעמקים. אמר עולא:
 7 אם הביא לא קדוש. ויבין רבה וקא אמר לה להא
 8 שמשמעתא. איתוביה רבי אהא בר אבא לרבה: "קרנן
 9 ראשית" - שתתא ראשית לכל התמנות, וכן הוא
 10 אומר: "בקהירבכם מנחה תרשה לה בשבעתיכם".
 11 אין לי אלא תרשה של חמים, תרשה של שעורים
 12 מניין? תלמוד לומר "תרשה" "תרשה" - אם אינו ענין
 13 לתרשה של חטים, תגרו ענין לתרשה של שעורים.
 14 ומנין שתתא קודמת לבישורים? תלמוד לומר "ואם
 15 שקבת תעשה לך בכורי קציר חטים" - ואין לי אלא
 16 בכורי קציר חטים, קציר שעורים מניין? תלמוד לומר
 17 "ותג הקציר בכורי מעשד אשר תורע בשרה". ואין
 18 לי אלא שתורע, עלו מאליהן מניין? תלמוד לומר
 19 "בשרה". ואין לי אלא בשרה, מנין לרבות שבגן
 20 ושבוחרבה ושבענין ושפספניה? תלמוד לומר "בכורי
 21 כל אשר בארצם". מנין שתתא קודמת לנסכים
 22 ופירות האילין? נאמר כאן "בכורי מעשד", ונאמר
 23 להלן "באסף את מעשד מן השרה" מה להלן -
 24 נסכים ופירות אילין, אף כאן - נסכים ופירות אילין.
 25
 26 קתני מידא: שבגן שבוחרבה שבענין ושפספניה? תלמוד לומר: מתקוף לה רב
 27 אדא בר אבהו: אי הכי, היינו דתניב: "כל טהור בביתך יאכל אוח", וכן מנחות - לוכרי
 28 כהונה הוא דמתאכלין? אמר רב משרשיא, תרי קראי תתיב: "לך יהיה", וכתביב: "כל טהור
 29 בביתך יאכל אוח", הא פיצד? כאן - בכיבורים, כאן - במנחות. רב אשי אמר: מיליה
 30 במנחות, וסיפא דקרא אתאן ללחמי תודה. בפלוגתא, רבי יוחנן אמר: אם הביא - לא קדש.
 31 ריש לקיש אמר: אם הביא - קדש, נעשה ככחוש בקדשים. בשלמא ריש לקיש - בראמר
 32 מעמא, אלא רבי יוחנן, מאי מעמא? אמר רבי אלעאי: רבי יוחנן חזאי בתלום, מילתא
 33 מעליה אמר, אמר קרא: "מראשית" - ולא כל ראשית, "מארצה" - ולא כל ארצה. וריש
 34 לקיש האי "ארצה" מאי עבדי ליה? מיבעי ליה לכרתניא, רבנן גמליאל בר רבי אומר: נאמר
 35 כאן "ארצין" ונאמר להלן "ארצין", מה להלן - שבח ארצין, אף כאן - שבח ארצין - ואידך?
 36 "ארצין" "מארצין" - ואידך? "ארצין" "מארצין" לא משמע ליה. תני תדא: שבגן ושבוחרבה
 37 שבענין ושפספניה? מביא וקרא. ותני אידך: מביא ואינו קורא. בשלמא ריש לקיש,
 38 גג אגג לא קשיא: הא - בגג דעמרה, הא - בגג דבית, חורבה אחורבה לא קשיא - כאן -
 39 בחורבה עבודה, כאן - בחורבה שאינה עבודה. עציץ אנציץ לא קשיא - כאן - בקובה, כאן
 40 בשיאוני נקובה. ספינה אפסינה לא קשיא - כאן - בספינה של עין, כאן - בספינה של חרם.

1 שבה - אין לפרש: ממוחר בספירות, אפילו כולם מבית הבעל - דמנבחר
 2 נדריים נפקא. כדתיניא בתוספתא (פרק ט), אלא כמו שפרש בקונטרס: שבח ארץ
 3 שבעת המינים. ארצין מארץ לא משמע ליה - ולא דמי למאלה, דרדשיין לעיל בפרק
 4 סכנה לא באות מינה (ט.ס.), דהכא לא מצי למכתב "אשר הביא ארצין".
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34

קציר חטים", מה להלן - שתי הלחם קודם להם. אף כאן הוא קרא דמקריי בנחות - שתי הלחם קודם להם. היינו דתניב כל טהור בביתך יאכל אוח - דמשמע אפילו נשים
 50 ועבדים. כאן בכבורים - כתוב "כל טהור בביתך יאכל אוח". כאן במנחות - כתוב "לך יהיה" - דאין נאכלין אלא לוכרי כהונה, והאי קשה לראש בארצם" - היינו
 51 למנחות. רב אשי אמר בולה למנחות - וסיפא דקרא דתניב "כל טהור בביתך" - אתאן ללחמי תודה ונאכלין לכל טהור, ולא קשה לעולא. נעשה - תני תמרים שבהרים.
 52 ככחוש שבקדשים - שהמקדש ברמה כחושה - קדשה, ואף על גב דלא היו מנחה מן המובחר. רבי יוחנן חזאי מילתא - למחרתא למילתיה שפיר. מראשית ולא כל
 53 ראשית - למעט שאר פירות שאינן משבעת המינים. מארצין ולא כל ארצין - למעט של מן המובחר שבעה מינין נעפיהו. וכן תמרים שבהרים שבעה ושבוחרבה.
 54 וריש לקיש - כפי דבבבא של אביי - קדש, ארץ, ארצין "מארצין" מאי עבדי ליה? נאמר כאן ארצין - "אשר הביא מן הארץ" (דברים כג) ונאמר להלן "ארצין חטה ושעורה".
 55 מה להלן כפי דבבבא של אביי - ישראל - דתני פירות חן משבוין משאר פירות. אף כאן - אין מביאין בכורים אלא מן המשבות, ולעולם מביאין תמרים שבהרים. וכבד
 56 שיהו מן המשבות. ואידך ארצין מארצין - כלומר, רבי יוחנן אמר לך אף הכי מנין, מה להלן - שבח ארצין וכו'. ומה מילתא דהא מצי למיטרא תניב ארצין לחוד, אבל השתא
 57 דתניב "מארצין" - ולא כל ארצין, לחוציא תמרים שבהרים ושבעמקים. וריש לקיש - האי דרשה דהוי משמע ליה "מארצין", לא משמע ליה. בשלמא ריש לקיש - דאמר
 58 קדשה, איכא לתרצה או דתני מביא וקרא - בחורבה עבודה. דכין דעבודה, דטרח בה - "מארצין" קרינא בה. בספינה של חרם - כפינה של חרם - משום דקרא, משום דאין ארץ
 59 אלא

1 פירש בקונטרס: ספינה של חרם - מביא
 2 וקרא. והא דלא משע: אידא ואידא בספינה של
 3 עין, כאן - נקובה, כאן - בשאינה נקובה. משום
 4 דאין דרך ספינה נקובה לכוון. שלא יכנס בה
 5 המים. והשתא לא הוי דומיא דאיך שנינו,
 6 דבלבולו מוכיר ברישא הווא דמביא וקרא. ובמו
 7 כן בפרש פירש קמא דגיטין (ה.ג) גבי עפר חרוב
 8 לארצין ארץ בספינה לארץ - חייב במעשר
 9 וכשבעית. אמר רבי יהודה: אמתיה במונ
 10 שהספינה גושטת. אמר רבי ירמאי: ארץ קוב
 11 הדמנע על גבי יתדות - בטא לתקיעין וכו'
 12 הוה רובנן. פירש שם בקונטרס: דספינה לדעיל
 13 של חרס היא, ואינה ירכיב לניקב, אם היתה
 14 מונחת בפרקע, כדאמר במנחות. והקשה רבנו
 15 תום: דברקע שני דגיטין (א.ב.א.) אמרין: כתבו על
 16 חרס של עציץ נקוב, משמע: דחרס בעי נקובה.
 17 אמרין: בסוף דמדינין (שבת ע"ג). חמש מדות
 18 בכלי ירם, ניבך כשורש קטן - טהור מלכבוש
 19 את חורעים. ועוד: דסחם עציץ - של חרס הוא,
 20 כדמשמע בפרק שמינה שריצים (שם ט.פ.א.) מאן
 21 דחלש פירטא מאונא דחצבא כו'. ופרך עלה
 22 מותרלש מעציץ נקוב. וסחם חצבא - דחרס הוא
 23 ועוד
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34

מנחות. פרק תשיעי – כל קרבנות הציבור דף פה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצא

התוספות

ועד הכיאי רבינו שמואל מהא דתינא בתוספתא: תמונתא את הלוקן שבשביעי –
רבי מאיר אמר: טומטו בעיניך, כדי שלא יבנות. ואף על פי שאין ראיה לדבר, וכו' לדבר
(ירמיה לב). ונתתם בכלי חרס למען יעמדו ימים רבים'. ונראה לרבינו דבשל חרס
מדניא נקובה, אבל בשל עץ – אפילו נקוב לא נהני מדי. וספיקה ריעין (ג.ב.) – בשל חרס

והנקובה, ואין תמיא באה בה, והיא שלמה נרוב ונעשה
רבים וסותם את התקב. ודע על פי שאין ראיה לדבר, וכו' לשני אבאי גבי
ספיקה – כאן – נקובה כאן – בשאינה נקובה –
משום הדיינו שיצויא ריעין, הרצה למצוא ספיקה
והדוח אחר. ועוד: דמה שיכול להחמיד ספיקה
של עץ, מעמיד. משום שהם ספיקה – לאו הדרסי.
וניחא השתא בכל הנהו דעש מדות בכלי חרס –
הוו כוליהו בתרסי דווקא, ומדה של מציא משקא
ובונה משקא אשכונן ובי חרס, כרתנן פריק 'בא
סתיק' (נדה טז.א): כל כלי חרס שהוא מנכיס –
מוציא. ואף שיש שהוא מדניא אינו מנכיס. ואמרין
בגמרא: מנכיס – פסול למי חטאת, ופסול משום
גיטורא. מציא – כשר למי חטאת, ופסול משום
גיטורא. וכן מדה מדניא וית מוציא רמון, חן
במסכת כלים גבי כלי חרס. אבל של עץ, שיעורו
לעולם כרימזים, כרתנן (פיק. פ.) משנה א': כל
כלי בעלי תימם שיעורן כרימזים, ומדה לפירוש
הגמרא, וכן לאו הומיא פירוש, ודקיס תריס
הדוחו ומדניא וקורא. והתחלה היה לה רביע את
לפרש: דבשל עץ, אפילו נקובה לא בעי, דמתלחח
מן הקרקע יוצר משל חרס. ונקיס חטאתא ברישא
ההוא דמניא וקורא, כמו באיך. ולכולהו לשני
פרשישות, היה יכול לזרין כאן ספיקה אספיקה, לא
קשיא – הא – רבי יהודה, הא – רבנן, אי נמי:
כאן – בנשטתים, כאן – בשאינה נשטת. ותרם
בגיסין דפריך, הני חזאי 'דמניא' גט ספיקה –
מכביא ארץ ישראל, ותניא אידך 'מכביא חיצתה'
לארץ ישראל: ומשני – הא – רבי יהודה, הא – רבנן, והא
מי משני: כאן – בשל עץ – כאן – בשל חרס.
איני לית כאן – נקובה, כאן – בשאינה נקובה.
ושמאי יש לחלק: דההני נדי דהכיא דאינה נשטת
לרבי יהודה, מרחיבא חיצתה לארץ לענין מעשה,
לחריב גשם חיצתה לארץ לענין גט – היינו משום
דכיון דשם חיצתה לארץ על המוקס, פריק לומר
דכתיב: 'ובכפרו כפרו נחמים', ואף על גב דשרידיה ונמידי
כדי שלא תחלוץ ממדינת הים. אבל כשהיא
גוששת לרבי יהודה, איא לתנא קמא אפילו בשאינה
גוששת – כיון דשם ארץ ישראל על המוקס, אף

אלא לרבי יוחנן – דאמרי לא קדש, והא הכא לדבריה הכל קדש בחורבה עברה
וכל הני, אף על פי שאין מוכרחים (והא) – לדבריה הכל מביא וקורא! אנאי היא
– דאיכא תנא דאמר: שבועיץ וששפיקה – אינו מביא, והוא הדין לתמרים שברחים
ושבועיקים, ורבי יוחנן דאמר כי האי גונא. אמרי ליה יוחנא וטמרא – ראשי מנכסיהם

של מרים, למשה רבינו שדחתיהו לעשות
האותות לעיני פרעה, שדיו מבורין שהיה עשה
אותם על ידי כשוף, תנן אתה מנכיס לעפייסי
– עפייסי, שהוא מוקס הרבה תבואה, אתה
מביא אצל הובאה למנוח: בתמיא, כך ארץ
מרים, שהיא מלאה כשפים, אתה בא לשם
לעסוק בכשפיה: אמרי להם למתא יוקא יוקא
שקול – לעיר שגול שם ירק הרבה, הבא ירק
שלך למנוח. לפי שמתקבצין שם הכל לעשות.
הם אמרו לו דרבי לעזנה, והוא השיב להם
בעינים. משנה לא מביא חובל – משהה
הצריכה לחבל, ולא מביא האילן – משהה
שיש בו אילנות, לפי שהאילנות עשויים לה צלו
ואין התבואה גדלה יפה. כיצור הוא עושה –
לשדה שמביא ממנה סלת: נרה שנה ראשונה
– ומניחה בורה (וירוק) קודם לפסח שבועים
יום – שכבר יש בה לחמה שזורחת עליה. כיצור
אין בורה – שלא ירא אבק סבלת: גמרא
כריזים – של אותו מוקס, אפילו אין מביא
לידושלים – הרבה, וכן עומדות בין החרים,
דכתיב: 'ותחלים קבוא': 'ירושלם הרים כביב לה'.
היו מביאין מון – לפי שכן עומדות בדרום.
המזרחות – שבדרום, כשתן החמה הולך.
כל היום, המנועות – חרשות הרבה לכך.
וירוקה קודם לפסח שבועים יום – שכבר מתחלה
התמה לזרוח מן מזרחות צפונה, וכשזורחת,
מישך העננה מיד לדרום, וכל היום היא זורחת
לדרום: כך היו עשין ומכניס סבלת – וכן בודק
יפה, שאם יש בה אבק – מירדק בשמן. קתני
מיתא וזרע חורש ורעה, וזרעה ותפוחו
מהא מתינאי דבשניה רבי נרה, ולישעמיך –
היכי תפושט? הא ממתניתין לא קתני 'שהיה'
וברייתא

על פי שמצות שאין חבלי יוקם (כמו ספינה) אינו חייב במעשר, לא יחשב בשביל כך כחוצה לארץ לענין גט. תנאי' היא – תימה: אחי קישא לרבי יוחנן מנג חורבתו ואין לומר: דג חורבה
לא דינא למתניתין – דהא בכלה שמעתין משמע דנג חורבה נמי פריק. ומקאמר 'קתני מדיחא שבנג ושבחרב' כו', ועוד קאמר 'כשלאו לרבי שמעון בן לקיש נג אגג לא קשיא' –
משמע: אבל לרבי יוחנן קשיא. אין מביאין בו – בכל המנחות קאמרין, אף על גב דזרעה קודם לפסח שבועים יום – היינו משום עומר, וכל קתני 'כיצור חרוב הנכנס בידו לתלוד'
– א' בעומר דווקא, היה לה למישר 'שלוהו בידו ירק'. לכך אמרין בגמרא 'הא חייסי כריזים וכפר אחיס' – משמע: היינו במנחות. אף על גב דמסיים בה לפי שאין מביאין את
העומר – הכי אפילו יוחנן קשיא. אין מביאין, כך במנחות יש יחור ארץ הסמוך לירושלים. וזרע: מוקיני 'ומעמר ורש', ובעומר לא קשיא רישא, והא דגון מנחות (ט.א.) בקנים
ובקלחת חפצין אותו, כדי שלא יתעמר, ומדח קתנא כריזי כריזים' – לאו חייסי ממש, אלא עיר אחת ששמה חייסי כריזים, ומשום עומר – שכלי מיתעמר בשום דוכתא ודוכתא במנחות
מן הקרוב לירושלים. מודרמות – פירש בקונטרס: בדומה של ירושלים. ונראה לפרש: דמיידי במשפוחת לצד דרום, שאו חמה וזורחת בהן יותר, ואין לחיץ באיוו רוח של ירושלים.
וזורעה קודם לפסח שבועים יום – תימה: דברפך 'דמקבלי' (בבא מציעא קב. ב.) ועם ידבור דמתחיל 'וקיינא' תניא, רבי מאיר אמר: חצי עשירי, מרחשון, חצי סליו – זרע כו', רבי
יהודה היה מונה מתשרי, רבי שמעון היה מונה ממרחשוון, והשתא מאן מקל בבולוו תנאי רבי שמעון, וכולי האי לא מקיל, דלא משיך ומן זרע עד שבוטו וזרע לומר. דהני מילי – חסיקן, אבל רבי
שמעון – משיך ומן זרעה עד אדר, כדמוכח דתם. דפריך מתוך תנאי ארבי שמעון בן לקיש דאמר: זרעה ולא צמחה – כל עירן זרעה זרע זרע לאויל, ועד מנחה דהני מילי גיטת עומר עד דאנו
אריסי מדברא, וקיימא כימה לחדי רישיהו. ופירש שם בקונטרס: דהיינו לאחר תשעה שעות ביום, קרוב לסוף העשירית. דכמה שהיא בנב הטלה, כדאמרין פריק 'דראה' (ברכות נח.ב.)
קיימא לחדי רישיהו, בראש כל ארם – דהיינו באמצע דריקע, שנהא לכל ארם באילו על ראשו הוא. וזו חנו אדר, שגולג בקורעין בו שנים עשר מלות, וסודרן שתי, ס'א.ב. מיק, ג'ר.ה.
ועלמם ששה – ערלן, ורשה – וירדן, בניסן – לעולם דחתול עמוד השדר טלה מתחיל לעלות, ומאונים לשקוע, ושתי שנות דגמל שוחה לעלות, לאחר שתי שנות העולה מן עליית.
ההשוקע

על פי שמצות שאין חבלי יוקם (כמו ספינה) אינו חייב במעשר, לא יחשב בשביל כך כחוצה לארץ לענין גט. תנאי' היא – תימה: אחי קישא לרבי יוחנן מנג חורבתו ואין לומר: דג חורבה
לא דינא למתניתין – דהא בכלה שמעתין משמע דנג חורבה נמי פריק. ומקאמר 'קתני מדיחא שבנג ושבחרב' כו', ועוד קאמר 'כשלאו לרבי שמעון בן לקיש נג אגג לא קשיא' –
משמע: אבל לרבי יוחנן קשיא. אין מביאין בו – בכל המנחות קאמרין, אף על גב דזרעה קודם לפסח שבועים יום – היינו משום עומר, וכל קתני 'כיצור חרוב הנכנס בידו לתלוד'
– א' בעומר דווקא, היה לה למישר 'שלוהו בידו ירק'. לכך אמרין בגמרא 'הא חייסי כריזים וכפר אחיס' – משמע: היינו במנחות. אף על גב דמסיים בה לפי שאין מביאין את
העומר – הכי אפילו יוחנן קשיא. אין מביאין, כך במנחות יש יחור ארץ הסמוך לירושלים. וזרע: מוקיני 'ומעמר ורש', ובעומר לא קשיא רישא, והא דגון מנחות (ט.א.) בקנים
ובקלחת חפצין אותו, כדי שלא יתעמר, ומדח קתנא כריזי כריזים' – לאו חייסי ממש, אלא עיר אחת ששמה חייסי כריזים, ומשום עומר – שכלי מיתעמר בשום דוכתא ודוכתא במנחות
מן הקרוב לירושלים. מודרמות – פירש בקונטרס: בדומה של ירושלים. ונראה לפרש: דמיידי במשפוחת לצד דרום, שאו חמה וזורחת בהן יותר, ואין לחיץ באיוו רוח של ירושלים.
וזורעה קודם לפסח שבועים יום – תימה: דברפך 'דמקבלי' (בבא מציעא קב. ב.) ועם ידבור דמתחיל 'וקיינא' תניא, רבי מאיר אמר: חצי עשירי, מרחשון, חצי סליו – זרע כו', רבי
יהודה היה מונה מתשרי, רבי שמעון היה מונה ממרחשוון, והשתא מאן מקל בבולוו תנאי רבי שמעון, וכולי האי לא מקיל, דלא משיך ומן זרע עד שבוטו וזרע לומר. דהני מילי – חסיקן, אבל רבי
שמעון – משיך ומן זרעה עד אדר, כדמוכח דתם. דפריך מתוך תנאי ארבי שמעון בן לקיש דאמר: זרעה ולא צמחה – כל עירן זרעה זרע זרע לאויל, ועד מנחה דהני מילי גיטת עומר עד דאנו
אריסי מדברא, וקיימא כימה לחדי רישיהו. ופירש שם בקונטרס: דהיינו לאחר תשעה שעות ביום, קרוב לסוף העשירית. דכמה שהיא בנב הטלה, כדאמרין פריק 'דראה' (ברכות נח.ב.)
קיימא לחדי רישיהו, בראש כל ארם – דהיינו באמצע דריקע, שנהא לכל ארם באילו על ראשו הוא. וזו חנו אדר, שגולג בקורעין בו שנים עשר מלות, וסודרן שתי, ס'א.ב. מיק, ג'ר.ה.
ועלמם ששה – ערלן, ורשה – וירדן, בניסן – לעולם דחתול עמוד השדר טלה מתחיל לעלות, ומאונים לשקוע, ושתי שנות דגמל שוחה לעלות, לאחר שתי שנות העולה מן עליית.
ההשוקע

אמר רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: דרבי יהודה היא! אית לך למימר תמן שחובת קציר בקמה? לא, משום דמקרו לו הויז מחובתו. וכה – במקרו הויז מחובתו. מה נפק מביניהון? עבר הלוקח והפריש,

[דף ט"ז ע"ב]

אין תימר משום שחובת קציר בקמה, הפריש – הפריש. ואין תימר משום פמוכר לו הויז מחובתו, הפריש, ונוטל ממונו דמים. נשרף חלקו של מוכר, אין תימר משום דחובת קציר בקמה, נשרף – נשרף. ואין תימר משום פמוכר לו הויז מחובתו, נשרף – נוטל ממונו דמים.

הלכה ו'

מתני' רבי אליעזר אומר: קרקע בית רובע – תייב בפיהא.

רבי יהושע אומר: בעושה סאתים.

רבי טרפון אומר: ששה על ששה טפחים.

רבי יהושע בן בתירה אומר: כדי לקצור ולשנות. והלכה כדבריו.

גמרא מה טעמא דרבי אליעזר? נאמר כאן שדה, ונאמר בכלאים שדה. מה שדה שנאמר לחלן – בית רובע. אף כאן – בית רובע.

מה טעמא דרבי יהושע? נאמר כאן שדה, ונאמר לחלן ושכחת עומר בשדה. מה שדה שנאמר לחלן – שתיים, אף כאן – שתיים.

מה טעמא דרבי טרפון? ששה על ששה – מערוגה.

רבי יהושע בן בתירה אומר, כדי לקצור ולשנות. והלכה כדבריו. מה? קצירה בדרך תקוצרים, או אפילו כל שהוא? מן מה דכתיב (תהלים קכט): **שלא מלא כפו קוצר וחצו מעמר, הודא אמרה:** קצירה בדרך תקוצרים.

[דף י"ז ע"א]

הלכה ז'

מתני' רבי עקיבא אומר: קרקע כל שהוא – חייבת בפיהא ובכיפורים, ולכתוב עליה פרוזבול, ולקנות עמה נכסים שאין להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה.

הכותב נכסיו שכיב מרע, שיר קרקע כל שהוא – מתנתו קיימת. לא שיר קרקע כל שהוא – אין מתנתו קיימת.

הכותב נכסיו לבנו, וכתב לאשתו קרקע כל שהוא – אבדה פתובתה. רבי יוסי אומר: אם קיבלה עליה, אף על פי שלא כתב לה – אבדה פתובתה.

גמרא רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש בעי: הגע עצמך! שהיה שם שיבולת אחת עד שלא קצר – אין פאן חייב. משקצר – אין פאן שייור! רבי חנניה בשם רבי פינחס: תיפתר, בשהיה שם קלה אחד ובו חמש שבבלים. רבי מנא בעי: וליתנן אמר קמה כל שהיה חייבת בפיאה? אלא, בגין

[דף י"ז ע"ב]

דתנא ביפורים – תנא קרקע.

תני: והריאיון. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: מי שאין לו קרקע – פטור מן הריאיון.

רבי מנא בעי: ולמה לי נן אמרו: מי שאין לו קרקע – פטור מן הוידיוי! (דברים כו) ואת האדמה אשר נתת לנו. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן אמר: שמועתה בן: מי שאין לו קרקע – פטור מן הוידי, דכתיב: מן האדמה אשר נתת לנו.

רבי יוסי בשם רבי יהושע בן לוי: מי שאין לו קרקע – פטור מן הראיה, שנאמר (שמות לד): ולא יחמד איש את ארצו.

מעשה באחד שהניח את פרו, וקא ומצא אריות סוכבין אותו.

מעשה באחד שהניח בית של תרנגולין, וקא ומצא התולות מקורעין לפניהן.

חד בר נש שביק ביתיה פתיה, ואתא ואשפח חכינה פריכה על קרקסו.

רבי פינחס משתעי תדון עובדא: תרון אחיו באשקלון, הוו להון מגורין נוכראין. אמרי: בדון אילין יהודאי סלקין לירושלים, אגן נסבין כל מה דאית להון!

מן מה דסלקון, זימן להם הקדוש ברוך הוא מלאכים נכנסין ויוצאין בדמותן. מן דנתנו, שלחון לו מקפון. אמר לון: אן הויתון? אמרו לון: בירושלים! אמר לון: מאן שבקתון בגו ביתא? אמרו: ולא בר נש! אמרו: "פריה הוא אלהון דיהודאי דלא שבקון, ולא שביק להון.

מניין לנכסים שאין להן אחריות שהם נכנים עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ובשטר ובהקחה? רבי יוסי בשם חזקיה, רבי יונה רבי חנינא תירתייה בשם חזקיה: כתיב (דברי הימים ב, כב): ויתן להם אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמגדנות עם ערי מצרות ביהודה.

עד דדון בשהיה קרקעות עם המטלטלין במקום אחד. היו קרקעות במקום אחד, ומטלטלין במקום אחד? אמר רבי בון בר חייא: נשמעינה מן הדא: אמר להן רבי אליעזר: מעשה במדוני אחד שהיה בירושלים, והיו לו מטלטלין הרבה, וביקש לחלקן ליתנן במתנה. אמרו לו: אין את יכול, אלא אם כן קנית קרקע.

מה עשה? הלך וקנה סלע אחד בצד ירושלים, ואמר: "הציייה צפוני אני נתן לפלוני עם מאה חביות של יין". "הציייה דרומי אני נתן לפלוני עם מאה חביות של שמן". וקא מעשה לפני חכמים וקיימו את דבריו.

אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָא קוּמִי רַבִּי מְנַא: וְלֹא שָׁכִיב מֵרַע הוּא? לְפִי שֶׁבָּכַל מְקוֹם – אִין אָדָם מְזַבְּחָ אֵלָא בְּכַתֵּב, וְכֵאֵן – אֶפִּילוּ בְּדַבְרִים. לְפִי שֶׁבָּכַל מְקוֹם – אִין אָדָם מְזַבְּחָ עַד שִׁיְהִי קַרְקָעוֹת וּמְטַלְטְלִין בְּמְקוֹם אַחַד, וְכֵאֵן – אֶפִּילוּ קַרְקָעוֹת בְּמְקוֹם אַחַד וּמְטַלְטְלִין בְּמְקוֹם אַחֵר! אָמַר לִיה: לֹא רַבִּי אֲלִיעֶזֶר שֶׁנִּינְיָא הִיא? שָׁכִיב מֵרַע דְּרַבִּי אֲלִיעֶזֶר – בְּבִרְיָא דְרַבְּנִין.

[דף י"ח ע"א]

תַּמָּן תְּנִינָן: רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמַר: קַרְקָע כָּל שֶׁהוּא – הֵיִיב בְּפִיָּהּ וּבְכִיפּוּרִים. קַרְקָע כָּל שֶׁהוּא מֵהוּ סָבִב? אָמַר רַבִּי מַתְּנָה: תִּפְתָּר, שֶׁהִיא שָׁם מְקוֹם שִׁיבוּלַת אַחַת וּמְרַגְלִית מְמוּנָה בּוּ.

אִי זֶהוּ שָׁכִיב מֵרַע? כָּל שֶׁלֹּא קִפְּיָן עָלָיו הַחֹלִי דְרַחֲמֵי דְרַחֲמֵי. הַקְּרוּבִים – נִכְנְסִין אֲצִלּוֹ מִיַּד. וְהַרְחוּקִים – נִכְנְסִין אֲצִלּוֹ לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים. אִם קִפְּיָן עָלָיו הַחֹלִי – אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִכְנְסִין אֲצִלּוֹ מִיַּד.

דְּלִמָּא, רַבִּי הוּנָה, רַבִּי פְּנַחֵס, רַבִּי חֲזַקְיָה סְלָקוּן מִבְּקָרָה לְרַבִּי יוֹסִי בְּתַר תְּלַתָּא יוֹמִין. אָמַר לֹן: כִּי בְּעִיתוֹן מְקוּימָה מְתַנִּי?

שְׂוִיר קַרְקָע כָּל שֶׁהוּא – מְתַנְתּוּ קְנִימָתָּ, וְאֶפִּילוּ לֹא הִבְרִיא. לֹא שְׂוִיר קַרְקָע כָּל שֶׁהוּא – אִין מְתַנְתּוּ קְנִימָתָּ, וְהוּא שֶׁהִבְרִיא.

רַבִּי פֶּאֶה, רַב הוּנָה בְּשֵׁם רַב: עֲשׂוּ דְבָרֵי שָׁכִיב מֵרַע – בְּבִרְיָא שֶׁכַּתֵּב וְנִתְּן. וְהוּא – שְׁמַת מְאוֹתוֹ הַחֹלִי. הָא אִם הִבְרִיא – לֹא. וּבְמַסְמִיִּים וּבְאִמַר: "תְּנִי שְׂדֵה פְּלוֹנִי לְפְּלוֹנִי". אָמַר: "תְּנִי חֲצִי שְׂדֵה פְּלוֹנִי לְפְּלוֹנִי, וְחֲצִי שְׂדֵה פְּלוֹנִי לְפְּלוֹנִי" כִּמְי שְׁפִיִּים, אוּ עַד שִׂיאִמַר "חֲצִיָּיה בְּצַפּוֹן וְחֲצִיָּיה בְּדָרוֹם"?

רַבִּי אֲבִינָא בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה: שְׂוִיר מְטַלְטְלִין – לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם. אֲתָא חֲמִין שְׂוִיר קַרְקָע כָּל שֶׁהוּא – יֵשׁ לוֹ מַחְיָה. שְׂוִיר אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אִין לוֹ מַחְיָה?

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: יוֹדַע הוּא הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁשָּׁכִיב מֵרַע מְזַבְּחָ אֶפִּילוּ בְּדַבְרִים. לֹאִי זֶה דְּכַר כְּתַב בְּהֵן קִנְיָן? בְּדִי לְעִשׂוֹתָהּ מְתַנַּת בְּרִיא.

שְׂוִיר עֲבָדִים? תְּנָא רַבִּי יוֹדֵן כּר פּוּי דְּבַרְדְּלִיא, וְלֹא יְדַעִין מַה תְּנִי.

[דף י"ח ע"ב]

כְּתַב לְזוּה וְחֹזֵר וְכַתֵּב לְזוּה – רַב אָמַר: אִינוּ יָכוֹל לְחֹזֵר בּוּ. רַבִּי אֲבָא כּר הוּנָה וְרַבִּי יוֹחָנָן: יָכוֹל לְחֹזֵר בּוּ. הִיךְ עֲבִידָא? הִיךְ רַבּוּ הָרַאשׁוֹן וְהַשְּׁנִי כְּהֵן, וְהַשְּׁלִישִׁי וְיִשְׂרָאֵל, עַל דַּעֲתִיָּה דְרַב – יָכוֹל לֹכַל בְּתַרוּמָה. עַל דַּעֲתִיָּה דְרַב אֲבָא כּר הוּנָה וְרַבִּי יוֹחָנָן – אִינוּ יָכוֹל הוּא לֹכַל בְּתַרוּמָה. הַכּל מוֹדִין שְׂאֵם הִיךְ רַבּוּ הָרַאשׁוֹן וְיִשְׂרָאֵל – אִינוּ אוֹכְלִ בְּתַרוּמָה, שְׂמָא יִבְרִיא.

רַבִּי יוֹסִי כִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם רַב הוּנָה: מְתַנִּיתִין מְסִיעָה לְרַב אֲבָא כּר הוּנָה וְרַבִּי יוֹחָנָן! בְּרִיא שֶׁכַּתֵּב דִּיִּתִּיקִי, וְשָׁכִיב מֵרַע שֶׁכַּתֵּב מְתַנָּה – חֹזֵר בּוּ. בְּרִיא שֶׁכַּתֵּב דִּיִּתִּיקִי – חֹזֵר בּוּ. וְלֹא עוֹד, הוּא בְּרִיא. וְדַכּוּתָהּ, שָׁכִיב מֵרַע שֶׁכַּתֵּב מְתַנָּה – חֹזֵר בּוּ. וְלֹא עוֹד הוּא שָׁכִיב מֵרַע.

אִי זֶה הוּא דְיִיתִיקָא? תְּהָא לִי לְהִיּוֹת וְלַעֲמוּד, וְאִם מִתִּי – יִנְתְּנֵנּוּ נְכָסֵי לְפִלוֹנִי. אִי זֶה הוּא מִתְּנָה? "הָרִי כֹל נְכָסֵי נְתוּנִים לְפִלוֹנִי מִתְּנָה מֵעַכְשָׁיו". וְשִׁתְּהָא כְּתוּב בָּהּ: "מִהִיּוֹם".

אַחֲרֵיהּ דְּרַבִּי גִרְיִן כְּתִיבָת נְיָכְסֵי לְאַחֲוֵיהּ, וְסָלַק אַחֲוֵי רַבָּא פִּיּוּסָהּ, וְכִתְבִּית לִיהֵ. אֲתָאֵי עוּבְדָא קוּמוּי רַבִּי אִימִי, אָמַר: כֵּן אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן; חוֹזֵר בּוֹ.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: לֹא מוֹדִי רַבִּי יוֹחָנָן, שְׂאִם הִיָּה כְּתוּב בָּהּ: "מִהִיּוֹם" – שְׂאִינּוּ יוֹכֹל לְחוֹזֵר בּוֹ? אֲתָא רַבִּי אֶבְהוֹ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן; אִינּוּ יוֹכֹל לְחוֹזֵר בּוֹ. אֲתָא רַבִּי לָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן; אִינּוּ יוֹכֹל לְחוֹזֵר בּוֹ. וְאַנְהָר רַבִּי אִימִי וְחוֹזֵר עוּבְדָא.

רַב אָמַר: בְּמוֹזָה עַל יְדֵיהּ. וְשִׁמוּאֵל אָמַר: בְּמַחְלָק לְפִנְיָהּ.

רַבִּי יוֹסִי בֶן הַנִּינְאָא אָמַר: מְקוּלֵי כְּתוּבָה שֵׁנוּ בְּאֵן. וְכֵן תַּנִּי בַר קַפְרָא: מְקוּלֵי כְּתוּבָה שֵׁנוּ.

אָמַר רַבִּי בָא: מְעַמָּא דְּרַבִּי יוֹסִי בַר הַנִּינְאָא, לֹא סוּף דְּכָר בְּכְתוּבַת מְנָה וּמְאִתִּימ, אֲלֵא אֲפִילוּ כְּתוּבָה שָׁל אֶלְפָּה דִּינָר – מְקוּלֵי כְּתוּבָה שֵׁנוּ.

[דף י"ט ע"א וע"ב]

הַלְכָה ז'

מִתְּנִי' הַבּוֹתֵב נְכָסֵי לְעַבְדּוֹ – יֵצֵא בֶן חוֹרִין.

שִׁיר קַרְקַע כֹּל שְׁהוּא – לֹא יֵצֵא בֶן חוֹרִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: לְעוֹלָם הוּא בֶן חוֹרִין עַד שִׁיאָמַר: "הָרִי כֹל נְכָסֵי נְתוּנִין לְאִישׁ פְּלוֹנִי עַבְדִּי, חוּץ מֵאַחַד מִרִּיבּוּאֵי שְׁבֻתָּן".

גְּמָרָא רַבִּי יִסָּא בְּשֵׁם רַבִּי לְעִזֵּר: שִׁיר מִפְּטוּלִין – לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם, אֲנִי אֹמֵר: גּוֹפּוֹ שִׁיר.

וְכִשְׁבָּא מְעֲשֵׂה לְפִנֵּי רַבִּי יוֹסִי, אָמַר (מִשְׁלֵי כ"ד): שְׁפִתַּיִם יִשְׁקוּ מִשִּׁיב דְּבָרִים נְכֹחִים.

הַדְרָן עַלֵּה מִלְּבָנוֹת

[דף כ' ע"א]

פֶּרֶק רְבִיעִי

הַלְכָה א' מִתְּנִי' הַפִּיּוּאָה נִיתְּנָת – בְּמַחוּבָר לְקַרְקַע. בְּדָלִית וּבְדָקָל – בְּעַל חֲפִית מוֹרִיד וּמַחְלָק לְעֵנִיִּים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִף בְּחִילְקֵי אֲגוּזִים.

אֲפִילוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעֵה עֵנִיִּים אֹמְרִים לְחֵלְק, וְאַחַד אֹמֵר לְכוּז – לָזַה שׁוֹמְעִין שְׂאִמֵּר כְּהַלְכָת. וּבְדָלִית וּבְדָקָל אִינּוּ כֵן, אֲפִילוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעֵה אֹמְרִים לְכוּז, וְאַחַד אֹמֵר לְחֵלְק – לָזַה שׁוֹמְעִין שְׂאִמֵּר כְּהַלְכָה.

גמרא בתיב (ויקרא יט): **לא תכלה פאת שדך בקצרה**. מיפן: שהפאה ניתנת – במחובר לקרקע. יכול אפילו בְּדִלִית וּבְדִקְלָה? תלמוד לומר: **קציר**. מה קציר – מיוחד שהקטן מושל בו כגדול. יצאו הדלית והדקל – שאין הקטן מושל בו כגדול.

אית דבעי משמעינה מן הדא: **תעזוב** – הנח לפניהן תבואה – בקשה. תלתן – בעמיר. תמרים – במכבדות.

[דף כ' ע"ב]

יכול בְּדִלִית וּבְדִקְלָה בן? תלמוד לומר: **אותם**. מה ראית לרבות את אלו, ולהוציא את אלו? אחר שריבה הפתוב ומיעט, מרבה אני את אלו – שאינן של סכנה, ומוציא אני את אלו – שהן של סכנה.

מחובר ואינו מחובר. אין תימר מחובר – הוא קורא שם פאה למטן (למעלן). אין תימר שאינו מחובר – קורא שם פאה למעלן (למטון).

אין תימר קורא שם פאה למעלן – הוצאה משל עניים. אין תימר קורא שם פאה למטן – הוצאה משל בעל הבית. ואפילו תימר קורא שם פאה למעלן – הטריחו על בעל הבית שתהא הוצאה שלו, מפני הסכנה.

תני בשם רבי מאיר רבי אימיו: כל האילנות – סכנה. רבי מאיר לא דרש **קציר**, ורבנן דרשי **קציר**? כל עמא דרשי **קציר**, אלא רבי מאיר אמר: כל האילנות – סכנה. ורבנן אמרי: אין סכנה אלא הדלית והדקל בלבד.

רבי חנניה בשם רבי שמעון בן לקיש: מעשה שמתו חמשה אחים בחמשה חילקי אגוזים.

בעל הבית שקרא שם פאה וכילה – קורא אני עליו (ויקרא יט): **לא תכלה פאת שדך בקצרה**. לא קרא שם פאה וכילה – קורא אני עליו: **לא תכלה פאת שדך בקצרה**.

התנו ביניהן – אפילו בן אין שומעין לו, בעל הבית יחלק בידו, שלא יראה לעני מודעתו וישליך לפניו.

רבי שמואל בר אבדומא בעי: בילה את שדהו, את אמרת: חזרה פאה לעומרי? אפילו בן, בעל הבית מחלק בידו, שלא יראה לעני מודעתו וישליך לפניו.

[דף כ"א ע"א]

הלכה ב'

מתני' נטל מקצת הפיאה וזרק על השאר – אין לו בה כלום. נפל לו עליה, ופירם טליתו עליה – מעבירין אותו מפנה. וכן בלקט, וכן בעומר השכחה.

גמרא תני בשם רבי מאיר: קונסין בו ומוציאין מפניו את התלוש ואת המחובר. עד כדון מויד. אפילו שוגג? ואפילו בריכות.

רבי שמעון בן לקיש בשם אבא ביהן בר דלויא: אדם זכה להכירו במציאה. מה טעם? (דברי הימים א, כב) [והנה] ואני בעניי הכינותי לבית ה' זהב בכרים מאה אלף, וכסף אלף אלפים בכרים, ולנחשת ולברזל אין משקל כי לרב היה, ועצים ואבנים הכינותי, ועליהם תוסיף.

רבי יונה אומר, רב הושעיא בעי: מה נן קיימין? אם בתוך ארבע אמות – עשיר הוא. אם בחוץ לארבע אמות, ויש אדם מקדיש דבר שאינו שלו? וקיימניה: במקדיש ראשון ראשון. אומר רבי אבון: מהו בעניי? שאין עשירות לפני מי שאומר והיה העולם. דבר אחר: בעניי – בענוי, שהיה

[דף כ"א ע"ב]

מתענה ומקדיש סעודתו לשמים.

התיב רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בן לקיש: והתנינו: ראה את המציאה ונפל לו עליה, וקא אחר והחזיק בה, זה שהחזיק בה – זכה בה! אומר ליה: תיפתר, בשלא אומר: "זכנו לי ארבע אמות שלי".

והתני: נפל לו עליה, פירם טליתו עליה – מעבירין אותה מנדה. אומר ליה: עוד היא, בשלא אומר: "זכנו לי ארבע אמות שלי".

והתני רבי חייא: שנים שהיו מתפתשין על העומר, וקא עני אחר והטפו מלפניהן – זכה בו. אומר ליה: עוד היא, בשלא אומר: "זכנו לי ארבע אמות".

אמר רבי יסא אומר רבי יוחנן: זו בגיטין. מה שאין בן במתנה, רובה דרבי יוחנן, ורובה דריש לקיש.

רובה דרבי יוחנן, מה אם מציאה שאין זוכה בה מדעת אחר – הרי הוא זוכה בה בתוך ארבע אמות. מתנה שהוא זוכה בה מדעת אחר – לא כל שכן!

רובה דריש לקיש, מה אם מתנה שאינו זוכה בה בתוך ארבע אמות, הרי הוא זוכה בה מדעת אחר. מציאה שהוא זוכה בה בתוך ארבע אמות – לא

[דף כ"ב ע"א]

כל שכן.

התיב רבי זעירא קומי רבי יסא: והתנינו: וכן לענין הקידושין? אומר ליה: היא גיטין היא קידושין. והתנינו: וכן לענין החוב? אומר ליה: שכן אם אומר ליה: "זרקוהו לים ויהא מחול לך" – מחול לו.

מעתה, אפילו קרוב לזה – זכה הלזה, ותנינו: קרוב לזה – הלזה חייב! שכן אם אומר ליה: "זרקוהו עד שיכנס לרשותי" ואדיין לא נכנס ברשותו.

אמר רבי אבהו: כל אילין תתוכתה דהוה רבי זעירא מותיב קומי רבי יסא, רבי שמעון בן לקיש מותיב קומי רבי יוחנן, מקבל מיניה, פתר ליה באילין פיתריא.

מתני' פֵּאָה – אֵין קוֹצְרִין אוֹתָהּ בְּמַגְלוֹת. וְאֵין עוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְדּוּמוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכּוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ.

שֶׁלֹּשׁ אֲבָעִיּוֹת בְּיוֹם, בְּשַׁחַר, וּבְחֻצוֹת, וּבַמִּנְחָה. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְחָתוּ. וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ.

שֶׁל בֵּית נֶמֶר, הָיוּ מַלְקִיטִין עַל הַחֶבֶל, וְנִתְּנִין פֵּאָה מִכָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן.

גמרא מֵהוּ אֲבָעִיּוֹת? אָמַר רַבִּי אֲבוּי: כְּמָה דְתִימַר (עובדיה א) אֵיךְ נִחַפְּשׁוּ עֲשׂוּ, נִבְעוּ מִצַּפְנִין.

בשחר ובחצות ובמנחה. בְּשַׁחַר – מִפְּנֵי הַמִּנְיָקוֹת. וּבְחֻצוֹת – מִפְּנֵי הַתֵּינִיקוֹת. וּבַמִּנְחָה – מִפְּנֵי הַנְּמוּשׁוֹת.

רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְחָתוּ. וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף – מוֹסִיף. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ. הָא אִם רָצָה לְפָחוֹת – אֵינּוּ פּוֹחֵת.

שֶׁל בֵּית נֶמֶר הָיוּ מַלְקִיטִין אוֹתָהּ עִם הַחֶבֶל, וְנִתְּנִין פֵּאָה מִכָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן. תְּנִי: אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: מוֹפְרִין אוֹתָן לְגַנְאִי, וּמוֹפְרִין אוֹתָן לְשִׁבְחָה. מוֹפְרִין אוֹתָן לְגַנְאִי – שֶׁהָיוּ נִתְּנִין פֵּאָה אֶחָד מִפֵּאָה. וּמוֹפְרִין אוֹתָן לְשִׁבְחָה – שֶׁהָיוּ מַלְקִיטִין אוֹתָן עִם הַחֶבֶל וְנִתְּנִין פֵּאָה מִכָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן.

תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן: מִפְּנֵי הַמּוֹשֵׁה דְכָרִים לֹא יִתֵּן אָדָם פֵּאָה – אֲלָא בְּסוֹף שְׂדֵהוּ. מִפְּנֵי גִזְלַת עֲנִיִּים, וּמִפְּנֵי בִטּוּל עֲנִיִּים, וּמִפְּנֵי הַרְפָּאִין, וּמִפְּנֵי מְרֵאִית הָעֵינַי, וּמִשּׁוּם שְׂאֲמָרָה תוֹרָה: לֹא תִכְלֶה פֵּאֵת שְׂדֶךְ.

מִפְּנֵי גִזְלַת עֲנִיִּים, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יִרְאֶה אָדָם אֶת הַשְּׂעָה פְּנוּיָה, וַיֹּאמֶר לְקָרְבוּ עִנִּי: "בֵּא וְטוּל לְךָ אֶת הַפֵּאָה!"

מִפְּנֵי בִטּוּל עֲנִיִּים, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יְהוּ עֲנִיִּים יוֹשְׁבֵינִי וּמְשֻׁמְרֵינִי כָּל הַיּוֹם וְאוֹמְרִים: "עֲכָשְׁיוּ הוּא נִתֵּן פֵּאָה, עֲכָשְׁיוּ נִתֵּן פֵּאָה!" אֲלָא יִלְכוּ וַיִּלְקְטוּ בְּשֵׂדֶה אַחֲרַת וַיִּבְאוּ בַשְּׂעֵת הַכִּילּוּי.

מִפְּנֵי הַרְפָּאִים, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ: "כְּבֵר נִתְּתִי!" וַיְהִי בּוֹרֵר אֶת הַיִּפֶּה וּמוֹצִיא אֶת הָרַע.

מִפְּנֵי מְרֵאִית הָעֵינַי, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יְהוּ הַעוֹבְרִים וְהַשֹּׁכֵימִים אוֹמְרִים: "רְאוּ הֵיאָךְ קָצַר אִישׁ פְּלוֹנִי שְׂדֵהוּ וְלֹא הִנִּיחַ פֵּאָה לְעֲנִיִּים!"

וּמִשּׁוּם שְׂאֲמָרָה תוֹרָה: לֹא תִכְלֶה פֵּאֵת שְׂדֶךְ.

הַלְקָה ד'

מתני' נִכְרֵי שֶׁקָּצַר אֶת שְׂדֵהוּ וְאַחַר כֵּן נִתְּגַגֵּיר – פְּטוּר מִן הַלְקָטָה וּמִן הַשִּׁבְחָה וּמִן הַפֵּאָה. רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בַּשִּׁבְחָה, שְׂאֵין הַשִּׁבְחָה אֲלָא בַשְּׂעֵת הָעֵימוּר.

יֵאוֹת אָמַר רַבִּי יְהוּדָה! מַה טַּעֲמָא דְרַבְּנָן? רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי, רַבִּי חֲזַקְיָה רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׂמוּאֵל: כְּתִיב: וּשְׂכַחַת עֹמֵר בַּשְּׂדֶה, וְשְׂכַחַת קָמָה. אֶת שְׂכַחַת קָמָה – יֵשׁ לוֹ שְׂכַחַת עוֹמְרִין. אֶת שְׂאֵין לוֹ שְׂכַחַת קָמָה – אֵין לוֹ שְׂכַחַת עוֹמְרִין.

תְּלִמּוֹד מִסְכַּת פָּאָה יְרוּשָׁלַיִמִי

רבי יהושע בן לוי, דרבי יהושע בן לוי אָמַר: בְּבַעַל הַבַּיִת עֲשִׂיר – נְחֻלְקוּ. אָבֵל בְּבַעַל הַבַּיִת עֲנִי, מֵאַחַר שֶׁהוּא רֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה.

תְּנִי: הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּכָל מְלָאכָה – מוֹצִיָּאָה שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

רבי שמעון בן לקיש בעי: רְצָה לְחֹזֵר – חֹזֵר בּוֹ, וְאֵת אָמַר מוֹצִיָּאָה שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת?

רבי יעקב בר אבא אָמַר, רבי יוסא מקְשִׁי: מַה צּוֹרְכָה לְהֵיחָא דְאָמַר רבי שְׁמַעוֹן בְּן לְקִישׁ? וְלֹא נִן שְׁמִיעַ דְּמַר רבי יַעֲקֹב בַּר אֲבָהָא: אֵיתְּפִלְגוּן רבי יוֹחָנָן וְרבי שְׁמַעוֹן בְּן לְקִישׁ, רבי יוֹחָנָן אָמַר: אָדָם זֹכָה לְחִבְרֹוּ בְּמוֹצִיָּאָה. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: אִין אָדָם זֹכָה לְחִבְרֹוּ בְּמוֹצִיָּאָה.

רבי רדיפָה אָמַר: אֵיתְּפִלְגוּן רבי יוֹנָה וְרבי יוֹסִי, חַד אָמַר: הָרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה. וְחֲרַנְהָ אָמַר: הָרֵאיוּ לִיטֵן – זָכָה. מִן דְּמַר: הָרֵאיוּ לִיטוּל – כָּל שְׁבִין לִיטֵן. מֵאֵן דְּמַר: הָרֵאיוּ לִיטֵן, הָא לִיטוּל – לֹא.

מִתְּנִיתָא פְּלִינָא עַל מֵאֵן דְּאָמַר: הָרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה. דְּתַנְיִנֵּן: "תֵּן גַּם זֶה לְאִשְׁתִּי" שְׁבִין רֵאיוּ לְקַבֵּל גַּם בְּתוֹ. "וְשִׁטְרָה שִׁיחֲרוּרָה זֶה לְעַבְדִּי" שְׁבִין הוּא רֵאיוּ לְקַבֵּל שְׁטְרָה שִׁחֲרוּרָה. וְתַנְיִנֵּן: "הַתְּקַבֵּל גַּם זֶה לְאִשְׁתִּי" אוּ "הוֹלֵךְ גַּם זֶה לְאִשְׁתִּי" אִם רְצָה לְהַחְזִיר – (לֹא) יַחְזִיר!

[דף כ"ג ע"א]

וְהַעֲבֹד, רֵאיוּ הוּא לְהוֹלִיף אֶת הַגִּטָּה פֶּתַר לָהּ לְצַדִּיק.

הָא מִתְּנִיתָא פְּלִינָא עַל מֵאֵן דְּאָמַר: הָרֵאיוּ לִיטֵן – זָכָה. דְּתַנְיִנֵּן תַּמּוּן: "עִישׂוּר אֶחָד שְׁאֲנִי עֲתִיד לְמוֹד נְתִינֵן לְעַקִּיבָה בְּן יוֹסֵף, וּמְקוֹמוֹ מוֹשֶׁפֶר לוֹ". וְרבי עַקִּיבָה רֵאיוּ הוּא לִיטוּל? פֶּתַר לָהּ: עַד שְׁלֹא הָעִשִׂיר. וְאִפִּילוּ תִּמְיָא מִשְׁחַעֲשִׂיר, תִּפְתֵּר: בְּשִׁחִיָּה פְּרָנְסָה, וְיַד הַפְּרָנְסָה – כִּיד הָעֲנִי.

מִילְתִּיהָ דְּרבי יְהוֹשֻׁעַ בְּן לְוִי: הָרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה. דְּרבי יְהוֹשֻׁעַ בְּן לְוִי אָמַר: בְּבַעַל הַבַּיִת עֲשִׂיר – מְחֻלְקָתָה. אָבֵל בַּעַל הַבַּיִת עֲנִי, מֵתוֹף שְׂרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה.

רבי ירְמְיָה רבי חֲזַקְיָה בְּשֵׁם רבי יוֹחָנָן: כְּמֵאֵן דְּאָמַר: יֵשׁ קְנִיין לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת. בְּרַם, כְּמֵאֵן דְּאָמַר: אִין קְנִיין לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת, אִפִּילוּ הַבְּקִירוֹ – חַיִּיב.

רבי יוֹסִי בְּשֵׁם רבי יוֹחָנָן: כְּמֵאֵן דְּאָמַר: אִין קְנִיין לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת. בְּרַם כְּמֵאֵן דְּאָמַר: יֵשׁ קְנִיין לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת – חַיִּיב.

[דף כ"ג ע"ב]

הַפְּעֻשְׁרוֹת – קַל הַקִּילוּ חֲכָמִים בְּלִיקוּמִין.

רבי לְעֹזֵר שְׂאֵל: וְאִין לוֹ קְנִיין נְכָסִים? לֹא עַל הָדָא אֵיתְּאָמַרְתָּ, אֲלֵא עַל הָדָא. רבי חֲזַקְיָה, רבי ירְמְיָה בְּשֵׁם רבי יוֹחָנָן: כְּמֵאֵן דְּאָמַר: יֵשׁ קְנִיין לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת. בְּרַם כְּמֵאֵן דְּאָמַר: אִין קְנִיין לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן מַעֲשְׂרוֹת – עֲלִיהָ רבי לְעֹזֵר שְׂאֵל: וְאִין לוֹ קְנִיין נְכָסִים?

רבי חנינא בשם רבי פינחס: אף קדמייתא על דרבי יוסי מקשי. דרבי יוסי בשם רבי יוחנן: כמאן דאמר: אין קניין לגוי בארץ ישראל לפוטרו מן המעשרות. ברם כמאן דאמר: יש קניין לגוי בארץ ישראל לפוטרו מן המעשרות – עליה רבי אלעזר שאל: ואין לו קניין נכסים?

[דף כ"ד ע"א]

הַלְכָה ז'

מתני' אי זהו לקט? הנושר בשעת הקצירה. היה קוצר מלא ידו, תלש מלא קומצו, הכהו קוץ ונפל מידו לארץ – הרי זה של בעל הבית.

תוף היד ותוף הפגל – לעניים. אחר היד ואחר הפגל – לבעל הבית. ראש היד וראש הפגל – רבי ישמעאל אומר: לעניים. רבי עקיבא אומר: לבעל הבית.

חורי הנמלים שבתוף הקמה – הרי זה של בעל הבית. ושלאחר הקוצרים, העליונים – לעניים. והתחתונים – לבעל הבית. רבי מאיר אומר: הכל לעניים, שספק לקט – לקט.

גמרא תני: לקט קצירך – ולא כל הקוצר בידו. ודכוותיה: פֶּרֶט כֶּרְמֶךָ. ולא הפורט בידו. רב כהנא ורב תחליפה, חד אמר: תוף היד ותוף הפגל. והרנא אמר: תוף היד, ואפילו לאחר הפגל.

רבי יהודה בשם רבי שמואל: העליונים לעניים – בלבנים. והתחתונים לבעל הבית – בירוקין.

רבי מאיר אומר: הכל לעניים, שספק לקט – לקט, שאי אפשר לגורן לצאת בלא ירוקין. אמר רבי יוחנן: דרבי יהודה בן הגרא היא. דתני: גר שנתגייר והייתה לו קמה, נקצרת עד שלא נתגייר – פטור. משנתגייר – חייב. ואם ספק – פטור.

[דף כ"ד ע"ב] רבי יהודה בן הגרא מחייב.

רבי שמעון בן לקיש אמר: דברי הכל היא. ישראל שעיקרו חייב – ספיקו חייב. וגוי שעיקרו פטור – ספיקו פטור. אמר רבי יוחנן: כך היה רבי מאיר משיב את רבי יהודה בן הגרא. אין את מודה לי שספק לקט לקט! אמר רבי שמעון בן לקיש: כך היה רבי מאיר משיב את החכמים. אין אתם מודין לי שספק לקט לקט!

ומניין שספק לקט – לקט? רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: (תהילים פב) **עני ורש הצדיקו – הצדיקהו** במתנותיו. רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא: (שמות כג) **לא תטה משפט אבינדך בריבו. בריבו** – אין אתה מטהו. אכל מטהו אתה במתנותיו.

אמר רבי יוחנן: וכה זכה הוא מה ששנה לנו רבי, **תעזוב**. הנח לפניהן משלך. אמר רבי לא: כתיב (דברים ט) **לגר ליתום ולא למנה יהיה** – בין מן דידך, בין מדידיה, חב ליה.

הדרן עלה הפיאה ניתנת

מִסְכַּת תְּמוּרָה פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. האומר: 'מה שבמעי בהמה זו הקדש' - מתרת בגגה ואסורה בעבודה, מפני שמכחיש את הקדשים. שחטה - העבר אסור באכילה. מתה - העבר אסור בהנאה. 'שור זה הקדש לאחר שלשים יום', שחטו בתוך שלשים יום - מתר באכילה. מת - מתר בהנאה. הקדישו לשם שלמים - הרי זה מקדש. 'מעכשו לאחר שלשים יום', ושחטו בתוך שלשים יום - אסור באכילה. מת - אסור בהנאה. הקדישו לשם שלמים - הרי זה אינו מקדש.

ב. 'בהמה זו תודה' - מה שתלד עולה. 'בהמה זו שלמים' - מה שתלד חטאת. 'הרי זו ולד תודה' - ולד שלמים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: דבריו קיימים. רבי יוסי אומר: 'בדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קיימים. אם אמר: 'מה שקריתי שם לשני' - אין דברים אחרונים כלום. מודה רבי מאיר לחכמים: 'מה שתלד בהמה זו עולה' והיא תודה, 'מה שתלד בהמה זו חטאת' והיא שלמים - דבריו קיימים. מודים חכמים לרבי מאיר, באומר: 'בהמה זו תחת שני זבחים אלו, תחת שני זבחים שאני חייב' - אין דבריו אחרונים כלום.

ג. 'בהמה זו תמורת עולה ותמורת שלמים' - הכל תמורת עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: דבריו קיימים. רבי יוסי אומר: 'בדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קיימים. מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו חציה עולה וחציה שלמים' - הכל עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: 'ירעה עד שישתאב, וימכר ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים, ורבי יוסי אומר: 'בדק, אם אמר 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני

שמות כאחת - דבריו קיימים. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון, חזרתי וקריתי שם לשני' - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו חציה עולה וחציה שלמים' - הכל עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: 'ירעה עד שישתאב, וימכר, ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים. ורבי יוסי אומר: 'בדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קיימים. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני' - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו תחת עולה'; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: דבריו קיימים. רבי יוסי אומר: 'בדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קיימים. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני' - אין דבריו אחרונים כלום.

ד. 'בהמה זו חציה עולה וחציה שלמים', והמיר בה - תמורתה כיוצא בה. 'חציה עולה וחציה שלמים'. 'בהמה זו חציה תחת עולה וחציה תחת חטאת' - הכל עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: תמות. 'חציה תחת חטאת וחציה תחת עולה' - הכל מודים שתמות.

ה. חמשה שהביאו זבח אחד, אחד סומך לשום עולה וכלם סמכו לשום שלמים - ירעה עד שישתאב, וימכר בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים. שחטו - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה. מצאתו שלמים - תעלה לגבי מזבח, מפני שלא היה בית דין. שלכך אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בזמן שמתכונן לכך מתחלתו, אבל סמך לשם עולה, ונמלך ואמר לשום שלמים - הרי זה בקרשתה ראשונה.

ו. 'הרי זה תמורת זו', 'חליפת זו' - הרי זו תמורה. 'זו מחללת על זו' - לא אמר כלום. בהקדש בדיק הבית זה מחללת עליו - דבריו קיימים. 'תמורה זו, חליפה זו' - לא אמר כלום. 'הרי זה חטאת', 'והרי זה אשם', אף

הַקֹּדֶשׁ לְעִבּוּדַת כּוֹכְבִים. אִיזוּ מַחִיר כָּלֵב? אֵלּוּ חִלּוּפֵי כָּלֵב, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מִד, יג): "תִּמְכַר עֵמֶךָ בְּלֹא הוֹן" וְגו'. הַחִלּוּף עִמּוּ פְּכִילֵי עֲנָבִים וְעִטְרוֹת שֶׁל שְׁבָלִין, יֵינּוֹת שְׂמָנִים וְסֵלִתוֹת, כֹּל דָּבָר שֶׁהוּא כִּיּוֹצֵא בּוֹ קָרֵב לִגְבֵי מִזְבַּח - אֲסוּרָה. הָאֲחִין שֶׁהָיוּ לְהֵן תִּשְׁעָ בְּהֵמוֹת וְכָלֵב, חִלְקוּ אַרְבַּע כִּנְגָד אַרְבַּע, וְאֶחָד כִּנְגָד כָּלֵב - שֶׁכִּנְגָד הַכָּלֵב - אֲסוּר, שְׁעַם הַכָּלֵב - מִתָּר.

ב. אֵיזוֹהוּ אֲתָנָן? זֶה שִׁכְרָה שֶׁל זוּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יְחִזְקֵאל טז, לג): "לְכָל זָנוֹת יִתְּנוּ" וְגו'. שִׁכְרָה זָכָר - הָרִי זֶה אֲסוּר. הָאוֹמֵר לְחַבְרוּ: הַיֵּלֶךְ טֵלָה זֶה וְתִלִּין שֶׁפְּחַתָּךְ אֲצֵל עַבְדִּי. רַבִּי אוֹמֵר: אֲתָנָן. רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין אֲתָנָן, שְׂאִין אֲתָנָן אֲלֵא מִן עֲרִיּוֹת, שְׂבִיאָתָן בַּעֲבָרָה. נִתֵּן לָהּ חֲטִין לְעִשׂוֹת סֵלֶת, עֲנָבִים לְעִשׂוֹת יֵין, זֵיתִים לְעִשׂוֹת שֶׁמֶן, בְּהֵמָה מְעַבְרַת וְיִלְדָה אֲצֵלוֹ - הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִין. אֲבָל נִתֵּן לָהּ מְעוֹת, לְקַחְהָ בְּהֵן יֵינּוֹת שְׂמָנִים וְסֵלִתוֹת, בְּהֵמָה וְנִתְעַבְרָה אֲצֵלוֹ וְיִלְדָה - הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין. וְכִשֶּׁם שֶׁאֲסוּרִין בְּאֵהֶל מוֹעֵד שֶׁבְּגִלְגָל, וְכִשְׂרִין לְהַקְדִּישׁ בְּדָק הַבַּיִת. נִתֵּן לָהּ זֶהָב; רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ רְקוּעִין, אֲפֹלוֹ אַחֲרֵי בַיִת הַכִּפְּרֶת, נִתֵּן לָהּ וְלֹא בֹא עֲלֶיהָ - הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין. בֹּא עֲלֶיהָ אֲפֹלוֹ לְאַחַר שְׁלֹשׁ שָׁנִים - הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִין, וְזוֹהוּ אֲתָנָן. רַבִּי אוֹמֵר: מִן עֲרִיּוֹת שְׂבִיאָתָן עֲבָרָה, אֲבָל הַנּוֹתֵן לְאִשְׁתּוֹ בְּנִדְתָּהּ, אוֹ שֶׁנִּתְּנָה לוֹ הַיָּא, אוֹ שֶׁנִּתֵּן לָהּ שִׁכְרָה פְּקַעְתָּהּ - הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין, אֵף עַל פִּי שְׂאִין רֵאֵיהֶּ לְדַבֵּר זָכָר לְדַבֵּר (יְחִזְקֵאל טז, לד): "וּבִתְתִיךְ אֲתָנָן, וְאֲתָנָן לֹא נִתֵּן לָךְ" וְגו'. נִתֵּן לָהּ מְקַדְּשִׁין - הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין, וְהַדִּין נּוֹתֵן שְׂיֵהָיו אֲסוּרִין, וְמָה אִם הָעוֹף שְׂאִין הַמּוֹם פּוֹסֵל בּוֹ, אֲתָנָן וּמַחִיר חָל עֲלָיו, קֹדְשִׁים שֶׁהַמּוֹם פּוֹסֵל בְּהֵן, אֵינוֹ דִּין שְׂיֵהָ אֲתָנָן וּמַחִיר חָל עֲלֵיהֶן, תִּלְמוּד לּוֹמֵר (דְּבָרִים כג, יט): "לְכָל יָנֹד" - פֶּרֶט לְדָבָר הַנְּדוּר.

ג. כָּל אֲסוּרִין לִגְבֵי מִזְבַּח - וְלְדוֹתֵיהֶן מִתְרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר. וְלֵד טְרֵפָה - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

עַל פִּי שְׁחִיב - לֹא אִמֵּר כְּלוּם. 'הָרִי אֵלּוּ לְחִטָּאתֵי וְ'הָרִי אֵלּוּ לְאֲשָׁמִי, אִם הִיָּה חִיב - דְּבָרָיו קִיּוּמִין. וְאִם לֹא - לֹא אִמֵּר כְּלוּם. 'הָרִי עָלֵי חִטָּאתוֹ וְעֵלְתוֹ שֶׁל פְּלוּנִי, מִדַּעְתּוֹ - יֵצֵא. וְשִׁלָּא מִדַּעְתּוֹ - לֹא יֵצֵא. הֵלֶךְ הָלָה וְהֵבִיא לְעַצְמוֹ - הָרִי הֵן כְּחִטָּאת וְאֲשָׁם שֶׁכִּפְּרוּ הַבַּעֲלִים. עוֹלָה שֶׁנִּתְעַבְרָה בְּזִבְחִים - יִרְעוּ עַד שִׁיִּסְתָּאבוּ, וְיִמְכְּרוּ וְיִבִּיא בְּדַמֵּי יָפָה שְׂבִיָּה זָבַח, וּבְדַמֵּי הַיָּפָה שְׂבִיָּה עוֹלָה. הַמִּיר בְּאֲחַת מֵהֵן, וְאֵין יוֹדַע בְּאִיזוֹ מֵהֵן הַמִּיר - הָרִי זֶה מְבִיא מְעוֹת אוֹ זָבַח מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאוֹמֵר: 'אִם תְּמוֹרֶת עוֹלָה הִיא - הָרִי זֶה שְׁלָמִים, אִם תְּמוֹרֶת שְׁלָמִים הִיא זֶה - הָרִי זֶה עוֹלָה, וְהָרִי הֵן כִּשְׁנֵי זָבְחִים שֶׁנִּתְעַבְּרוּ זֶה בְּזוֹה. חֲזוֹר וְהַמִּיר בְּאֶחָד מֵהֵן, וְאֵין יוֹדַע בְּאִיזוֹ מֵהֵן הַמִּיר - הָרִי זֶה מְבִיא מְעוֹת אוֹ זָבַח מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאוֹמֵר: 'אִם תְּמוֹרֶת תְּמוֹרָה הוּא - זֶה חִלּוּן הוּא זֶה עוֹלָה, הִיא שְׁלָמִים. אִם תְּמוֹרֶת שְׁלָמִים הִיא זֶה - הָרִי זֶה עוֹלָה, וְהָרִי הֵן כּוֹזֵב וְכַתְּמוּרָה שֶׁנִּתְעַבְּרוּ זֶה בְּזוֹה. תּוֹדָה שֶׁנִּתְעַבְּרָה בְּתַמּוֹרָתָה - שְׂמִיָּהֵן יִקְרְבוּ וְיִנְיָף הַלְחָם עִמָּהֵן. מִת אֶחָד מֵהֵן - לֹא יִקְרַב שָׁנִי. חֲזוֹר וְהַמִּיר בְּאֶחָד מֵהֵן - הָרִי זֶה לֹא יִקְרַב. וְכֵן שְׁלָמִים שֶׁנִּתְעַבְּרוּ בְּכֹכּוֹר - שְׁנֵייהֶם יִרְעוּ עַד שִׁיִּסְתָּאבוּ, וְיִאֲכֹלוּ בְּכֹכּוֹר. מִת אֶחָד מֵהֵן - לֹא יִקְרַב שָׁנִי. חֲזוֹר וְהַמִּיר בְּאֶחָד מֵהֵן - הָרִי זֶה לֹא יִקְרַב.

מִסְכַּת תְּמוֹרָה פְּרָק רַבִּיעִי

א. הַנְּרַבֵּעַ, בֵּין מִשְׁלוֹ וּבֵין מִשְׁל חִבְרוֹ, בֵּין לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ וּבֵין לְאַחַר הַקֹּדֶשׁ, בֵּין בְּשׁוּגָג וּבֵין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאֲנָס וּבֵין בְּרִצּוֹן - פְּסוּל לִגְבֵי מִזְבַּח. מְקַצֵּה שְׁלוֹ - אֲסוּר. וְשֶׁל חִבְרוֹ - מִתָּר. מֵאִמְתִּי נִקְרָא מְקַצֵּה? מִשְׁעַת מְעִשָּׂה שְׁעָבַד, בֵּין מִשְׁלוֹ וּבֵין מִשְׁל חִבְרוֹ, בֵּין לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ, בֵּין לְאַחַר הַקֹּדֶשׁ, בֵּין בְּשׁוּגָג וּבֵין בְּמִזִּיד - פְּסוּל לִגְבֵי מִזְבַּח. בְּאֲנָס - כִּשְׂר. בְּרִצּוֹן - פְּסוּל. אֵיזוֹהוּ נְעִבֵד? כֹּל שְׁעוֹבְדִין אוֹתוֹ, בֵּין בְּאֲנָס וּבֵין בְּרִצּוֹן. אֵיזוֹהוּ מְקַצֵּה? - זֶהוּ מְקַצֵּה לְעִבּוּדַת כּוֹכְבִים. אֲבָל אִמֵּר: "שׁוֹר זֶה לְעִבּוּדַת כּוֹכְבִים", וְ"בֵית זֶה לְעִבּוּדַת כּוֹכְבִים" - לֹא אִמֵּר כְּלוּם, שְׂאִין

מִסְכַּת פְּרִיטוֹת פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. הַמְגַדֵּף, רַבִּי עֲקִיבָא מַחִיב קֶרְבָּן, שְׁנֹאֲמַר בּו פֶּרֶת, וְנֹאֲמַר (בַּמְדַּבֵּר ט, יג): "חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל הָאִישׁ הַהוּא". סָף שְׁמֵן הַמְשָׁחָה שֶׁעָשָׂה מִשֶּׁה בַּמְדַּבֵּר - הָרִי זֶה חַיֵּב פֶּרֶת. הַפֶּסַח וְהַמִּילָה, אֵף עַל פִּי שְׁחִיבִים עַל זְדוּנֵן פֶּרֶת - אֵין בְּהֵן קֶרְבָּן, לְפִי שֶׁהֵן ב'קוּם עֲשֵׂה'. טְמֵא שְׂאֵכֵל אֵת הַקֹּדֶשׁ וְהִבָּא לְמַקְדֵּשׁ טְמֵא, אֵף עַל פִּי שְׁחִיבִין עַל זְדוּנֵן פֶּרֶת, וְעַל שִׁגְגָתָן חֲטָאֵת - אֵין בְּהֵם אֶשֶׁם תְּלוּי, לְפִי שֶׁהֵן בְּעוֹלָה וְיִוֵּרֵד. הַמְקַלֵּל אֲבִיו וְאִמּוֹ, וְהַאֲמִיר לְחֻבְרוֹ: 'לֵךְ וְעַבְד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים', וְהַמְסִית וְהַמְדִיחַ, וְנִבְיֵאֵי הַשֶּׁקֶר, וְעַדִּים זֹמְמִין, אֵף עַל פִּי שֵׁשׁ בְּהֵן מִיתַת בֵּית דִּין - אֵין בְּהֵן קֶרְבָּן, שְׂאֵין בְּהֵן מַעֲשֵׂה. הַמַּכֵּה אֲבִיו וְאִמּוֹ, וְגוֹבֵב נֶפֶשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְזָקֵן מִמָּרָא עַל פִּי בֵּית דִּין, וְכֵן סוֹרֵר וּמוֹרֵה, וְהַרוֹצֵחַ, אֵף עַל פִּי שֵׁשׁ בְּהֵן מַעֲשֵׂה, וְיֵשׁ בְּהֵן מִיתַת בֵּית דִּין - אֵין בְּהֵן קֶרְבָּן, לְפִי שֶׁהֵן אֵינֵן בְּהַכְּרַת.

ב. אֵלוֹ הֵן שְׂבִמִּיתָה, הָאוֹכֵל טֶבֶל, וְזֵר שְׂאֵכֵל תְּרוּמָה טְהוֹרָה, וְכֵהֵן טְמֵא שְׂאֵכֵל תְּרוּמָה. וְזֵר, וְטְבוּל יוֹם, וּמַחְסֵר בְּגָדִים, וּמַחְסֵר כְּפוּרִים, וּפְרוּעֵי רֵאשׁ, וּשְׁתוּיֵי יַיִן שֶׁשָּׁמְשׁוּ - כֻּלָּן בְּמִיתָה. אֲכָל הָעֵרֶל וְהָאוֹנֵן, וְהַיּוֹשֵׁב - הָרִי אֵלוֹ בְּאֲזַהְרָה. בְּעַל מוּם - בְּמִיתָה; דְּבָרֵי רַבִּי וְחַכְמִים אוֹמְרִים: בְּלֵא תַעֲשֶׂה. מִזִּיד - בְּמַעֲלִילָה. רַבִּי אוֹמֵר: בְּמִיתָה, וְחַכְמִים אוֹמְרִים: בְּלֵא תַעֲשֶׂה. זֶה הַכֵּלֵל: כֹּל מִצְוֹת 'לֹא תַעֲשֶׂה' שֵׁשׁ בְּהֵן מַעֲשֵׂה - לוֹקֵין עֲלֶיהָ אֵת הָאַרְבָּעִים. וְשְׂאֵין בְּהֵן מַעֲשֵׂה - אֵין לוֹקֵין עֲלֶיהָ אֵת הָאַרְבָּעִים. וְשְׂאֵר כֹּל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבַתוֹרָה - הָרִי אֵלוֹ בְּאֲזַהְרָה, כְּעוֹבֵר עַל גְּזֵרַת מֶלֶךְ. הַמְפַלֵּת לְאַחַר מְלֵאת, וְהַמְפַלֵּת בֵּן שְׂמוּנָה חֵי אוֹ מֵת, וְגַר שְׁתַּגְּיֵר מְהוּל, וְתִינּוֹק שְׁעוֹבֵר זְמָנוֹ, וְחֹרֵשׁ שׁוֹטֵה וְקִטְן שֶׁהָיוּ מַחְסְרֵי כֶּפֶרָה - מְבִיאִים קֶרְבָּן וְנֹאֲכֵל. סֶפֶק הַפִּילָה סֶפֶק לֹא הַפִּילָה, סֶפֶק בֵּן קִימָא סֶפֶק שְׂאֵין בֵּן קִימָא, סֶפֶק יֵשׁ בּוֹ מִצְוֹרַת אֲדָם סֶפֶק אֵין בּוֹ מִצְוֹרַת אֲדָם - מְבִיאָה קֶרְבָּן וְאֵין נֹאֲכֵל. הַמְפַלֵּת בְּתוֹךְ מְלֵאת - פְּטוּרָה מִכֵּלָם. מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי

אוֹמֵר: לֹא יִקְרַב לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: יִקְרַב. וּמוֹדָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּאַפְרוּחַ שִׁצְאָא מְבִיצֵה טְרַפָּה, שֶׁיִּקְרַב לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ. רַבִּי חֲנִינָא בֵּן אַנְטִיגֵנוֹס אוֹמֵר מִשֶּׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֵּן חֲסִמָּא: בְּהֵמָה כְּשֶׁרָה שְׁיִקָּה מִן הַטְּרַפָּה - אֶסְוֶרָה לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ.

ד. כֹּל הַקֹּדְשִׁים שֶׁנַּעֲשׂוּ טְרַפָּה לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאַחַר כֶּף מֵתוֹ - יֵשׁ לָהֶן פְּדִיּוֹן. אַחַר הַקֹּדֶשׁ וּמֵתוֹ - אֵין לָהֶן פְּדִיּוֹן, שְׂאֵין פּוֹדִין אֵת הַקֹּדְשִׁים לְהַאֲכִילָן לְכֹלָבִים. הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר אֵין לָהֶן פְּדִיּוֹן. חֲמֹר בְּהַקֹּדֶשׁ מִזְבֵּחַ מַה שְׂאֵין בְּהַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת, וְחֲמֹר בְּהַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת מַה שְׂאֵין בְּהַקֹּדֶשׁ מִזְבֵּחַ, נוֹתְנִין הַיָּמְנוֹ לְהַקֹּדֶשׁ הַבַּיִת אֵת הָרֵאוּי לוֹ מֵאֵילֶךְ וְשֵׁלֵא מֵאֵילֶךְ. וְהַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת אֵינוֹ אֵלֵא מֵאֵילֶךְ. חֲמֹר בְּהַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת, שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת תַּחֲלַת הַקֹּדֶשׁוֹ מוֹעֲלִין בּוֹ. וְהַקֹּדֶשׁ הַמִּזְבֵּחַ יֵשׁ הַיָּמְנוֹ שְׂמוֹעֲלִין בּוֹ, יֵשׁ הַיָּמְנוֹ שְׂאֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. וְלֹא הִתְרוּ לְאַכִּילָה אֵלֵא בְּפְדִיּוֹן. אִם מֵתוֹ בֵּין תְּמִימִין וּבֵין בְּעֵלֵי מוּמִין לֹא יִפְדּוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יִפְדּוּ. בְּהַקֹּדֶשׁ הַמִּזְבֵּחַ - תְּמִימִין לֹא יִפְדּוּ, וּבְעֵלֵי מוּמִין יִפְדּוּ. אֶחָד קֹדֶשִׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קֹדֶשִׁי בְּדֵק הַבַּיִת, שְׂאִם מֵתוֹ, אוֹ שֶׁהִפִּילוּ אוֹ שֶׁנִּטְמְאוּ - הָרִי אֵלוֹ יִשְׂרָפוּ. חֲטָאֵת הָעוֹף הַבָּאָה עַל הַסֶּפֶק, וְאֶשֶׁם תְּלוּי, וְחֲלִין שֶׁנִּשְׁחַטוּ בְּעִזְרָה - רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר יִשְׂרָפוּ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִקְבְּרוּ. פִּיצַד קוֹבְרִין חֲטָאֵת הָעוֹף? הָיוּ נוֹתְנִין אוֹתָהּ עַל גְּבֵי אֲמַת הַמַּיִם, וְהָיָא מִתְגַּלְגֵּלַת וְיִוֵּרְדַת לְנַחַל קֶדְרוֹן. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹחָנָן בֵּן בְּרוּקָה אוֹמֵר: חֲלוֹן הַיְתָה שֶׁם לְמַעַרְבוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ, אֲמָה עַל אֲמָה, 'רְבוּבָה' הַיְתָה נִקְרָאת, שֶׁשֶּׁם נוֹתְנִין חֲטָאֵת הָעוֹף, תַּעֲבֵר צִוְרָתָהּ וְתֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. פְּסוּלֵי קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים, וְאִמּוּרֵי קֹדְשִׁים קְלִים, וְקֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים שֶׁנִּטְמְאוּ בַּפְּנִים, וּמִנְחוֹת, וְהַסֵּלַת, וְהַיִּצֵּן, וְהַשְּׂמֵן - הָרִי אֵלוֹ יִשְׂרָפוּ. פִּיצַד שׁוֹרְפִין יַיִן וְשֶׁמֶן? הָיוּ נוֹתְנִין אוֹתָן עַל גְּבֵי מְדוּרָה כְּמוֹת שֶׁהֵן. פְּסוּלֵי קֹדְשִׁים קְלִים וְאִמּוּרֵי קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים שֶׁנִּטְמְאוּ בַּחוּץ, וְהַפֶּסַח שִׁצְאָא רַבּוֹ - שׁוֹרְפִין אוֹתָן לְפָנֵי הַבִּירָה מַעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.

ה. כָּל חִיבֵי קִינֵין שְׁבִתוֹרָה, חֲצִינְ חֲטָאוֹת וְחֲצִינְ עוֹלוֹת, חוּץ מִקְנֵו שֶׁל שֶׁל גֵּר, שְׂאָף עַל פִּי שֶׁהֵן חוֹבָה - שְׁתִּיחֵן הֵיו עוֹלוֹת, רָצָה לְהִבִּיא חוֹבָתוֹ מִן בְּהֵמָה - יָבִיא, הִבִּיא עוֹלוֹת בְּהֵמָה לְכַפּוּרִים - יֵצֵא. מִנְחוֹת וְנִסְכִּין - לֹא יֵצֵאוּ, לֹא אָמְרוּ קֵן אֵלָא לְהִקָּל עֲלֵיו. הִבִּיא לְצַרְעָתוֹ - יִחְזוּר וְיִבִּיא לְכַפְּרָתוֹ. לְנִזְיֻרוֹתוֹ - יִחְזוּר וְיִבִּיא לְכַפְּרָתוֹ. אֲרַבְעָה מִבִּיאִין עַל זָדוֹן כְּשֶׁנֶּגְהָה, כֻּלָּן בְּאִנְס פְּטוּרִין, חוּץ מִן הַנְּזִיר.

ו. חֲמִשָּׁה מִבִּיאִין קָרְבָן עוֹלָה וְיִזְרֹד, יֵשׁ בְּהֵן דֵּל וְעֵשִׂיר, יֵשׁ בְּהֵן דֵּל דְּלִים. מְצוּרַע וְיֹולֵדֵת, דֵּל וְעֵשִׂיר - מִבִּיא אֶחָד תַּחַת אֶחָד, מִטְּמֵא מִקֹּדֶשׁ דֵּל דְּלִים - מִבִּיא שְׁנַיִם תַּחַת אֶחָד, מִכָּאִן אַתָּה מִחֲשֵׁב לְעֵשִׂירֵית הָאִיפָה בְּשׂוּה פְּרוּטָה.

ז. מְצוּרַע שֶׁנִּתְנַגַּע, חִזּוּר וְנִתְנַגַּע, חִזּוּר וְנִתְנַגַּע - מִבִּיא קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל, הִבִּיא צִפְרִיו וְנִתְנַגַּע, הִבִּיא צִפְרִיו וְנִתְנַגַּע - מִבִּיא קָרְבָן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל, עַד שְׂיִבִיא אֲשָׁמוֹ. הִבִּיא אֲשָׁמוֹ וְנִתְנַגַּע, הִבִּיא אֲשָׁמוֹ וְנִתְנַגַּע - מִבִּיא קָרְבָן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל, עַד שְׂיִבִיא חֲטָאוֹת. נִזִּיר שֶׁנִּטְמָא וְחִזּוּר וְנִטְמָא, מִבִּיא קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל. נִטְמָא יוֹם שְׁבִיעִי שְׁלוֹ, וְחִזּוּר וְנִטְמָא יוֹם שְׁבִיעִי שְׁלוֹ - מִבִּיא קָרְבָן אֶחָד עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל, עַד שְׂיִבִיא חֲטָאוֹת.

ח. הָאִשָּׁה שֶׁיִּלְדָה וְלָדוֹת הַרְבֵּה, הַפִּילָה בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים נִקְבָה, וְתוֹרָה וְהַפִּילָה בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים נִקְבָה, הַמְּפֹלֵת בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים נִקְבָה, הַמְּפֹלֵת תְּיוֹמִין - מִבִּיאָה קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל; דְּבָרֵי רַבִּי מַאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִבִּיאָה לְרֵאשׁוֹן וְאִין מִבִּיאָה לְשֵׁנִי, מִבִּיאָה לְשִׁלְשִׁי וְאִין מִבִּיאָה לְרִבְעִי.

ט. אֵלוּ דְּבָרִים שְׁבִין שְׁפָחָה חֲרוּפָה לְכֹל עֲרִיוֹת: כָּל עֲרִיוֹת שְׁבִתוֹרָה - הֵרִי אֵלוּ חִיבִין עַל זָדוֹנָן כֶּרֶת וְעַל שִׁגְגָתָן חֲטָאת, וְעַל לֹא

וּבֵית הַלֵּל, בְּרוּאָה אוֹר שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שְׁדַמְיָה טְמֵאִים, וְהַמְּפֹלֵת שְׁמוֹנִים וְאֶחָד - תְּהֵא חִיבֵת בְּקָרְבָן. מַה לִּי בֵין יוֹם וְלִילָה וּבֵין דָּם לְלִידָה? אָמְרוּ לְהֵן בֵּית שְׁמַאי: לֹא! אִם אָמַרְתֶּם בְּיוֹם שְׂרָאוִי לְהִבְאֵת קָרְבָן, תֵּאמְרוּ בְּלִילָה שְׂאִין רָאוִי לְהִבְאֵת קָרְבָן? כִּלְפִי דְמִים שְׂאִמַרְתֶּם, הַפְרִישׁ בֵּין דָּם לְלִידָה, שְׁהֲרוּאָה בְּתוֹךְ מְלֵאת - דְּמִיָּה טְמֵאִין, וְהַמְּפֹלֵת בְּתוֹךְ מְלֵאת - דְּמִיָּה טְמֵאִין. הַמְּפֹלֵת בְּתוֹךְ מְלֵאת - פְּטוּרָה מִכְלוּם. אָמְרוּ לְהֵן בֵּית הַלֵּל: הֵרִי הַמְּפֹלֵת לְיוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שְׁחָל לְהִיֹּות בְּשִׁבְת תּוֹכִיחַ, שְׁלֹא יֵצֵאת בְּשַׁעַה שְׂרָאוִיָּה לְהִבִּיא בְּהַ קָרְבָן, וְהוּא יוֹכִיחַ, הַמְּפֹלֵת לְאוֹר שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, שְׁכַן יֵצֵאת בְּשַׁעַה שְׂרָאוִיָּה לְהִבִּיא בְּהַ קָרְבָן - חִיבֵת קָרְבָן. אָמְרוּ לְהֵן בֵּית שְׁמַאי: לֹא, אִם אָמַרְתֶּם בְּמַפְלֵת לְיוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שֶׁהוּא מְצַטְרֵף עִם הַיּוֹם הַבָּא אַחֲרָיו, שְׂאָף עַל פִּי שְׂאִין רָאוִי לְקָרְבָן יְחִיד - רָאוִי לְקָרְבָן צְבוּר, תֵּאמַר בְּמַפְלֵת לְאוֹר שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, שְׂאִין הַלִּילָה רָאוִי, לֹא לְקָרְבָן יְחִיד וְלֹא לְקָרְבָן צְבוּר? אָמְרוּ לְהֵן בֵּית הַלֵּל: הֵרִי אָמַרְתֶּם, הַלִּילָה מְצַטְרֵף עִם הַיּוֹם הַבָּא אַחֲרָיו, כְּשֶׁם שְׁחִיבֵת לְיוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד - כִּךָ תְּהֵא חִיבֵת לְאוֹר שְׁמוֹנִים וְאֶחָד, וְאֵל יוֹכִיחַ יוֹם שְׁמוֹנִים וְשְׁנַיִם, שְׂיֵצֵאת בְּשַׁעַה שְׂרָאוִיָּה לְהִבִּיא בְּהַ קָרְבָן.

ג. הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ לִידָה וְלִידָה, זִיבָה וְזִיבָה - מִבִּיאָה קָרְבָן אֶחָד. לִידָה וְזִיבָה - מִבִּיאָה שְׁנֵי קָרְבָנוֹת. לִידָה סִפְק וְלִידָה וְדַאי, זִיבָה סִפְק וְזִיבָה וְדַאי - מִבִּיאָה קָרְבָן עַל וְדַאי שְׁבָהֵן יֵצֵאת. לִידָה וְדַאי, לִידָה סִפְק, זִיבָה וְדַאי, זִיבָה סִפְק - מִבִּיאָה קָרְבָן אֶחָד, וְאוֹמַרְתִּי: אִם הִיא וְדַאי - הוּא עֲלֵיו. אִם לֹא - הֵרִי הוּא עַל וְדַאי שְׁבָהֵן; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: מִבִּיאָה עַל וְדַאי שְׁבָהֵן יֵצֵאת.

ד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: נִזִּיר מְחַסֵּר כְּפָרָה לְשִׁתּוֹת יֵין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: גֵּר מְחַסֵּר כְּפָרָה לְאָכַל בְּזֻבְחִים.

שְׁתָּאוּ חֲצָאִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: שְׁתָּאוּ כְּלוּ כְּאֶחָד - חֵיב. מִזְגוּ וְשִׁתָּאוּ, אוּ שְׁתָּאוּ חֲצָאִין - פְּטוּר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: עַל הַיַּיִן בְּמִיתָה, וְעַל הַמְּשַׁכְּרִין בְּאַזְהָרָה. לְפִיכָךְ, אִם אָכַל דְּבִלָּה קְעִילִית אוּ שִׁשְׁתָּה חֶלֶב וּדְבַשׁ - הָרִי זֶה לֹקְהָ אַרְבָּעִים, וְעוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וּכְשֶׁם שָׂאֵם הָיָה כִּהֵן פְּסוּל בְּעִבּוּדָה - חֵיב בָּהּ מִיתָה, כִּי אִם הָיָה חֶכֶם אוּ תַלְמִיד חֶכֶם - אָסוּר לְלַמֵּד וּלְהוֹרוֹת. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם הָיָה חֶכֶם - מִתָּר לְלַמֵּד.

יג. הִבָּא עַל אִמּוֹ - חֵיב מִשֵּׁם שְׁנֵי לְאוּיִן. הִבָּא עַל אַחוֹת אֲבִיו - חֵיב מִשֵּׁם שְׁנֵי לְאוּיִן. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: יֵשׁ לִי עוֹד בְּהֵן תַּשַּׁע! כִּיצַד? נִשָּׂא אֶת הָאִשָּׁה וְחוֹזֵר וְנִשָּׂא אֶת בַּת אַחִיָּה, חוֹזֵר וְנִשָּׂא אֶת בַּת אַחוֹתָהּ, חוֹזֵר וְנִשָּׂא עַל הַזְּקֵנָה - חֵיב מִשּׁוֹם אוֹתוֹ הַשֵּׁם, וְכֻלְתּוֹ, וְאִשְׁתֵּי אַחִיו וְאִשְׁתֵּי אַחֵי אֲבִיו, וְאִשְׁתֵּי אִישׁ וְהַנְּדָה. אָמְרוּ לוֹ: אַחֲרַיִם שְׁקֵרוֹ לְפָנֶיךָ לֹא אָמְרוּ 'חֲמוּתוֹ וְאִם חֲמוּתוֹ וְאִם חֲמִיר' בְּמִנְיֵן הַזֶּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְכִי מָה הָיָה עֵינֵן שְׁחִיטָה אֲצֵל אֲכִילָה? שְׂרַבִּי עֲקִיבָה שְׂאֵל שְׁחִיטָה וְהֵן מְשִׁיבִין אוֹתוֹ אֲכִילָה?! אֵלֹא שְׂרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׂאֵל אֲכִילָה בְּפָנֶי עֲצָמָה, וְהִשְׁבִּיבוּהוּ אֲכִילָה מִתּוֹךְ אֲכִילָה, אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: בְּהֵמָה כִּשְׁבַת, אֵלֹא שְׁקַפְחָתָנִי בְּשַׁעַת הַדִּין.

מִסְכַּת פְּרִיָּתוֹת פָּרָק שְׁנֵי

א. עַד אֹמַר: 'חֶלֶב אֲכַל', וְעַד אֹמַר: 'שֶׁמֶן אֲכַל'. עַד אֹמַר: 'חֶלֶב אֲכַל'. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'שֶׁמֶן אֲכַל'. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'חֶלֶב אֲכַל'. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'שֶׁמֶן אֲכַל' - מִבִּיא אֶשֶׁם תְּלוּי. עַד אֹמַר לוֹ: 'חֶלֶב אֲכַלְתָּ, וְהוּא אוֹמַר: 'שֶׁמֶן אֲכַלְתָּ' - פְּטוּר. שְׁנַיִם אוֹמְרִים לוֹ: 'חֶלֶב אֲכַלְתָּ, וְהוּא אוֹמַר: 'שֶׁמֶן אֲכַלְתָּ' - הֵן נֶאֱמָנִין; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: הֵיאָךְ אַתָּה אוֹמַר לְזֶה: 'עֲמַד וְהִתְוֹדָה', וְהוּא אוֹמַר: 'כֹּל עֲצָמֵי לֹא חֲטָאֲתִי', מָה אִם יִרְצֶה וַיֹּאמֶר: 'מִזִּיד אָנִי' - אֵין נֶאֱמָן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֵימָתִי? בְּזִמְן שְׁהוֹדוּ לְכֵן מִתְחַלָּה, אֲבָל אִם אָמַר לוֹ: 'חֶלֶב אֲכַלְתָּ, וְהוּא אוֹמַר: 'שֶׁמֶן אֲכַלְתָּ',

הוֹדְעוּ אֶשֶׁם תְּלוּי, מָה שְׂאִין כֵּן בְּשַׁפְּחָה חְרוּפָה. כָּל עֵרִיּוֹת שִׁבְתוּרָה - עוֹשֶׂה אֲנִס כְּרִצוֹן, שְׂאִין מִתְכוּן כְּמִתְכוּן, מְעַרְהָ כְּגוֹמֵר, וְשִׁנָּה כְּדִרְכָּה וְשִׁלָּא כְּדִרְכָּה - חֵיבַת עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה, מָה שְׂאִין כֵּן בְּשַׁפְּחָה חְרוּפָה. כָּל עֵרִיּוֹת, עֲשֶׂה קֶטֶן כְּגֹדוֹל לְחֵיב עַל הַגְּדוּל. וּבְשַׁפְּחָה, אִם הָיָה קֶטֶן - הָרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִין. כָּל עֵרִיּוֹת - שְׁנִיֵּהֶן לֹקְיִין. וּבְשַׁפְּחָה - הִיא לֹקְהָ וְהוּא אֵינּוּ לֹקְהָ. כָּל עֵרִיּוֹת - שְׁנֵיֵהֶם מִבִּיאִין קָרְבָן. וּבְשַׁפְּחָה - הוּא מִבִּיא וְהִיא אֵינָה מִבִּיאָה. כָּל עֵרִיּוֹת - בְּחֲטָאֲתָא. וְשַׁפְּחָה - בְּאֶשֶׁם. כָּל עֵרִיּוֹת - בְּנִקְבָה. וְשַׁפְּחָה - בְּזָכֵר. כָּל עֵרִיּוֹת - חֵיב עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה. בְּשַׁפְּחָה - אַחַת עַל בִּיאוֹת הָרֵבָה. כָּל עֵרִיּוֹת שִׁבְתוּרָה - בֵּית דִּין חֵיב עַל הוֹרָאָתָן, מָה שְׂאִין כֵּן בְּשַׁפְּחָה חְרוּפָה. כָּל עֵרִיּוֹת - כִּהֵן מְשׁוּחַ שְׁהוּרָה וְעֲשֶׂה - חֵיב. וּבְשַׁפְּחָה - עֲשֶׂה אָף עַל פִּי שְׁלֹא הוּרָה - מִבִּיא אֶשֶׁם וְדֹאֵי. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר: בְּשַׁפְּחָה כְּנֻעֲנִית הַכְּתוּב מְדַבֵּר, נִשְׁוֹאָה לְעַבְדֵי כְּנֻעֲנֵי. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים מִשְׁמוֹ: נִשְׁוֹאָה לְכֵן חוֹרִין. רַבִּי עֲקִיבָה אָמַר: מִן הַתּוֹרָה חֲצִיָּה שַׁפְּחָה וְחֲצִיָּה בַת חוֹרִין - נִשְׁוֹאָה לְכֵן חוֹרִין.

י. הִבָּא עַל אַחַת מִכָּל עֵרִיּוֹת הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה, הוּא בְּהַעֲלֵם אֶחָד וְהִיא בְּחַמְשָׁה הַעֲלָמוֹת, הוּא מִבִּיא חֲטָאֲתָא וְהִיא מִבִּיאָה חֲמֵשׁ חֲטָאֲוֹת. כָּל עֵרִיּוֹת בְּהַעֲלֵם אַחַת, וְהִיא בְּחַמְשָׁה הַעֲלָמוֹת. הִיא מִבִּיאָה חֲטָאֲתָא אַחַת וְהוּא מִבִּיא חֲמֵשׁ חֲטָאֲוֹת. כָּל עֵרִיּוֹת אֶחָד גְּדוֹל וְאֶחָד קָטָן - הַקָּטָן פְּטוּר. אֶחָד נֶעַר וְאֶחָד יֶשֶׁן - הֵיִשָּׁן פְּטוּר. אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מִזִּיד - הַשׁוֹגֵג בְּחֲטָאֲתָא וְהַמִּזִּיד בְּהַכְּרַת.

יא. חַמְשָׁה אֲשָׁמוֹת הֵן: אֶשֶׁם גְּזוּלָה, אֶשֶׁם מְעִילָה, אֶשֶׁם שַׁפְּחָה חְרוּפָה, אֶשֶׁם נִזְוֵר, וְאֶשֶׁם מְצוּרַע. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אֶשֶׁם תְּלוּי.

יב. שְׁתוּי יַיִן פּוֹסֵל בְּעִבּוּדָה וְחֵיב בְּמִיתָה. אִיזְהוּ שְׁתוּי יַיִן? כָּל שִׁשְׁתָּה רְבִיעִית יַיִן כֵּן אַרְבָּעִים יוֹם הֵימְנוּ לְמַעֲלָה, שְׁתָּה מִגָּתוֹ, יִתֵּר מְרַבִּיעִית - פְּטוּר. שְׁתָּה פְּחוֹת מְרַבִּיעִית כֵּן אַרְבַּע כֵּן חֲמֵשׁ שָׁנִים - חֵיב. בֵּין שְׁמִזְגוּ וּבֵין

מְשַׁיְגֵיעוּהוּ חֲזוֹר וְאָמַר: 'מְזִיד אָנִי' - אֵין נֶאֱמָן.

ב. אַחַד הָאוֹכֵל, וְאֶחָד מִמְּחָה וְשׂוֹתָה, וְאֶחָד הַסֶּף. אֶכֶל וְחֲזוֹר וְאֶכֶל, וְחֲזוֹר וְאֶכֶל, אִם יֵשׁ מִתְחַלֵּת אֶכִּילָה רֵאשׁוֹנָה וְעַד סוֹף אֶכִּילָה הָאֶחְרוֹנָה כְּדִי אֶכִּילֶת פֶּרֶס - מִצְטַרְפִּין. וְאִם לֹא - אֵין מִצְטַרְפִּין. שְׂתָה וְחֲזוֹר וְשָׂתָה, וְחֲזוֹר וְשָׂתָה, אִם יֵשׁ מִתְחַלֵּת שְׂתִיָּה רֵאשׁוֹנָה וְעַד סוֹף שְׂתִיָּה אֶחְרוֹנָה כְּדִי שְׂתִית רְבִיעִית - מִצְטַרְפִּין, וְאִם לֹא - אֵין מִצְטַרְפִּין. כְּשֵׁם שְׂאֶכִּילֶתָה בְּכֹזִית - כֶּךָ שְׂתִיָּה בְּכֹזִית. וְאֶכִּילָה וְשָׂתִיָּה - אֵין מִצְטַרְפִּין. הָאוֹכֵל כְּזִית אֶפְלוּ מִחֻמְשַׁת הַמֵּינִין - הָרִי אֵלּוּ מִצְטַרְפִּין. אֶכֶל כְּחֻצֵי זֵית, וְנוֹדַע לוֹ, וְחֲזוֹר וְאֶכֶל כְּחֻצֵי זֵית, אֶפְלוּ מִמֵּין אֶחָד - אֵין מִצְטַרְפִּין.

ג. סֶפֶק חֶטָּא סֶפֶק לֹא חֶטָּא - מְבִיא אָשֶׁם תְּלוּי. חֶטָּא וְאֵין יְדוּעַ בְּאִיָּה חֶטָּא חֶטָּא - מְבִיא חֶטָּאת. חֶטָּא וְנוֹדַע לוֹ חֶטָּאתוֹ, שְׂכַחוּ בְּאִיָּה חֶטָּא חֶטָּא - הָרִי זֶה מְבִיא חֶטָּאת, וְתִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהוּא, וְתֹאכֵל, וְחֲזוֹר וּמְבִיא חֶטָּאת עַל הַיְדִיעָה, וְתִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהוּא וְתֹאכֵל.

ד. הַמְבִיא חֶטָּאת עַל שְׁנֵי חֶטָּאִים - תְּרַעַה עַד שְׂתַסְתָּאב, וְתִמְכַר, וְיִבִיא בְּדָמֵי חֻצִיָּה לְזֶה, וּבְדָמֵי חֻצִיָּה לְזֶה שְׁתֵּי חֶטָּאוֹת. עַל חֶטָּא אַחַת - יְבִיא אֶת אִיזוּ מִהֵן שִׁירְצָה. שְׁנִיָּה - תְּרַעַה עַד שְׂתַסְתָּאב וְתִמְכַר, וְיִפְלוּ דְמִיָּה לְנִדְבָה. שְׁתֵּי חֶטָּאוֹת עַל שְׁנֵי חֶטָּאִים, זֶה תִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהִיא, וְזֶה תִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהִיא.

ה. שְׁנַיִם שֶׁהִבִּיאוּ חֶטָּאת עַל שְׁנֵי חֶטָּאִים - תְּרַעַה עַד שְׂתַסְתָּאב, וְתִמְכַר, וְיִבִיא בְּדָמֵי חֻצִיָּה לְזֶה, וּבְדָמֵי חֻצִיָּה לְזֶה. שְׁתֵּי חֶטָּאוֹת עַל חֶטָּא אֶחָד - יְבִיא אֶת אִיזוּ מִהֵן שִׁירְצָה. שְׁנִיָּה - תְּרַעַה עַד שְׂתַסְתָּאב וְתִמְכַר, וְיִפְלוּ דְמִיָּה לְנִדְבָה. שְׁתֵּי חֶטָּאוֹת עַל שְׁנֵי חֶטָּאִים - זֶה תִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהִיא, וְזֶה תִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהִיא.

ו. שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעַרְבוּ חֶטָּאוֹתֵיהֶן - חֶטָּאת יַחֲדָא וְחֶטָּאת יַחֲדָא, חֶטָּאת צְבוּר וְחֶטָּאת צְבוּר,

חֶטָּאת יַחֲדָא בְּחֶטָּאת צְבוּר, אֶפְלוּ הֵן מְשַׁיְגֵי מֵינִין - זֶה תִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהִיא, וְזֶה תִשְׁחַט לְשׁוֹם מַה שֶּׁהִיא.

ז. הַמְבִיא חֶטָּאתוֹ וּשְׁחַטָּה, סֶפֶק נִזְרַק הַדָּם סֶפֶק לֹא נִזְרַק הַדָּם - יֵצֵא. אִם הָיָה מְחַסֵּר כְּפָרָה, סֶפֶק חֶשְׁכָה סֶפֶק לֹא חֶשְׁכָה - הָרִי זֶה מְבִיא חֶטָּאת הַעוֹף סֶפֶק. שְׁנַיִם שֶׁחֶטָּא אֶחָד מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוּהָ, יְבִיאוּ חֶטָּאת בְּשִׁתְּפוּת, יִתְנוּ עֲלֶיהָ וְתֹאכֵל; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי, שְׁזֶה מְבִיא אָשֶׁם תְּלוּי, וְזֶה מְבִיא אָשֶׁם תְּלוּי. וּמוֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּשְׁנַיִם, שֶׁהָיָה אֶחָד מִהֵן מְחַסֵּר כְּפָרָה, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוּהוּ, יְבִיאוּ חֶטָּאת בְּשִׁתְּפוּת, וְיִתְנוּ עֲלֶיהָ, וְתֹאכֵל.

ח. שְׂכַח אֶת הַתּוֹרָה וְעָבַר עֲבֻרוֹת הַרְבֵּה - חָיִב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. כִּיצַד? הָיָה יוֹדַע שְׂיֵשׁ חֵלֶב, וְאָמַר: 'אֵין זֶה חֵלֶב שְׂחִיבְנוּ עָלָיו'. הָיָה יוֹדַע שְׂיֵשׁ דָּם, וְאָמַר: 'אֵין זֶה דָּם שְׂחִיבְנוּ עָלָיו' - חָיִב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הָאוֹכֵל כְּזִית חֵלֶב, כְּזִית פְּגוּל, כְּזִית נוֹתֵר, וְכְזִית טֵמֵא, בְּהַעֲלֵם אֶחָד - מְבִיא חֶטָּאת. סֶפֶק אֶכֶל סֶפֶק לֹא אֶכֶל - מְבִיא אָשֶׁם תְּלוּי.

ט. הִבָּא עַל אַחֹתוֹ, וְעַל אַחֹת אָבִיו, וְעַל אַחֹת אָמוֹ, וְעַל אַחֹת אִשְׁתּוֹ, וְעַל אִשְׁתּוֹ אָחִיו, וְעַל אִשְׁתּוֹ אָחִי אָבִיו, וְעַל הַנְּהַדָּה - מְבִיא חֶטָּאת. סֶפֶק בָּא סֶפֶק לֹא בָּא - מְבִיא אָשֶׁם תְּלוּי. אִשְׁתּוֹ וְאַחֹתוֹ, בָּא עַל אַחַת מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ עַל אִיזוּ בָּא; שְׁתֵּי נָשִׁיו, אַחַת נְהַדָּה וְאַחַת שְׂאִינָה נְהַדָּה, בָּא עַל אַחַת מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ עַל אִיזוּ בָּא; חֵלֶב וְנוֹתֵר לְפָנָיו, אֶכֶל מֵאֶחָד מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ מֵאִיזוּ מִהֵן אֶכֶל; שְׁבַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, עֶשֶׂה מְלֹאכָה בְּאֶחָד מֵהֶם, וְאֵין יְדוּעַ בְּאִיָּה מִהֵן עֶשֶׂה; רַבִּי אֶלְיעֶזֶר מְחַיֵּב חֶטָּאת. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פוֹטֵר. רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר: "חֶטָּאתוֹ אֲשֶׁר חֶטָּא" (וַיִּקְרָא ד, כג) - זֶה מִכָּל מְקוֹם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: "אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חֶטָּאתוֹ אֲשֶׁר חֶטָּא" - לְכַשְׁיְדוּעַ לוֹ חֶטָּאתוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פוֹטֵר מִן הַחֶטָּאת - מְחַיְבוּ הָיָה אָשֶׁם תְּלוּי. רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר: רַבִּי אֶלְיעֶזֶר מְחַיֵּב חֶטָּאת וְרַבִּי

יהושע פוטר. רבי שמעון אומר: רבי אליעזר מחיב חטאת, ורבי יהושע אשם תלוי. אמר לו רבי יהודה: ולא בזה חיב רבי יהושע אשם תלוי, אלא ספק חטא ספק לא חטא. אבל זה שחטא ודאי היאך מביא אשם תלוי? אמר לו רבי שמעון: כל עצמו בזה דבר הכתוב, "ולא ידע ואשם ונשא עונו" (ויקרא ה, יז), והביא איל תמים מן הצאן. אמר רבי יהודה: לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על המתפנן לעשות מלאכה ועשה כיוצא בה. כיצד? אשתו ואחותו, נתפנן לבא על זו ובא על זו; שתי נשיו, אחת נדה ואחת שאינה נדה, נתפנן לבא על זו ובא על זו; תאנים וענבים לפניו, נתפנן ללקט תאנים ולקט ענבים, ענבים ולקט תאנים. שחורות ולקט לבנות, לבנות ולקט שחורות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. היה רבי יהושע אומר: אף אשם תלוי. רבי שמעון שזורי אומר: לא נחלקו אלא על דבר שמשום שני שמות, שרבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר.

ב. יום הכפורים שחל להיות ערב שבת, עשה מלאכה בין השמשות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. אמר רבי יוסי: איני רואה דברי רבי אליעזר בזו, שאני אומר כתב שתי אותיות, אחת בשבת ואחת ביום הכפורים - פטור, שאין שני ימים מצטרפין למלאכה אחת. אמרו לו: מכה בפטיש יוכיח! אמר להן: הגבחה היתה בשבת והורדה ביום הכפורים, עשה מלאכה בין השמשות של יום הכפורים, בין מלפניו ובין מאחריו - פטור מאשם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בין השמשות של שבת, בין מלפניו ובין מאחריו - הרי זה חיב.

יא. יום הכפורים שחל להיות בשבת, ועשה מלאכה בין מלפניו ובין מאחריו - פטור מאשם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בחצי היום; רבי ישמעאל מחיב שתי חטאות ורבי עקיבה פוטר. שרבי

ישמעאל אומר: שבת היא לחיב על שבת בפני עצמה, ויום הכפורים בפני עצמו.

יב. האוכל כזית דם מן בהמה, מן חיה מן עופות טהורין - מביא חטאת. ספק אכל ספק לא אכל - מביא אשם תלוי, ואינו חיב אלא דם שחיטה בלבד. דם נחירה, ודם העקור, ודם הקזה שהנפש יוצאת בו - חיבין עליו. דם התמצית - באזהרה. רבי יהודה אומר: בהכרת. דם הטחול ודם הלב, דם כליות ודם אברים - הרי אלו בלא תעשה. דם מהלכי שתים, דם ביצים, ודם שרצים - אסור, ואין חיבין עליו. דם דגים ודם חגבים - הרי זה מתיר.

יג. המחזה את החלב וגמאו, הקפה את הדם ואכלו, אם יש בו כזית - חיב. נתערב עם אחרים, אם יש בו כזית - הרי זה חיב. נתבשל עם אחרים - הרי זה בנותן טעם, אכל כחצי זית ושתה כחצי זית ממין אחד - הרי זה חיב.

יד. המביא אשם תלוי על ספק מעילה כדברי רבי עקיבה, ונודע לו שחטא, שממין שמביא על לא הודע - מביא על הודע. האשה שהביאה חטאת העוף על ספק לידתה, ונודע לה שלא ילדה - הרי זה חלין. תתננה לחברתה ושיילדה ודאי - תעשנה ודאי, שממין שמביאה על לא הודע - מביאה על הודע, ממליקתה ונודע לה שמצה דמה כפרה - אסור באכילה. משמחה דמה כפרה - אסור בהנאה, שעל הספק באה מתחלתה, כפרה ספקה והלכה לה.

מסכת כריתות פרק שלישי

א. חתיכה של חלב קדש וחתיכה של חלין, אכל את אחת מהן, ואין זו ידוע איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי. וכדברי רבי עקיבה: מביא שני אשמות תלויות. אכל שניה - מביא חטאת ואשם ודאי. אכל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל את השנייה - הן הן כדברי רבי שמעון, הן הן כדברי רבי יוסי.

תְּלוּיִן. וּכְדַבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מִבֵּיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת, אֶכֶל שְׁנֵיהֶם בְּהֶעֱלַם אֶחָד - מִבֵּיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת וְאִשָּׁם וְדָאֵי, בְּשֵׁנֵי הַעֲלָמוֹת - מִבֵּיא אַרְבַּע חֲטָאוֹת וְאִשָּׁם וְדָאֵי.

מִסַּכַּת כְּרִיתוֹת פֶּרֶק רַבִּיעִי

א. הָאוֹכֵל חֲמֵשׁ חֲתִיכוֹת מִזְבַּח אֶחָד, בְּחֻמְשָׁה תִּמְחֻוּיִן בְּהֶעֱלַם אֶחָד - אֵין מִבֵּיא אֱלָא חֲטָאת אַחַת. וְעַל סַפְקָן - אֵין מִבֵּיא אֱלָא אִשָּׁם תְּלוּי אֶחָד. בְּחֻמְשָׁה הַעֲלָמוֹת - מִבֵּיא חֲמֵשׁ חֲטָאוֹת. וְעַל סַפְקָן מִבֵּיא חֻמְשָׁה אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִן. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִפְלוּ אֶכֶל חֲמֵשׁ חֲתִיכוֹת מִחֻמְשָׁה זְבָחִים בְּהֶעֱלַם אֶחָד - אֵין מִבֵּיא אֱלָא חֲטָאת אַחַת. וְעַל סַפְקָן - אֵין מִבֵּיא אֱלָא אִשָּׁם תְּלוּי אֶחָד. זֶה הַכֹּל: כֹּל הַמִּבְּיֵא עַל הַזֶּדַע חֲטָאת - מִבֵּיא עַל לֹא הוֹדְעוּ אִשָּׁם תְּלוּי. וְכֹל שְׂאֵין מִבֵּיא עַל הַזֶּדַע חֲטָאת - אֵין מִבֵּיא עַל לֹא הוֹדְעוּ אִשָּׁם. אֲבָל אִם אֶכֶל חֲמֵשׁ חֲתִיכוֹת מִזְבַּח אֶחָד לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, אִפְלוּ בְּהֶעֱלַם אֶחָד - מִבֵּיא חֲטָאת עַל כֹּל אַחַת וְאַחַת.

ב. הַמִּבְּיֵא חֲטָאת וְאִשָּׁם עַל חֵטָא, וְנוֹדַע לוֹ שְׁלֹא חֵטָא. עַד שְׁלֹא נִשְׁחַט - יֵצֵא וְיִרְעֶה בְּעֵדָה, מִשְׁנִשְׁחַט - תַּעֲבֹר צוּרְתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה.

ג. שׁוֹר הַנִּסְקָל, נִמְצָאוּ עֲדָיו זוֹמְמִין - מִתֵּר בְּהִנָּה. עֲגָלָה עֲרוּפָה, נִמְצָאוּ עֲדֶיהָ זוֹמְמִין - מִתֵּרַת בְּהִנָּה. חִיבֵי עֲגָלָה עֲרוּפָה שְׁעֵבֵר עֲלֶיהֶן יוֹם הַכַּפּוּרִים - חִבִּין לְהִבֵּיא לְאַחֵר יוֹם הַכַּפּוּרִים. מִצָּאוּ אֶת הַהוֹרֵג - בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ הוֹרֵגִין אוֹתוֹ, שְׁנֵאֲמַר (בַּמִּדְבָּר לַה, לג): "וְלֹאֲרָץ לֹא יִכְפֹּר לְדָם אֲשֶׁר שָׁפַךְ בָּהּ כִּי אִם בְּדָם שָׁפְכוּ".

ד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִתְּנַדֵּב אָדָם אִשָּׁם תְּלוּי בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה שִׁירְצָה, הִיָּה נִקְרָא 'אִשָּׁם חֲסִידִים'. אָמְרוּ עֲלָיו עַל כָּבֹא בֶן בּוּטִי, שֶׁהָיָה מִתְּנַדֵּב אִשָּׁם תְּלוּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, חוּץ מֵאַחֵר יוֹם הַכַּפּוּרִים יוֹם אֶחָד. אָמַר: הַמַּעֲוֹן! אֵלוֹ הָיוּ מְנִיחִים לִי - הִיִּיתִי מִבֵּיא, אֱלָא אוֹמֵר: הַמַּתֵּן עַד שֶׁתִּכְנַס לְבֵית

ב. חֲתִיכָה קֹדֶשׁ וְחֲתִיכָה חֲלִין, אֶכֶל אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וְחֹזֵר וְאֶכֶל אֶת הַשְּׁנֵי בְּהֶעֱלַם אֶחָד, מִבֵּיא חֲטָאת וְאִשָּׁם וְדָאֵי, בְּשֵׁנֵי הַעֲלָמוֹת - מִבֵּיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת וְאִשָּׁם וְדָאֵי.

ג. חֲתִיכָה שֶׁל פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אֶכֶל אֶת אֶחָד מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אִיזָה מֵהֶן אֶכֶל - מִבֵּיא אִשָּׁם תְּלוּי. אֶכֶל שְׁנֵיהֶם - מִבֵּיא חֲטָאת וְאִשָּׁם. אֶכֶל אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וּבֹא אַחֵר וְאֶכֶל אֶת הַשְּׁנֵי - יִבֵּיא חֲטָאת בְּשִׁתְּפוּת, וְיִתְּנָה עֲלֶיהָ וְתֵאכֵל; דְּבַר רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי, שֶׁזֶה מִבֵּיא אִשָּׁם תְּלוּי, זֶה מִבֵּיא אִשָּׁם תְּלוּי. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלִב פְּגוּל, וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אִיזָה מֵהֶן אֶכֶל, מִבֵּיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִן. אֶכֶל שְׁנֵיהֶם, מִבֵּיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אֶכֶל אֶחָד אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וּבֹא אַחֵר וְאֶכֶל אֶת הַשְּׁנֵיהֶם - הֵן הֵן דְּבַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵן הֵן דְּבַר רַבִּי יוֹסִי.

ד. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלִב פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר. אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אִיזָה מֵהֶן אֶכֶל. מִבֵּיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִן; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִבֵּיא חֲטָאת וְאִשָּׁם תְּלוּי. אֶכֶל שְׁנֵיהֶם - מִבֵּיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת. אֶכֶל אֶחָד אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וּבֹא אַחֵר וְאֶכֶל שְׁנֵיהֶם; הֵן הֵן דְּבַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵן הֵן דְּבַר רַבִּי יוֹסִי.

ה. חֲתִיכָה שֶׁל פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר, אֶכֶל אֶת אֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אִיזוֹ מֵהֶן אֶכֶל; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחִיב חֲטָאת וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פוֹטֵר. אֶכֶל שְׁנֵיהֶם - מִבֵּיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת.

ו. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלִב פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִב נוֹתֵר, אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אֶת אִיזוֹ מֵהֶן אֶכֶל - מִבֵּיא חֲטָאת וְאִשָּׁם תְּלוּי; וּכְדַבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מִבֵּיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אֶכֶל שְׁנֵיהֶם בְּהֶעֱלַם אֶחָד - מִבֵּיא שְׁנֵי חֲטָאוֹת וְאִשָּׁם וְדָאֵי. בְּשֵׁנֵי הַעֲלָמוֹת - מִבֵּיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת וְאִשָּׁם וְדָאֵי.

ז. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלִב פְּגוּל קֹדֶשׁ וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר, אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אֶת אִיזוֹ מֵהֶן אֶכֶל - מִבֵּיא חֲטָאת וְאִשָּׁם תְּלוּי. וּכְדַבְּרֵי רַבִּי עֶזְרִיאֵל: מִבֵּיא חֲטָאת וְשְׁנֵי אֲשָׁמוֹת

לחטאת חלב, בשוגג - מעל, לפיכך כפר, במזיד - לא מעל, לפיכך לא כפר. הפריש עשירית האיפה והעשיר. עד שלא קדשה בכלי - הרי היא ככל המנחות, תפדה ותאכל. משקדשה בכלי - תעבר צורתה ותצא לבית השרפה. הפריש מעות לעשירית האיפה, והעשיר - יוסיף ויקח בה תורין ובני יונה. הפריש תורין ובני יונה, והעשיר - שתומים ימותו, שאין פדיון לעוף. מפרשים, חטאת - תמות, ועולה - תקרב עולה. הפריש מעות תורין ובני יונה, והעשיר - יוסיף ויקח בהן כשבה ושעירה.

ז. רבי שמעון אומר: בכל מקום הקדים בריאת שמים לארץ, במקום אחד הוא אומר (בראשית ב, ד): "ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים" - מלמד ששקולין זה כזה. בכל מקום הקדים אברהם לאבות, במקום אחד הוא אומר (ויקרא כו, מב): "ויוכרתי את בריתי יעקוב" וגו' - מלמד ששקולין זה כזה, שלשתן. בכל מקום הקדים משה לאהרן, במקום אחד הוא אומר (שמות ו, כו): "הוא אהרן ומשה" - מלמד ששקולין זה כזה. בכל מקום הקדים יהושע לכלב, במקום אחד הוא אומר (במדבר לב, יב): "בלתי כלב בן יפנה הקנזי ויהושע בן נון" - מלמד ששניהן שקולין זה כזה.

מסכת מעילה פרק ראשון

א. רבי יהושע אומר: קדשי קדשים ששחטן בדרום - מועלין בהן. שחטן בדרום וקבל דמן בצפון, בצפון וקבל דמן בדרום, שחט ביום וזרק בלילה, בלילה וזרק ביום, נתן את הנתנין למטה למעלה, ואת הנתנין למעלה למטה, ואת הנתנין בפנים בחוץ, ואת הנתנין בחוץ בפנים, או ששחטן חוץ לזמנן וחוץ למקומן - מועלין בהן. כלל אמר רבי יהושע: כל שהיה לה שעת התר לכהנים - מועלין בה, וכל שלא היה לה שעת התר לכהנים - אין מועלין בו, ובקדשים קלים - אין מועלין בו. יש נותר שמועלין בו, ויש נותר שאין מועלין בו. כיצד? לן לפני זריקת

הספק. וחקמים אומרים: אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזונו כרת ושגגתו חטאת. אשם גזלה, אשם מעילה, אשם שפחה חרופה שהביאה פחות משלשה עשר חדש ויום אחד, שלא בכסף שקלים - פסולין. הביאן יתר על שלשה עשר חדש ויום אחד, אפלו הן זקנים - כשרין. אשם נזיר, ואשם מצרע, שהביאן יתר על שנים עשר חדש - פסולין. הביאן פחות משנים עשר חדש, אפלו ליום השמיני - כשרין. הביאן בסלע, הביאן בשקל, הביאן בחמשה דינרין - כשרין.

ה. המפריש שתי סלעים לאשם, לקח באחת מהן איל לאשם, אם היה יפה שתי סלעים - יקרב אשמו, ושניה - תפול לנדבה. אם לאו - ירעה עד שישתאב, וימכר, ויביא בדמיו אשם יפה שתי סלעים ושניה תפל לנדבה. לקח בהן שני אילים לאשם, אם היה אחד מהן יפה שני סלעים - יקרב אשמו, והשני - ירעה עד שישתאב, וימכר ויפלו דמיו לנדבה, אם לאו - שניהם ירעו עד שישתאבו, וימכרו ויביא מהן אשם היפה שתי סלעים, והשאר יפלו לנדבה. לקח בהן שני אילים לחלין אחד יפה שתי סלעים ואחד יפה עשרה זוז; היפה שני סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו. אחד לאשם ואחד לחלין, אם היה של אשם יפה שני סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו. יביא סלע וזמשה מביתו. לקח איל אחד בסלע ופטמו, והרי הוא יפה שתים - כשר, יביא סלע מביתו. הפריש איל אחד מעדרו בשעת הפרשתו יפה סלע, ובשעת הקרבתו יפה שתים - כשר. בשעת הפרשה יפה שתים ובשעת הקרבתו יפה סלע - פסול.

ו. המביא אשם תלוי על ספק חלב, ועל ספק דם, ונודע לו שלא חטא; עד שלא נשחט - יצא וירעה בעדר. משנשחט - תעבר צורתו ויוצא לבית השרפה. הפריש חטאת לחלב, והביא לדם, לדם והביאה לחלב - הרי זה מעל ולא כפר. הפריש מעות לחטאת החלב, והביאן לחטאת דם, לחטאת דם והביאן

דְּמִים - מוֹעֲלִין בוּ, לְאַחַר זְרִיקַת דְּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בוּ. אָבֵל טָמֵא שְׁנֻטְמָא, בֵּין לְפָנֵי זְרִיקַת דְּמִים וּבֵין לְאַחַר זְרִיקַת דְּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בוּ, מִפְּנֵי שֶׁהֲצִיץ מְרָצָה עֲלָיו.

ב. בְּשֵׁר קָדְשֵׁי קְדָשִׁים שִׁיזָא לְפָנֵי זְרִיקַת דְּמִים, וְנִזְרַק אֶת הַדָּם עָלָיו; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מוֹעֲלִין בוּ, וְאֵין חִיבִין עָלָיו מִשּׁוֹם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הֲרָצָה הֲצִיץ עַל הַיּוֹצֵא, אֵין מוֹעֲלִין בוּ, אָבֵל חִיבִין עָלָיו מִשּׁוֹם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: קִשְׁשֻׁבְתִּי בְּכַפֵּר עִכּוֹ, מִצָּאנִי תִּלְמִיד אֶחָד מִתְּלַמִּידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאָמַר לִי: בְּשֵׁר שִׁיזָא חוּץ לְקַלְעִים וְנִזְרַק אֶת הַדָּם עָלָיו - הֲרָצָה! וּכְשִׁבְאַתִּי וְהֲרִצְתִּי הַדְּבָרִים לְפָנֵי חֲבֵרִי בְּגִלְלִי, אָמְרוּ לִי: וְהֲלֵא פְּסוּל הוּא! הָאִיד מְרָצָה עַל הַפְּסוּל? וּבִאֲתִי וְהֲרִצְתִּי הַדְּבָרִים לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאָמַר לִי: הֲרִי הַמְּפָרִישׁ חֲטָאתוֹ וְאֶבְדָּהּ, וְהַפְּרִישׁ אַחֲרֵת תַּחֲתֶיהָ, וְאַחַר כֵּךְ נִמְצְאָת הָרֵאשׁוֹנָה, וְהֲרִי שְׁתִּיחֶן עוֹמְדוֹת - מוֹעֲלִים בְּשְׁתִּיחֶן. שְׁחִטָּה וְהֲרִי דְמָה מְנַח בְּכוֹסוֹת - מוֹעֲלִין בְּשְׁתִּיחֶן, נִזְרַק דְמָה שֶׁל אַחַת מֵהֶן - הֲצִיל אֶת הַבֶּשֶׂר חֲבֵרְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה, אִם הֲצִיל אֶת הַבֶּשֶׂר חֲבֵרְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה, אִף עַל פִּי שְׁפָסוּל, דִּין הוּא שִׁיִּצִּיל אֶת בְּשָׂרָהּ.

ג. אִמּוּרֵי קְדָשִׁים קָלִים שִׁיזָאוּ לְפָנֵי זְרִיקַת דְּמִים, וְנִזְרַק אֶת הַדָּם עָלֵיהֶן; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מוֹעֲלִין בְּהֶן, וְאֵין חִיבִים עָלֵיהֶם מִשּׁוֹם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הֲרָצָה הֲצִיץ עַל הַיּוֹצֵא, מוֹעֲלִין בְּהֶן וְחִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוֹם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. פְּרִים הַנְּשָׂרְפִים, כִּיּוֹן שֶׁשְׁחִטָּן זֶזְרַק דָּמָן - מוֹעֲלִין בְּהֶן, וְחִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוֹם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻקִּים אִמּוּרִים: אֵין פְּגוּל בְּפָנִים. כָּל חֲטָאוֹת הַמֵּתוֹת - הַדְּמִים יִלְכוּ לָיִם הַמְּלַח, לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חֲטָאת מַעֲצָמָה מַעֲצָמָה, וְעוֹלָה שְׁמִתָּה מַעֲצָמָה - אֵין מוֹעֲלִין בְּהֶן. עוֹלַת הָעוֹף שְׁמִצָּה אֶת דְמָה - יִצָּא מִיְדֵי מְעִילָה, הַנוֹצֵה וְהַמּוֹרָאָה - מוֹעֲלִין בָּהּ עַד שֶׁתָּצֵא לְבֵית הַדָּשָׁן.

ד. הַמְּפָרִישׁ מְעוֹת לְנִזְרוּתוֹ - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְהִבְיָא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים. בְּמָה דְבָרִים אִמּוּרִים? בְּזִמְן שֶׁהֵיוּ סְתוּמִים, אָבֵל אִם מְפָרְשִׁין - מוֹעֲלִין בְּדָמֵי חֲטָאת וּבְדָמֵי עוֹלָה, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּדָמֵי שְׁלָמִים. אִם הֵייתָה בְּהֵמָה - מוֹעֲלִין בְּחֲטָאת וּבְעוֹלָה, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּשְׁלָמִים. מֵת, הֵיוּ סְתוּמִין - יִפְלוּ לְגִדְבָהּ, אִם הֵיוּ מְפָרְשִׁין, דְּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לָיִם הַמְּלַח, דְּמֵי עוֹלָה וּדְמֵי שְׁלָמִים יִקְרְבוּ. אִם הֵייתָה חֲטָאת תָּמוֹת, עוֹלָה וְשְׁלָמִים יִקְרְבוּ.

ה. 'אלו לעולתי והשאָר לשאָר נזירותי', וְמֵת - דְּמֵי עוֹלָה יִבֵּיא עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בְּהֶן, וְהַשְּׂאָר יִפְלוּ לְגִדְבָהּ וּמוֹעֲלִין בְּהֶן. 'אלו לשלמי והשאָר לשאָר נזירותי', וְמֵת, דְּמֵי שְׁלָמִים יִבֵּיא שְׁלָמִים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּהֶן, וְהַשְּׂאָר יִפְלוּ לְגִדְבָהּ וּמוֹעֲלִין בְּהֶן. 'אלו לחטאת והשאָר לשאָר נזירותי', וְמֵת, דְּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לָיִם הַמְּלַח, וְלֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, וְהַשְּׂאָר רוֹצֵה לְהִבְיָא בְּהֶן עוֹלָה - יִבֵּיא. שְׁלָמִים - יִבֵּיא. וּמוֹעֲלִין בְּכֻלָּן, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. הֵייתָה חֵיב חֲטָאת הָעוֹף, וְאָמַר: 'הֲרִי עָלֵי עוֹלָה' וְהַפְּרִישׁ מְעוֹת, וְאָמַר: הֲרִי אֵלוֹ לְחֻבְתִּי, רָצָה לְהִבְיָא בְּהֶן חֲטָאת הָעוֹף - לֹא יִבֵּיא עוֹלַת הָעוֹף, מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. מֵת, הַדְּמִים יִלְכוּ לָיִם הַמְּלַח, מִפְּנֵי שֶׁדְּמֵי חֲטָאת מְעַרְבִין בְּהֶן, אֵלוֹ לְחֻטָּאתוֹ וְאֵלוֹ לְעוֹלָתוֹ, וְאֵלוֹ לְשְׁלָמִים, וְנִתְעַרְבוּ בוּ - הֲרִי זֶה לוֹקַח בְּהֶן שֶׁלֹּשׁ בְּהֵמוֹת, בֵּין מִמָּקוֹם אֶחָד וּבֵין מִשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת, מְחַלֵּל דְּמֵי חֲטָאת עַל חֲטָאת, דְּמֵי עוֹלָה עַל עוֹלָה, דְּמֵי שְׁלָמִים עַל שְׁלָמִים - מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן.

ו. הַזֵּב וְהַזֵּבָה וְהַיּוֹלֵדֶת וְהַמְצָרַע, וְכֹל חֵיבֵי קִנְיִן שֶׁבְּתוֹרָה, שֶׁהַפְּרִישׁ מְעוֹת, וְאָמַר: 'הֲרִי אֵלוֹ לְחֻבְתִּי', רָצָה לְהִבְיָא בְּהֶן חֲטָאת הָעוֹף - יִבֵּיא, עוֹלַת הָעוֹף - יִבֵּיא. מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. מֵת - יִפְלוּ לְגִדְבָהּ וּמוֹעֲלִין בְּהֶן.

ז. 'כִּיס מְכִיסֵי הַקֶּדֶשׁ', וְשׁוֹר מְשׁוּרֵי הַקֶּדֶשׁ' - מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. כִּיצַד הֵייתָה

אָנִי בְּכָל־ן דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, חוּץ מִן הַשְּׂדֵה וּמִן הָאֵילָן, מִפְּנֵי שְׂדֵרְכֵן לְהַתְּמַלְאוֹת.

יא. פּוֹעֲלִין שְׁהֵיוּ עוֹשִׂין בְּהֶקְדָּשׁ - לֹא יֵאָכְלוּ מִגְּרוּגְרוֹת שֶׁל הֶקְדָּשׁ, אֲבָל אַחֲרִים מִתְּנַדְבִין לָהֶן. וְכֵן פָּרָה שְׁהֵיָה עוֹשֶׂה בְּהֶקְדָּשׁ - לֹא תֹאכַל מִכְרָשֵׁינֵי הֶקְדָּשׁ, אֲבָל אַחֲרִים מִתְּנַדְבִין לָהֶן. הֶקְדִּישׁ אֶת הַפָּרָה וְאֶת הַכְּרָשֵׁינִין וְאֶת הָעֵמִיר - אֵין אוֹמְרִים תֹּאכַל פָּרָה זֹאת הַכְּרָשֵׁינִין וְאֶת הָעֵמִיר, אֲבָל אַחֲרִים מִתְּנַדְבִין לָהֶן. פּוֹעֵל שְׁעֵשֶׂה מְלֹאכָה, בֵּין בְּמִנְהָ בֵּין בְּמֵאֵתִים, לֹא יֹאמֵר: תִּגְנוּ לִי פָּרָה זֹאת בְּמִנְהָ וְטִלִית זֹאת בְּחֻמְשֵׁים זֹוֹ, שְׂאִין הֶקְדָּשׁ מִתְּחַלֵּל עַל מְלֹאכָה אֱלֹא עַל הַמְּעוֹת בְּלִבָּד. כִּיצַד הֵן עוֹשִׂין? מִפְּרִישֵׁין שְׂכַר הָאוּמָנִין, מִחֲחֵלִין אוֹתָן עַל מְעוֹת הָאוּמָנִין, וְנוֹתְנִין אוֹתָן לְאוּמָנִין בְּשֶׁכֶר, וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָן מִתְּרוּמַת הַלְּשָׁכָה. הַזְּבֵל וְהַפֶּרֶשׁ שֶׁל מֶקְדָּשֵׁין - הָרִי אֵלּוֹ אֲסוּרִין וְיִפְלוּ דַמֵּיהֶן לְלִשְׁכָּה.

יב. הֶדֶר בְּצִלוֹ שֶׁל שׂוֹכֵף וּבְצִלוֹ שֶׁל מְעָרָה - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. וְשִׁבְקָרְקְעוֹת - מוֹעֲלִין בָּהֶם. מִים שִׁבְחָבִית - אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. נוֹתְנִין לְצְלוּחַתָּה - מוֹעֲלִין בָּהֶן. אֲבָל חֲבִית וְצְלוּחִית עֲצָמִים - מוֹעֲלִין בָּהֶן, מִפְּנֵי שְׁגוּפֵן הֶקְדָּשׁ. הֶקְדִּישׁ חֶרֶשׁ לְקוֹרוֹת - מוֹעֲלִין בְּקוֹרוֹת, וּמוֹעֲלִין בְּשִׁפּוּד וּבְנִמּוּיָה. אֲבָל גִּזְבְּרִין שְׁלֵקְחוּ חֶרֶשׁ לְעֵצִים - מוֹעֲלִין בְּעֵצִים, וְאֵין מוֹעֲלִין לֹא בְּשִׁפּוּד וְלֹא בְּנִמּוּיָה.

יג. הַמְּפָרִישׁ שֶׁקְלוּ וְהוֹצִיאוּ - הָרִי זֶה מְעַל. הַמְּפָרִישׁ שֶׁקְלוּ לְחִבְרוּ - הָרִי זֶה מְעַל. לֶקַח בּוֹ קִנֵּי זֵבִין, קִנֵּי זָבוֹת, וְקִנֵּי יוֹלָדוֹת, הַמְּבִיא חֲטָאֹתוֹ וְאֲשָׁמוֹ וּפְסָחוּ מִן הֶהֱקַדְשׁ, הַשּׁוֹקֵל שֶׁקְלוּ מִן הֶקְדָּשׁ - פִּינֵן שְׁלֵקַח מְעַל. דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֻמְקִים אוֹמְרִים: לֹא מְעַל עַד שְׂיִזְרְקוּ דָמִים.

יד. מִכָּאֵן אָמְרוּ: אֵין מְבִיאִין מְנַחוֹת וְנֹסְכִים, וּמְנַחַת בְּהֵמָה, וְלַחֲמָה שֶׁל תּוֹדָה מִן הַטְּבֵל וּמִן הַתְּרוּמָה מִמַּעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ, מִמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְהֶקְדָּשׁ שְׁלֹא נִפְדּוּ, מִן

עוֹשֶׂה? מְבִיא אֶת הַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶן, וְאוֹמֵר: אִם הֶקְדָּשׁ הוּא הָרִי הוּא הֶקְדָּשׁ, אִם לֹא הֶקְדָּשׁ בְּכָל מְקוֹם מְחַלֵּל עַל זֶה. הַעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַטְּלָפִים שִׁפְרָשׁוּ מִקְדָּשֵׁין לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים - מוֹעֲלִין בָּהֶן, לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. אֲבָל גְּחַלַּת שִׁפְקָעָה מְעַל הַמְּזַבַּח, בֵּין לְפָנֵי חֲצוֹת בֵּין לְאַחַר חֲצוֹת - הָרִי זֶה לֹא יִחְזִיר, אֵין נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין בָּהֶן.

ח. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָדָם קָל בְּתַחֲלוֹתוֹ חֲמוּר בְּסוּפוֹ, מִתְּעַרְבַּ בְּאֵמָה, מִתְּגַלְגֵּל וְיוֹרֵד לְחַל קְדָרוֹן, וְנִמְכָּרִין לְגַנְיָן וּמוֹעֲלִין בָּהֶן; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֻמְקִים אוֹמְרִים: אֵין מְעִילָה בְּדָמִים. וְכֵן הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַמְּקַדֵּישׁ דָּמִים לְבָדֵק הַבַּיִת - מוֹעֲלִין בָּהֶן. וְנֹסְכִין, חֲמֵר בְּתַחֲלוֹתָן וְקָל בְּסוּפָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֵר: לוֹל קֶטֶן הִיָּה בֵּין הָאוֹלָם לְמִזְבֵּחַ לְמַעְרְבוֹ שֶׁל כֶּכֶשׁ, אֶחָד לְשָׁשִׁים וְשִׁבְעִים שָׁנָה, פְּרָחִי כְּהוֹנָה יוֹרְדִין לְשֵׁם, וּמְלַקְטִין מִשֵּׁם יַיִן קְרוֹשׁ כְּעִגּוּלֵי דְבִלְהָ, מְעֲלִין וְשׁוֹרְפִין אוֹתָן בְּקִדְשָׁה, שְׁנֵאֲמַר (בַּמִּדְבָּר כט, ז): "בְּקִדְשׁ הַסֶּף נִסַּף שְׂכָר לָהֶן" - כִּשֵּׁם שְׁנִסְכַּתוֹ בְּקִדְשָׁה כִּף שִׁרְפָתוֹ בְּקִדְשָׁה. וְאוֹמֵר (יְשַׁעֲיָה ה, ב): "וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכָהּ וְגַם יָקַב חֲצַב בּוֹ". "וַיִּבֶן מִגְדָּל" - זֶה הֵיכַל. "יָקַב חֲצַב בּוֹ" - זֶה מִזְבֵּחַ. "וְגַם יָקַב חֲצַב בּוֹ" - זֶה הַשֵּׁיט. כָּל הָרְאוּי לְמִזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת, לְבָדֵק הַבַּיִת וְלֹא לְמִזְבֵּחַ, אֲפִלוּ חֵלֶב וְאֲפִלוּ גְבִינָה, וְאֲפִלוּ מוֹרִיס - מוֹעֲלִין בָּהֶן. הֶקְדִּישׁ אֶת הַפָּרָה - מוֹעֲלִין בָּהֶן וְלָדָה וְחִלְבָּה. חֲמוּרָה - מוֹעֲלִין בָּהֶן וְחִלְבָּה, וְתִרְנַגְלַת מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְכִיצָה.

ט. בִּיצַת תּוֹרִין וּמוֹרָאת הַעוֹף, וְקִרְבָּנוֹת - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. הַמְּקַדֵּישׁ תּוֹרִין לְבָדֵק הַבַּיִת - מוֹעֲלִין בְּכִיצָהּ.

י. אֲשָׁפָה - מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְזִבְלָה. בּוֹר - מוֹעֲלִין בּוֹ וּבְמִמִּי. שׂוֹכֵף - מוֹעֲלִין בּוֹ וּבִיּוֹנֵי. הֶקְדִּישׁ רִיקָנִין וְאַחַר כִּף נִתְמַלְאוּ - מוֹעֲלִין בָּהֶן, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּמָה שִׁבְתוֹכָן; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִף מוֹעֲלִין בְּמָה שִׁבְתוֹכוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: רוּאָה

המדמע ומן החדש מפרות שביעית. ואם הביא - לא מעל, ואין צריך לומר מערלה וכלאי הפרם.

טו. כחצי פרוטה מקדשי מזבח וכחצי פרוטה מקדשי בדיק הבית - מצטרפין זה עם זה למעלה. עולה ואמורין - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, לחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה ונסכיה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה ונסכיה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. תודה ולחמה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. כחצי זית בשר וכחצי זית לחם - מצטרפין זה עם זה לפגל בלחם, אבל לא בבשר. פגול בקדשי קדשים - מצטרפין זה עם זה. נותר - בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים - אין מצטרפין זה עם זה. כל המשקין - מצטרפין זה עם זה לרביעית, ולשפיכת שבת. השרץ - דמו בשרו ואמוריו מצטרפין לכעדשה. כל האסורין בנזיר - מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית מן בהמה טהורה בחייה וכחצי זית במיתתה - הרי אלו מצטרפין. וכחצי זית מן בהמה טמאה בחייה וכחצי זית במיתתה - אין מצטרפין. כחצי זית מן בהמה טהורה וכחצי זית מן בהמה טמאה, בין בחייה ובין במיתתן - אין מצטרפין.

טז. כל המתים מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית בשר, וכחצי זית גצל - מצטרפין זה עם זה. ושאר כל הטמאות שבמת - אין מצטרפות זה עם זה, מפני שלא שוו בשערין. כחצי זית בשר וכחצי זית חלב - מצטרפין זה עם זה, לחיב עליהן משום אוכל ומשום מבשל. אבני בית מנגע, ועציו, ועפרו - מצטרפין זה עם זה. רכי שמעון אומר: הבגד, והשק, והעור, והמפץ - מצטרפין זה עם זה, מפני ששוה טפח על טפח משם קצוע.

<p>28</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>נץ החמה _____ 7:22 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:00 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:53 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:10 נ"ך: ישעה סו-א תוספתא: תמורה ג</p>	<p>עלות השחר _____ 6:10 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:24 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:29 שקיעה _____ 5:57 בבלי: מנחות עט ירושלמי: פאה יז</p>
<p>29</p> <p>שני Monday</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>נץ החמה _____ 7:23 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:00 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:53 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:08 נ"ך: ירמיה ב-ג תוספתא: תמורה ד</p>	<p>עלות השחר _____ 6:11 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:24 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:29 שקיעה _____ 5:56 בבלי: מנחות פ ירושלמי: פאה יח</p>
<p>30</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>נץ החמה _____ 7:24 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:01 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:54 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:07 נ"ך: ירמיה ד-ה תוספתא: כריתות א</p>	<p>עלות השחר _____ 6:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:25 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:30 שקיעה _____ 5:55 בבלי: מנחות פא ירושלמי: פאה יט</p>
<p>31</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כב</p> <p>22</p>	<p>נץ החמה _____ 7:25 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:54 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:06 נ"ך: ירמיה ו-ז תוספתא: כריתות ב</p>	<p>עלות השחר _____ 6:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:30 שקיעה _____ 5:53 בבלי: מנחות פב ירושלמי: פאה כ</p>
<p>1</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כג</p> <p>23</p>	<p>נץ החמה _____ 7:26 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:54 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:05 נ"ך: ירמיה ח-ט תוספתא: כריתות ג</p>	<p>עלות השחר _____ 6:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:30 שקיעה _____ 5:52 בבלי: מנחות פג ירושלמי: פאה כא</p>
<p>2</p> <p>שישי Friday</p> <p>Candle Lighting 5:33 הדלקת הנרות</p>	<p>כד</p> <p>24</p>	<p>נץ החמה _____ 7:27 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:03 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:55 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:03 נ"ך: ירמיה י-יא תוספתא: כריתות ד</p>	<p>עלות השחר _____ 6:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:31 שקיעה _____ 5:51 בבלי: מנחות פד ירושלמי: פאה כב</p>
<p>3</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 7:02 זמן מוצש"ק</p>	<p>כה</p> <p>25</p>	<p>נץ החמה _____ 7:28 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 10:03 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:55 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 7:02 נ"ך: ירמיה יב-יג תוספתא: מעילה א</p>	<p>חיי שרה, מבה"ח</p> <p>עלות השחר _____ 6:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:31 שקיעה _____ 5:50 בבלי: מנחות פה ירושלמי: פאה כג</p>

מברכים חודש כסליו המולד: דאנערשטאג פארמיטאג 45 מינוט און 12 חלקים נאך 9

מען קען דערקענען וואס דער מענטש איז, ווען מען קוקט צו וועמען דער מענטש איז מקורב.

(ספר המדות אות צדיק סימן צ"ח)